AZ ATHENAEUM OLVASÓ TÁRA

14.993/
6/7

Rider Haggard

Az ősök kincse

I

Ára 12 korona

Rider Haggard. Az ősök kincse I.

Az Athenaeum Olvasótára

hazai és külföldi jeles **szép-irodalmi termékeket, regé-nyeket** és **elbeszéléseket** közöl **kéthetenként megjelenő** díszes és tartós kiállítású kötetekben, szép vászonkötésben **felülmulhatatlan olcsó áron.**

Az Athenaeum Olvasótárában megjelent kötetek szerzők szerinti betürendben:

Abonyi Árpád. Bosnyák képek. Novellák. Kötve (I. 6.) ..... 1 kor.
— Novellák. Két kötet. Kötve (II. 17. 18.) ..... 2 kor.
— A Mammuth. Regény. Kötve (III. 2.) ..... 1 kor.
— A második férj. Regény. 2 köt. Kötve (III. 20. 21.) ..... 2 kor.
— Jön a hajnal. Regény. Kötve (V. 20.) ..... 1 kor.
Abonyi Lajos. A fejetlen barát. Regény. Kötve (VIII. 3.) ..... 1 kor.
Ifj. Ábrányi Kornél. Edmund párbaja. 2 köt. Kötve (IV. 5. 6.) ..... 2 kor.
— Dicsőség bolondja. Regény. 2 kötet. Kötve (IV. 16. 17.) ..... 2 kor.
Acsády Ignácz. Fridényi bankja. Reg. 2 kötet. Kötve (III. 14. 15.) ..... 2 kor.
Alarcon. Különös történetek. Kötve (III. 17.) ..... 1 kor.
Alexander Mrs. Az ő legkedvesebb ellensége. Reg. 2 k. (IV. 21. 22.) ..... 2 kor.
Ambrus Zoltán. Ninive pusztulása és egyéb elb. Köt. (III. 5.) ..... 1 kor.
— Szeptember. Regény. Kötve (VI. 18.) ..... 1 kor.
Annunzio. A gyermek. Regény. 2 kötet. Kötve (III. 6. 7.) ..... 2 kor.
Anthony F. Courteil János. Regény. Kötve (II. 4.) ..... 1 kor.
Auerbach B. Waldfried. Reg. 3 köt. Kötve (IV. 10—12.) ..... 3 kor.
Balzac. 30 éves asszony. Regény. 2 kötet. Kötve (VIII. 1. 2.) ..... 2 kor.
Bartók Lajos. A szemfényvesztők. Reg. 2 k. Kötve (IV. 23. 24.) ..... 2 kor.
Bellamy. Ida. Regény. Kötve (VI. 24.) ..... 1 kor.
Bell R. Az arany hágcsó. Regény. 2 kötet. Kötve. (V. 18. 19.) ..... 2 kor.
Benedek Elek. Huszár Anna. Regény. Kötve (II. 16.) ..... 1 kor.
— A szív könyve. Elbesz. 2 köt. Kötve (VII. 7. 8.) ..... 2 kor.
Benlczkyné-Bajza Lenke. Két szív harcza. R. 2 k. Köt. (I. 4. 5.) ..... 2 kor.
— Itt és a jövő életben. Regény. 2 kötet. Kötve (II. 5. 6.) ..... 2 kor.
— Kikőzösitve. Regény. 3 kötet. Kötve. (VI. 12—14.) ..... 3 kor.
Björnson Björnsterne. Isten nyomai. Reg. 2 k. Köt. (III. 11. 12.) ..... 2 kor.
Bogdánovics György. (Beksics G.-né.) A bukottak. Reg. K. (I. 7.) ..... 1 kor.
Bourget Pál. Asszonyi szív. Regény 2 k. Köt. (I. 15. 16.) ..... 2 kor.
— Hazugságok. Regény. 3 kötet. Kötve (II. 1—3.) ..... 3 kor.
— Bünös szerelem. Regény 2 kötet. Kötve (IV. 19. 20.) ..... 2 kor.
— Végzetes idyll. Regény 3 kötet. Kötve (V. 1—3.) ..... 3 kor.
— A kék herczegnő. Regény. 2 kötet. Kötve (VII. 11. 12.) ..... 2 kor.
Brète, de la, Jean. Csak játék volt. Regény. Kötve. (I. 3.) ..... 1 kor.
Catulle Mendés. Tavaszi románcz. Elbeszélés. Kötve (IV. 4.) ..... 1 kor.
Cherbuliez V. Saint Maur kisasszony jegyese. Reg. Köt. (II. 13.) ..... 1 kor.
Coppée. Nyolcz beszély. Kötve (II. 7.) ..... 1 kor.
Cortambert R. A tenger fenekén. Regény Kötve (II. 8.) ..... 1 kor.
Daudet Alphonse. A Kápolna. Reg. 3 köt. Köt. (IV. 1—3.) ..... 3 kor.
— A család támasza. Reg. 3 kötet. Kötve (VII. 1—3.) ..... 3 kor.
De Marchi. Pianelli Demetrio. Reg. 2 köt. Kötve (VII. 4. 5.) ..... 2 kor.
Detleff. Feloldhatatlan kötelékek. Reg. Kettős köt. K. (V. 22. 23.) ..... 2 kor.
— Apa és fiu. Regény. 2 kötet. Kötve (V. 5. 6.) ..... 2 kor.
Donászy Ferencz. Anarkalli. Reg. 2 kötet. Kötve (IV. 7. 8.) ..... 2 kor.
Dosztojevszky. Egy halottas ház emlékiratai. Regény. 3 kötet. Kötve. (VII. 17—19.) ..... 3 kor.
Edwards. Kalandorné. Regény. Kötve (V. 10.) ..... 1 kor.
Erdélyi. Szegény Dezső. Regény. Kötve (V. 9.) ..... 1 kor.
Gaál Mózes. Apró történetek. Kötve (III. 19.) ..... 1 kor.
Gyarmathyné. Régi urak, uj parasztok. Elbesz. Kötve (V. 4.) ..... 1 kor.
Gyp. Pipiske házassága. Regény. 2 kötet. Kötve (VI. 4. 5.) ..... 2 kor.
Halévy. A herczegné. Regény. Kötve (I. 22.) ..... 1 kor.
Hawthorne. Malmaison Arkibáld. Regény. Kötve (III. 16.) ..... 1 kor.
— A nászutazás és egyéb elbeszélések. Kötve (I. 17.) ..... 1 kor.
Helmburg W., Tollen Lóri. Reg. 2 kötet. Kötve. (VI. 16. 17) ..... 2 kor.
— Egy jelentéktelen asszony. Reg. 2 köt. Kötve (VII. 15. 16.) ..... 2 kor.
Hermann Ottóné. Kisvárosiak. Regény. Kötve. (VIII. 8.) ..... 1 kor.
Houssaye A. Éva Leányai. Regény. Kötve. (II. 11.) ..... 1 kor.
James H. Unokatestvérek és egyéb elb. Kötve (II. 19.) ..... 1 kor.
Jókai Mór. Két menyegző és egyéb elbeszélések. Kötve (I. 1.) ..... 1 kor.
— Az egyhuszasos leány és egyéb elbesz. Kötve (II. 20.) ..... 1 kor.
— Ne hagyd magad és egyéb elbeszélések. Kötve (V. 11.) ..... 1 kor.

Jókai Mór. Az apja fia és egyéb elbeszélések. Kötve. (VII. 6.) ... 1 kor.
Justh Zsigmond. Delelő és egyéb elbesz. Kötve (II. 22.) ... 1 kor.
Kabos Ede. Koldusok. Elbeszélések. Kötve (I. 12.) ... 1 kor.
Kazár Emil. Össze-vissza. 29. elbesz. 2 köt. Kötve (V. 16. 17.) ... 2 kor.
Kipling Rudyard. Elborult világ. Reg. 2 köt. Köt. (I. 20. 21.) ... 2 kor.
Kóbor Tamás. Fagy. Novellák. Kötve (II. 28.) ... 1 kor.
— A tisztesség nevében. Regény. Kötve. (VI. 23.) ... 1 kor.
Korolenko. A vak zenész. Regény. Kötve (I. 19.) ... 1 kor.
Kozma Andor. Humoros históriák. Kötve. (VI. 11.) ... 1 kor.
Kövér Ilma. Bányafelhők. Elbeszélések. Kötve (VII. 10.) ... 1 kor.
Kupcsayné Molnár Julia. Van Isten! Reg. 2 köt. Köt. (VII. 20. 21.) ... 2 kor.
Malonyay Dezső. Vergődés. Elbeszélések. Kötve (II. 24.) ... 1 kor.
— Az utolsó. Regény. 3. kötet. Kötve. (VIII. 9—11.) ... 3 kor.
Margitay Dezső. A hivatal. Regény. Kötve. (II. 14.) ... 1 kor.
Márkus József. Hamis bálványok. Elbesz. Kötve (II. 21.) ... 1 kor.
Maupassant. A mi szivünk. Regény. Kötve (VII. 9.) ... 1 kor.
Oulda. Santa Barbara és egyéb elbeszélések. Kötve (III. 9.) ... 1 kor.
— A Massarene Család. Regény. 3 kötet. Kötve (VI. 1—3.) ... 3 kor.
Ottolengui R. A század bűne. Reg. 2 köt. Kötve. (VIII. 15. 16.) ... 2 kor.
Palotás Fausztin. Salve Regina. Regény. Kötve. (VI. 15.) ... 1 kor.
Pecserszki. Erdők világa. Regény. 3 kötet. Kötve (VIII. 22—24.) ... 3 kor.
Pekár Gyula. Homályban. Elbeszélések. Kötve (III. 24.) ... 1 kor.
— A szoborszép asszony. Elbeszélések. Kötve. (VIII. 17.) ... 1 kor.
Petelei István. Vidéki emberek. Kötve (VI. 10.) ... 1 kor.
Piros, mint a rózsa. Regény. 2 kötet. Kötve (V. 14. 15.) ... 2 kor.
Potapenko. A kiválasztott. Regény. 2 kötet. Kötve (VIII. 4. 5.) ... 2 kor.
Prém József. Félvér. Regény. Kötve (I. 14.) ... 1 kor.
— Edith története. Regény kötve (I. 8.) ... 1 kor.
Prévost Marcell. Lemondás. Reg. 2 köt. Kötve (IV. 14. 15.) ... 2 kor.
Rider Haggard. Ősök kincse. Reg. 3 köt. Köt. (VI. 7—9.) ... 3 kor.
— Náda, a liljom. Regény. 2 kötet. Kötve (VII. 13. 14.) ... 2 kor.
Ruffiny. Paragreenék a párisi világtárlaton. Hum. elb. K. (I. 11.) ... 1 kor.
Savage. Az alaszkai hercegnő. Regény. Kötve. (VIII. 21.) ... 1 kor.
» Az ősi kastély. Reg. 3 köt. Kötve. (VI. 20—22.) ... 3 kor.
Schubin Ossip. A lángész. Regény. Kötve (V. 24.) ... 1 kor.
— Egy fáradt szív. Elbeszélések. Kötve. (VIII. 14.) ... 1 kor.
Sebök Zsigmond. Elbeszélések. Kötve (I. 24.) ... 1 kor.
Serao Matild. Riccardo Joanna élményei. Reg. 2 k. Köt. (II. 9. 10.) ... 2 kor.
— Harmincz perczent kamat. Regény. Kötve (V. 21.) ... 1 kor.
Stinde. A Buchholz Familia. Regény. Kötve. (I. 10.) ... 1 kor.
Sudermann. Homályban. Elbeszélések. Kötve. (VIII. 7.) ... 1 kor.
Surville. Róbert házassága. Regény. Kötve (VI. 6.) ... 1 kor.
Szabóné Nogáll Janka. Elbeszélések. Kötve (III. 1.) ... 1 kor.
Sziklay János. A szerelem apostolai. Regény. Kötve (IV. 9.) ... 1 kor.
Ten Brink. Jeanette és Juanita. Regény. Kötve (V. 12.) ... 1 kor.
Theurlet. Apaság. Regény kötve. (VI. 19.) ... 1 kor.
— Raymonde. Regény. Kötve (I. 18.) ... 1 kor.
Thury Zoltán. Regénymesék. Elbeszélések. Kötve (II. 12.) ... 1 kor.
Tolnai Lajos. Csak egy asszony. Regény. Kötve (I. 2.) ... 1 kor.
— Az urak. Regény. Kötve (III. 8.) ... 1 kor.
— A grófné ura. Regény. Kötve (V. 13.) ... 1 kor.
— Beszélyek. 2 köt. Kötve (III. 3. 4.) ... 2 kor.
Tóth Béla. Boldogasszony dervise és egyéb históriák. Elbeszélések. Kettős kötet. Kötve. (VIII. 12. 13.) ... 2 kor.
Verga Giovanni. Elena férje. Regény. Kötve (II. 15.) ... 1 kor.
— Éva. Regény. Kötve (III. 22.) ... 1 kor.
— A királytigris. Regény. Kötve (IV. 13.) ... 1 kor.
Vértesi Arnold Fürdőn. Regény. Kötve (III. 10.) ... 1 kor.
— Mézeshetek. Regény. Kötve (III. 13.) ... 1 kor.
— Mindhiába. Regény. Kötve (IV. 18.) ... 1 kor.
— Előre. Regény. Kötve (VIII. 6.) ... 1 kor.
— Az ugaros-karádi közbirtokosság. Reg. 2 köt. Köt. (V. 7. 8.) ... 2 kor.
— Fényes házasság. Regény. Kötve (I. 13.) ... 1 kor.
— Eltévesztett utak. Regény. Kötve. (I. 23.) ... 1 kor.
Vértesi Gyula. Elbeszélések. Kötve (III. 18.) ... 1 kor.
Vincent Jakab. Trevannes Jakab. Regény. Kötve (I. 9.) ... 1 kor.
Werner E. Szabad Pálya. Reg. 3 köt. Kötve (VII. 22—24.) ... 3 kor.
Werner Gy. Megvirrad még valaha. Reg. 3 k. Köt. (VIII. 18. 19. 20.) ... 3 kor.
Williamson. Egy vidéki hölgy. Regény. Kötve. (VIII. 23.) ... 1 kor.

Minden kötet ára kötve 1 kor.

Az Athenaeum irod. és nyomdai r. társulat kiadása Budapesten.

Századunk Magyar Irodalma Képekben.

Széchenyi föllépésétől a kiegyezésig.

. . . Irta . . .

Endrődi Sándor.

Ára diszes vászonkötésben 6 korona.

Régóta nehezen várt könyv ez az Endrődy Sándoré, amely az ihletett poéta édes szózatával regél; cseveg a magyar irodalom, a mi irodalmunk nagyjairól, akiket idáig talán tudósok szemüvegén keresztül néztünk és most egyszerre, mintegy varázsütésre, meglepetve látjuk az ő csodálatosan lebilincselő egyéniségüket. A ragyogó nyelvü, tüzes érzésü poéta, életet, szint varázsol a tudomány szürke vásznára és irodalmunk történetének vezéralakjait mindenek számára érdekessé teszi; bemutatja mint irókat, művészeket és embereket.

AZ ATHENAEUM OLVASÓTÁRA.

Kautzberning

OSZK

Budapest, 1896. Az Athenaeum r. társ. könyvnyomdája.

AZ

ŐSÖK KINCSE.

REGÉNY.

ANGOLBÓL FORDITOTTA

CSERHALMI H. IRÉN.

ELSŐ KÖTET.

(EGYEDÜL JOGOSITOTT KIADÁS.)

BUDAPEST.
AZ ATHENAEUM R. TÁRSULAT KIADÁSA.
1896.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár
14.993/6/7
SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
2012

ELSŐ FEJEZET.

»Vannak arczok, a melyeknek első benyomása kitörölhetlenül véső dik lelkünkbe és melyek, ha nem is látjuk soha többé az életben, mindig ugyanazzal a változatlan kifejezéssel, ugyanazzal a mosolylyal vonásaikon lebegnek előttünk, mint a hogy legelőször láttuk.«

Ezen meglepő igazságon tünődött egy katonás külsejü férfi, ki egy gyönyörü őszi est alkonyán tétlenül támaszkodott falusi birtoka sövényéhez és merőn bámult az előtte elterülő kalász hullámos buzaföldre.

Sajátságos, megviselt külsejü, körülbelül negyvenéves férfi volt, kinek egész lénye az önérzetes méltóság ama félreismeretlen kifejezését viselte, amely az angol gentlemant jellegzi. Arcza inkább rút volt mint szép és regényhősnek nem illett volna be, mert a természet nem áldotta volt meg sem hóditó szénfekete bajuszszal, sem mandula alaku lángoló égszin szemekkel, sem arisztokratikus alakkal.

Mindezek helyett — oh a való nagyon kimé-

letlen — egy zsemleszinü körszakál, barátságos tekintetü, de kicsi kék szemek, széles alacsony homlok a melyen egy mély redő vonult végig, aminőt Julius Casar mellszobrain látni — jutottak neki osztályrészül. Egyetlen egy szép vonás volt csupán az arczában, a szája, melynek csodás szelidségü és szépségü ajkai, oda sem illettek széles, erélyes álla fölé.

Öreg nagynénje, ki nemrég elhalálozott és egész vagyonát neki hagyta örökbe, azt mondta volt, midőn huszonöt esztendővel ezelőtt legelőször látta.

— Ejnye fiam, a természet szép lányt akart belőled faragni, de mire meg volt a száj, meggondolta a dolgot és rút férfiuvá gyurt át. Se baj, sohse bánd fiam, inkább rút férfi mint szép lány, Csak nőjj nagyra, fiam. Szeretem ezt a te csunya arczodat.

És az öreg asszony e véleményét később sokan osztották, mert bár milyen csunya volt Quaritch ezredes arcza, mindenki vonzónak találta, mihelyt megszokta szigoru kifejezését. Hogy miben állt tulajdonképen a sajátságos vonzerő, azt bajosan lehetett volna meghatározni, tán leginkább a benne tükröző lelki tisztaságnak volt az betudható. Mindenki érezte azt, hogy jó emberrel áll szemben. nem valami szájhőssel, vagy pipogya papucsvitézzel, hanem férfival, ki nehéz küzdelem és komoly gondolkodás utján jutott az erény magaslatára, de kivel azért nem tanácsos kikezdeni. Szóval

Quaritch ezredes olyan ember volt, kit mindenki tisztelt és kitől a gazemberek reszkettek. A férfiak érezték erkölcsi tartalmát, és ámbár igen kevés emberrel állt bizalmas lábon, mindamellett szerették őt mindazok, a kikkel bárminemü összeköttetésben állt.

A nők azonban nem szerették, sőt féltek is tőle, mert a szépnem felületes képviselőit feszélyezte az ő jelenléte, a tartalmasabb nők pedig érezték, hogy nem értik meg őt. Ezért nem nősült meg Quaritch ezredes és ez volt tán az oka annak is, hogy huszonöt év óta nem volt neki szerelmi viszonya.

És mégis asszony volt az, kiről ábrándozott, a mint a sövényhez támaszkodva kitekintett a mezőre.

Quaritch ezredes életében kétszer volt ezen a vidéken. Tiz év előtt került ide legelőször, aztán másodszor volt itt látogatóban öt évvel ennek előtte, és most visszatért, hogy állandóan letelepedjék.

Nénje, Masseyné, egy kis birtok tulajdonosnője volt és halála után őt tette »Honham Cottage« vagy a hogy a benszülöttek nevezték, Molehill örökösévé. Quaritch ezredes pedig lemondott eddigi pályájáról, mely megsebesülése óta nem kecsegtette valami különös kilátásokkal és föltette magában, hogy mint földbirtokos világtól elvonult nyugalomban tölti ezentul napjait.

Ez volt az első est, melyet uj otthonában töltött, mert mult éjjel érkezett csak ide az utolsó

vonattal; egész álló nap pedig szakadatlanul dolgozott, hogy lakályossá tegye a házat és most kimerülten pihente ki a fáradalmakat.

És a mint igy merengve tekintett maga elé, megtörtént az, hogy lelke előtt feltünt az a kép, mely öt évig folyton szeme előtt lebegett. Mert öt hosszu esztendő mult azóta, hogy legelőször látta; azt az öt esztendőt pedig Indiában s Egyptomban töltötte és mégis minden időben és mindenütt előtte lebegett ez az arcz: álmában és ébrenlétében, a csata hevében és poharazás közepett. Eszébe jutott, miként El Teb mellett a szükség arra kényszeritette, hogy lelőjjön egy embert. A golyó talált, az ellenfél egy percz mulva némán feküdt a földön. Látta őt meghalni és ez az utálatos látvány, az emberöléstől való undorodás, még a harcz hevében is mélyen meghatotta; de ama arcz bájos vonásai fátyolként borultak akkor is a holtnak eltorzult arczára és elfödték az undok látványt szemei előtt.

Öt év hosszu idő az ember életében és mégis rövidnek tünik fel, ha visszapillantunk rá. Quaritch ezredes előtt ugy tünt fel, mintha csak napok multak volna azóta, hogy ő utoljára e sövény mellett állt és tekintetével követte azt a feketeruhás lányt, a ki egy csokor loncvirággal a kezében nyugodtan közeledett feléje a virágba borult bokrok között.

A lány egész megjelenésében volt valami

sajátságos báj és fenség, mely már messziről feltünt a kiváncsi szemlélőnek. Midőn aztán közelebb ért, észrevette szelid tekintetü sötét szempárját; hullámos gesztenyeszin haját, mely különösen vonzó ellentétben állt halvány kifejezésteljes arczához.

Maga az arcz nem volt klasszikus szépnek mondható, mert a száj kelleténél nagyobb volt és az orra is kisebb lehetett volna, de a magas homlok annyi észre vallott és egész magatartása oly duzzadó erőre és előkelő nőiességre mutatott, hogy kitörölhetlen benyomást tett a lelkére. Abban a perczben, midőn az ismeretlen nő Harolddal szembe került, egy hirtelenül kerekedett szellő lekapta fejéről a könnyü szalmakalapot és a sövényen átröpitette. Harold lovagias udvariassággal átvetette magát a sövényen és utólérte a szökevényt, mit a szép nő mosolyogva, szemének hálásan felragyogó tekintetével megköszönt, hogy aztán udvariasan meghajtva magát, tovább menjen.

Igen, kecses meghajtással ment tovább és Harold szemével követte őt, mig alakjának körvonalai a távolba vesztek.

Midőn Harold aztán bement a házba, nénjétől megtudta, hogy de la Molle Ida a szép lány neve és hogy Honham Castle tulajdonosának egyetlen lánya. Másnap Harold Indiába utazott és nem látta soha többé a felejthetlen szép viziót.

Most pedig azon tünődött, vajjon mi történt azóta véle. Kétségkivül férjhez ment, mert ilyen

bájos teremtés arra volt hivatva, hogy mindenütt magára vonja a férfiak figyelmét.

Különben mi köze neki ehhez? Ő maga nem szándékozott megnősülni, mert a nők nem gyakoroltak rá nagy vonzerőt, ugy hogy nemcsak agglegény maradt, de még muló szerelmi viszonyba se bocsátkozott huszonöt esztendő óta. Husz éves korában jegyben járt egyszer, és ámbár senki se tudta ez eljegyzés részleteit, hire járt anak, hogy az eljegyzést valami botrány következtében felbontották volt, röviddel a lakodalom napja előtt. Később aztán azt beszélték, hogy a mennyasszony, valami dusgazdag örökösnő, bújában megőrült és a bolondok házába került, a hol tán egész életét fogja tölteni.

Tán a gondolattársulás törvénye következtében jutott eszébe az előtte lebegő szép női arczczal egyidejüleg ama szerencsétlen nő emléke is és ő sohajtva fordult vissza és gyors léptekkel sietett a házba.

Az ut, melyen Quaritch ezredes haladt, hajdan Honham Castle kapuihoz vezetett, a de la Molle család történelmi nevezetességü székhelyéhez, mely most romban hevert. Csak a régi kastély egyik szárnya helyében épült lakóház maradt fön belőle és az országuttól Boisinghamba vezető széles utat most a nyájak tapostak.

Quaritch ezredes az országut egy kanyarulatánál befordult egy keskenyebb kocsiutra, mely Hon-

ham Cottage felé vezetett. Neve után következtetve valami ujdonat uj piros tégláju nyaralónak lehetett volna Honham Cottaget képzelni, de egy pillantás elegendő volt arra, hogy a tömör mohos kőfalakban valami ősrégi, tizenötödik századbeli épitményre ismerjen a szakértő.

Régi időkben ugyanis Boisinghamban egy nagy kolostor emelkedett, ahol a tizenötödik század elején kiütvén a pestis, Honham Castle ura, a de la Molle család egy őse, akkortájban tiz hold földet ajándékozott a szerzeteseknek, hogy ez egészséges vidéken házikót épitsenek, hova a pestis esetleges uj kitörésekor menekülhessenek.

És az épület megmaradt ugy, a hogy azt, akkoriban, sok erős tölgyfa és hatalmas épületkövek pazarlásával épitették.

Gyönyörü egy hely volt ez a Molehill, a lejtősen emelkedő domb tetején, melyen az emlitett tiz hold föld elterült és melynek pázsitos mezején ötven hatalmas tölgy emelkedett ég felé, óriási törzsekkel és csodás kiterjedésü lombkoronákkal.

Quaritch ezredes nénje, az öreg Masseyné, magához váltotta ezt a kis birtokot, midőn harmincz évvel ezelőtt özvegyi sorsra jutott és igy került a szerzetesek nyaralója Harold birtokába; a ki most elhessegetve a szomoru gondolatokat, megállt háza ajtajában, hogy egy pillantást vessen a vidékre, a hova innen nyilott a legszebb kilátás.

Délfelé zöld mezők közepett emelkedett az ódon norman kastély tömör kapubejárata, két oldalt ódon tornyoktól határolva. Nyugaton lejtős hullámokban terült el a rekettyebokros sikföld a Ellvölgyéig, hol az ezüsthabos kis folyó csörgedezve kigyózott dus legelők között, melyeken a csordák és gulyák térdig süppedtek a hímes pázsitba. Aztán tovább kanyarodva ódon, furcsa kis malmok mellett folyt el, sárga virágu tüskés rekettyével boritott partok között a város felé hömpölyögtetve vizéit, mig végre a piros téglatetők szabálytalan, festői összevisszaságában veszett el nyoma.

Csupán észak felé nem nyilt semmi kilátás, mert ott a kert közepett egy furcsa alaku nagy domb emelkedett, mely majdnem egy fél hold földet foglalt el és melynek milétéről senkinek se volt fogalma.

Néhány nagy tudós ráfogta, hogy e halom a régi szászok temetője, mire a neve is vallani látszott, mert a vidéken »Halott halom« neve alatt ismerték.

Mások meg ősrégi britt lakóháznak keresztelték és diadalmasan utaltak a dombtetőn lévő kis mélyedésre, hol szerintök az ős brittek tanyáztak volna.

Masseyné ez utóbbi állitás hiveinek táborához csatlakozva, egy óriási tetőt épittetett, melylyel a dombot nyaralóra változtatva be akarta mutatni, hogyan laktak itt az ős brittek. Ez a vállalat jó sok

pénzébe került, mert a tető épitésénél előre nem látott akadályokra bukkantak.

De mivelhogy a tető zsindelyekkel volt födve és szükségesnek bizonyult az is, hogy a dombmélyedést téglával kikövezzék és csatorna csöveket rakjanak az eső idején képződö tócsák levezetésére, ez az épitmény végre mégsem szolgálhatott döntő bizonyitékul arra nézve, hogy a domb Anglia őslakóinak tartózkodási helye lett volna.

De kerti háznak se vált be, ugy hogy végre lomtárnak használták csupán.

MÁSODIK FEJEZET.

Amint Quaritsch ezredes minden oldalról megvizsgálva az előtte elterülő tájképet, arra a megnyugtató következtetésre jutott, hogy mégis csak okos dolog volt Honham Cottageban letelepedni, harsány hang zavarta fel révedezéséből, mely hang körülbelül husz méternyi távolságról oly elemi erő kitörésével üdvözölte, hogy az ezredes ijedten felrezzent.

— Quaritsch ezredes, ha nem tévedek? szólt vagyis inkább orditotta az emlitett hang az ut átelleni széléről.

— Az vagyok, válaszolt az ezredes nyugodtan.

— Sejtettem rögtön, hogy ön az. Hiába, a ka-

tonaviselt ember csak nem tagadja meg magát soha. Megengedi, hogy itt egy perczig kifujjam magamat, az utnak ez a része szörnyü meredek. Váltig mondogattam én azt kedves öreg barátnémnak, Massey asszonynak, hogy hordassa le ezt a halmot.

— Na, előre, vén csont és néhány hatalmas lépés után kibontakozott a váratlan látogató alakja a fák árnyából és az alkonyodó nap sugárkörébe lépett, mely biboros aranyözönével elárasztotta a zöldelő terraszt.

Quaritch ezredes kiváncsian nézett elébe az érkezőnek és vizsga szeme meglepetten akadt meg az emberi nem legszebb typusán, a melyet világ életében látott volt.

Egy közel hetvenéves ősz állott előtte, kinek előrehaladott korára azonban egyesegyedül hófehér fürtjei vallottak, oly ifju erőtől duzzadt hatalmas, szélesvállu, délczeg alakja és tiszta metszésü, arisztokrata származásáról tanuskodó arcza és oly ifjui tüz villogott élestekintü sasszemében. Amint igy botjára támaszkodva megpihent a dombtetőn, óriási lovaglócsizmáiban és világos bő nyári öltönyében, Quaritch Harold ugy vélte, hogy soha még előkelőbb megjelenésü angol falusi nemest nem láttak szemei.

— Jó napot, ezredes ur, jó napot. Nevem de la Molle. György, az én inasom, aki mindenkinek a dolgaiba bele van avatva, csak a saját dolgába nem, beszélte nekem, hogy ön meg-

érkezett; a miért is ide felsétáltam, hogy kedves szomszédommal megösmerkedjem.

— Szivessége hálára kötelez, uram.

— Szivességről itt szó sincs. Ha önnek fogalma volna arról, hogy milyen végtelenül unalmas ez a mi vidékünk, tudom máskép beszélne. Már nem olyanok itt a viszonyok mint az én gyermekkoromban. Igaz, hogy van errefelé gazdag ember quantum satis, de nem a régi jó fajtából valók. Sok tekintetben változtak a körülmények.

Az öreg nemes ajkáról halk sóhaj röppent el és gondolatokba merülten vette le fehér kalapját, melyből e gyors mozdulatnál, mint valami szemfényvesztő mutatványnál, két zsebkendő és egy fehér damaszt asztalkendő hullott a földre.

— Ön holmi — holmi fehérnemüt ejtett el, szólt az ezredes udvariasan lehajolva az elejtett tárgyakért.

— Ah igen, köszönöm. Én ugyanis kissé forrónak találom a letüző napsugarakat és semmi sem óv meg oly hathatósan a meleg ellen, mint egynéhány darab törölköző, vagy zsebkendő.

E szavakkal ujra csomóba gyömöszölte az emlitett fehérnemüeket és beledugta azokat a kalapjába, melyet aztán a feje bubjára tett, ugy hogy hátul körülbelül nyolcz ujjnyi széles sallang lógott le az egyik zsebkendő végéből.

— Önnek is kijuthatott belőle derekasan — már mint a napból, — mikor Egyiptomban tartozko-

dott. Halálos egy éghajlat az az Egyiptom — azt saját káromon tanultam, folytatta kalapjának széles fekete szalagjára mutatva, melyet az ezredes most vett csak észre.

— Ah értem. Ön valami fájdalmas veszteséget gyászol.

— Igenis ezredes ur, nagyon fájdalmas veszteséget.

Quaritch ezredes azonban soh'se hallotta volt, hogy de la Molle urnak több mint egy gyermeke lett volna, az pedig lány gyermek volt, ugyanaz a bájos gyermek, a kinek arcza öt év előtti futólagos találkozásuk alkalmával oly kitörölhetetlenül véződött lelkébe. Lehetséges-e, hogy ő halt volna meg Egyiptomban? Ez a gondolat nyugtalanitó aggodalommal töltötte el.

— Csak nem — csak tán nem de la Molle kisasszony, rebegte az ezredes habozva. Volt ugyanis szerencsém őt egyszer láthatni, midőn évek előtt néhány napot töltöttem itt nénémnél.

— Oh nem, nem Ida; ő hál' Istennek ép egészséges, hanem a bátyja, szegény fiam; ő végig harczolta azt az egész átkozott háborut, a mit Gladstonenak köszönünk és ott aztán sárgalázba esett, vagy az én véleményem szerint, napszurást kapott és meghalt. Szegény fiam. Gyönyörü egy szál legény volt és az egyetlen fiam, csakhogy nagyon könnyelmü volt mindig. Még alig négy héttel a halála előtt azt irtam neki, hogy el ne mulasz-

szon mindig egy törölközőt viselni a sisakja belsejében, mire azt válaszolta szokott nemtörődiségével, hogy esze ágában sincs a fejét szennyes ruhatartónak felhasználni és hogy neki nagyon jól esik a hőség. Most szegény fiam sok más társával együtt a haza szolgálatában maradt a csataföldön. Vége!

És az öreg ember felsóhajtott.

— No és most ezredes ur, folytatta, meglepő és jellemző könnyedséggel lerázva előbbi szomoruságát, mit gondol, nem volna-e jó, ha ön most eljönne hozzám ebédelni? Hisz itt nagy felfordulás van még, az öreg Jobsonné,ki, a mint hallom az ön kiszolgálására vállalkozott, bizonyára örvendeni fog, ha megszabadul öntől ma este. Nos mit szól ehhez a propoziczióhoz? Persze be kell érnie azzal, a mi az asztalra kerül. Ugy hiszem lesz legalább egy ürüczombunk, mert ma reggel láttam, hogy az a naplopó György Boisinghamba sétált át direct azért, hogy beszerezzen egyet, a helyett, hogy a dolga után járt volna. Legalább azt állitotta, hogy az a czélja a városba menetelének, hanem lehet, hogy csak ürügy volt a lustálkodásra és semmittevésre.

— Ön nagyon kegyes, felelt az ezredes, de alig hiszem, hogy a fekete öltönyöm ki legyen már csomagolva.

— Eh, mit, fekete öltöny! Mindegy az, Ida meg fog önnek bocsátani. Különben rá se érne

már az átöltözködésre, mert rögtön hét óra lesz; itt az ideje, hogy induljunk.

Az ezredes habozott. Ő ugy tervezte volt, hogy otthon ebédel és szigoru pontosságu ember levén, nem mondott le szivesen előre megállapittott tervéről. Azonkivül mint a legtöbb katonatiszt, nagy sulyt fektetett az öltözetére és a kifogástalan külső megjelenésre, mért is restelte, hogy csak amugy vadászöltönyben jelenjen meg idegen helyütt. De mindamellett egy furcsa érzés, amelyről nem tudott magának számot adni és a melybe ép annyi nyugtalanság mint kiváncsiság sajátságosan vegyült, valami megmagyarázhatlan delejes vonzerő hatalmával legyőzte minden habozását és ő elfogadta a meghivást.

— Ha ön meg van róla győződve, hogy de la Molle kisasszony nem fog neheztelni épenséggel nem kifogástalan megjelenésemért, szivesen veszem igénybe vendégszeretetét. Engedje meg csak, hogy beszóljak a gazdasszonyomnak.

— Helyes, a ház mögött megvárom önt, a legrövidebb ut a szántóföldeken vezet keresztül.

Mire az ezredes benn végezte teendőit és kissé rendbeszedve gyérülő fürtjeit, ujra kiért a kertbe, nyoma se volt már de la Molle urnak, de a sirdombalaku halom tetejéről felhangzó hangos kiáltásai csakhamar elárulták tarózkodási helyét.

Harold meglepetten sietett fel a dombra felvezető lépcsőkön, azon tünődve, vajjon mit keres-

het ott az öreg ur, és ott találta őt a gombaalaku nyaraló bejárata előtt a mint az innen kinálkozó remek kilátásban gyönyörködött.

— Terringettét, beh remek kilátása nyilik innen, ezredes ur. És még vannak emberek, akik nagy hűhót csapnak az Alpesek meg Skóthon szépségeivel. Részemről nem tudok szebb kilátást képzelni, mint a milyen »Halott halmáról« nyilik szép őszi alkonyatkor. Már suhancz koromban rajongtam érte és fogok érte lelkesedni, amig csak élek — nézze meg ezeket a tölgyeket. Tudtommal az egész vidéken nincs több ilyen fa. Az öreg asszony, az ön derék nénje, is szeretettel ragaszkodott hozzájuk. Remélem — tette hozzá kissé aggódva, — hogy ön se szándékozik azokat kiirtatni.

— Hová gondol, hogy juthatna ilyesmi az eszembe?

— Helyes. Valóságos bün az, ha levágatunk egy jó fát, amig csak okvetlen szükségét nem látjuk. Sajnos, be kell vallanom, hogy én kénytelen voltam erdeim egy nagy részét feláldozni. Furcsa egy hely ez itt, nemde? Itt a vidéken »Halott halom nak« hivják, ez volt a neve már Anglia meghóditása idején, mint a hogy régi okiratokból be tudom bizonyitani. Én azt hittem, hogy valamikor sirdomb volt, de az utóbbi időkben tudós kutatók azt állitják róla, hogy valami ó brit lakóház lett légyen, ámbár szerintem sem a régi Brittek sem pedig más emberi lény nem lakhatott ilyen csatorna

félében. Hanem hát azoknak a szakembereknek sikerült igen tisztelt nénjének a fejét telebeszélni ezekkel a csodabogarakkal és az öreg asszony — megkövetem — nagyon önfejü volt, ha egyszer valamire ráadta magát. Belefogott hát ennek a gombának az épitésébe, a mely körülbelül kétszázötven font sterlingjébe került.

— Uram Istenem sohse felejtem el, micsoda savanyu arczott vágott, midőn meglátta a számlát és az öreg földbirtokos oly földet rengető hahotába tört ki, aminőhöz hasonlót Harold még alig hallott.

— Igen, felelt az ezredes, érdekes egy darab föld ez itt. Tán fogok itt valamikor ásatásokat eszközöltetni.

— Teringetét, erre nem is gondoltam még soha, felelt de la Molle, pedig ugy hiszem érdemes volna. No de hét óra elmult már husz perczczel és mi fél nyolczkor vacsorálunk. No hiszen majd kikapok Idától. Jöjjön gyorsan, barátom, ön még nem tudja, mit tesz az, ha az embernek lánya van; minden férfi reszket az asszonytól, ha elkésik az ebédről.

E szavaknál gyors futásnak eredt, de csakhamar megfeledkezni látszott az otthon reá várakozó zivatarról és lépteit meglassitva meg-megállt, hogy egy-egy tölgyfában vagy a kilátás egy ujabb részletében gyönyörködjék, közbe-közbe feszetelen és összefüggéstelen, de vonzó beszélgetésé-

vel mulattatva hallgatag kisérőjét, ki maga nem lévén bőbeszédü ember, szerfelett gyönyörködött társában.

Igy haladtak le a domblejtőn és rézsut át szelve egy nagy buzaföldet, kiértek a fákkal gyéren beültetett tágas mezőségre, melyen át keskeny ösvény vezetett egyenesen az ódon kastély felé, melynek alkonypirtól tüzbe borult, piros szegélyzetü körvonalai élesen domborodtak ki a halvány kék égbolt hátteréből.

— Ugy-e — gyönyörü egy ódon épület, szólt de la Molle válaszul az ezredes ajkairól önkénytelenül elröppenő felkiáltásra, midőn az ut egy kanyarulatánál egy norman rommal álltak szemben. Csupa régi történelem, kőbe faragva és vakolatba irva, történelmi talaj itt minden talpalatnyi föld. Elődeim, a la Molle család ősei, előkelő emberek voltak. Majd megmutatom önnek vasárnap a sirjaikat, ott lenn a kis templomban; valamikor arról álmodoztam, hogy engem is egyszer melléjük temetnek, de az uj törvények szerint az már nem járja. Mindenesetre lesz rá gondom, hogy minél közelebb legyen az én sirom is az ő pihenő helyükhöz, mert vágyódom a társaságuk után, — bár kissé durva emberek lehettek.

Három perczczel később a kastély bejáratához vezető uton haladtak fölfelé. Mindkét oldalán régi lombos tölgyek sötétlettek, a melyek bizonyára itt zöldeltek már a norman Bois-

sey család fénykorában, még mielőtt a birtok az utolsó lányivadék kezével együtt a de la Molle család birtokába ment át.

A kastély két szárnyán két ódon torony emelkedett, melyek egy néhány régi rom kivételével egyedül maradtak fenn a Cromwell idejében lerombolt hajdani kastélyból. A kastély rég lerombolt középtornyának helyén most virágos kert illatozott, mig maga a tulajdonképeni igénytelen lakóház, melynek hátsó részén széles árok vonult végig, a terjedelmes négyszög déli részén emelkedett.

— Amint látja, tényleg felépitettem a két tornyot, szólt de la Molle ur, a kapualjban megállva. Ha én nem lettem volna, folytatta mintegy mentegetőzve, most teljesen romban hevernének, hanem jó csomó pénzembe kerültek, azt mondhatom. Most ám fognak állani egy jó darabig. No de most itthonn vagyunk. Tessék.

E szavakkal kinyitotta a nehéz tölgyfakaput és néhány lépcsőn felsietve, szűk folyosón át betuszkolta a vendégét egy tágas tölgyfaburkolatu csarnokba, melynek falait régi gobelinek, ódon lándzsák, pajzsok, vértek és kardok diszitették.

Ebben a teremben látta meg Quaritch ezredes ujra azt a bájos arczot, mely évek óta kisértett emlékében.

HARMADIK FEJEZET.

— Te vagy, papa? kérdé egy szelid dallamos hang, melyen azonban átcsendült egy jógyomru egészséges ember érthető ingerültsége, kinek éhgyomorral várnia kellett az ebédjére. Ez a hang a sötét terem egy ablakmélyedéséből hangzott fel, és midőn Harold szemei arra irányultak, egy magas alak körvonalait különböztette meg, mely egy ódon tölgyfaszékbe dőlve keresztbefont karokkal várta az érkezőt.

— Te vagy, papa? Igazán nem illik tőled, hogy ilyen későn jösz haza ebédelni, annál kevésbé, miután tegnap oly haragosan förmedtél a szegény Emmára, amért az ebéd öt perczig váratott magára. Olyan régen várlak már, hogy majd elaludtam.

— Nagyon sajnálom, édes lányom, szólt az öreg ur kérlelő hangon, hanem — hopp — megütöttem a fejemet — Mary — gyujtson csak gyertyát, gyorsan.

— Itt van gyertya, édes apám, szólalt meg ujra a hang és a következő perczben felgyult egy falhoz dörzsölt gyufa, lángra lobbantva a viaszgyertyák egyikét, melynek sugarai glóriát szőtték Ida de la Molle szép arcza köré, mely öt év óta egy perczig sem mosódott el Harold emlékezetében. Igen, ez még most is ugyanaz a magas, domboru homlok,

ugyanaz az előkelő arisztokrata megjelenés, ugyanaz a nagy szelid szempár, ugyanaz a dus hullámos haj; de a lányos kifejezés letünt arcáról, mely most egy érett nő vonásait viselte már, aki megismerte az életet és nem találta könnyünek és kinek régi álmatag ábrándozását határozott elszántság váltotta föl. Karcsu magas termetét ritka báj övezte, melynek büvös vonzereje ellenállhatatlanul bilincselt le mindenkit, a ki közelébe ért. Huszonhat éves volt most és szépsége teljes virágában állt. Harold Quaritch ugy érezte, hogy soha még előkelőbb megjelenést nem látott.

— De édes apám, hisz még ma reggel oly szigoruan követelted meg, hogy az ebéd pontban fél nyolczkor legyen az asztalon és már most nyolcz óra van és te még át se öltözködtél. Az ilyen dolog aztán elrontja a legjobb cselédet is — itt megakadt, mert észrevette, hogy atyja nem jött haza egyedül.

— Igen, igen, igazad van. No de tévedni emberi dolog, különösen ilyen szép estén, mint a milyen a mai. Azonkivül hoztam neked kárpótlásul egy kedves vendéget, uj szomszédunkat, Quaritch ezredest. Ezredes ur, engedje meg, hogy bemutassam leányomnak.

— Ugy hiszem, már volt szerencsém, szólt Harold kissé izgatottan, kezet nyujtva Idának.

— Igen, felelt Ida, elfogadva a feléje nyujtott kezet, emlékszem. Körülbelül öt éve lehetett,

egy szeles délutánon, midőn a kalapom lerepült a fejemről és a szél elvitte a sövényen keresztül és ön utána iramodott.

— Kitünő emlékező tehetsége van, nagysád válaszolt Harold, kinek hizelgett az a fölfedezés, hogy a fiatal lány megemlékszik róla és arról a közbejött véletlenről.

— Csak olyan mint önnek, ezredes ur, adta vissza a bókot. Különben oly ritkán jár erre idegen, hogy az ember egyhamar el nem felejti azt a nehányat, ki erre vetődik. Nálunk semmi sem történik, az idő mulik és ennyi az egész.

Az öreg úr ezalatt visszavonult, hogy ebédre átöltözködjék, miután utasitást adott, hogy Ida tálaltasson. Felment a szobájába, miközben a botját és a kalapját ejtette le a lépcsőn, melyek hangos csörömpöléssel gurultak lefelé.

Ida becsengette a cselédet és ráparancsolt, hogy tálalja föl öt percz mulva az ebédet és teritsen még egy személyre.

Aztán Haroldhoz fordult.

— Attól félek, hogy ezredes ur ma nem fog valami fényes ebédet kapni. De az édes apám ebben a tekintetben javithatatlan, soh'se tudatja velem előzőleg, ha vendéget hi ebédre.

— Oh kérem, kérem, mentegőzött Harold nagy sebbel-lobbal, rajtam a sor, hogy bocsánatot kérjek, a miért ilyen váratlanul toppanok be, mint — mint —

— Mint a róka a galambduczba, segitette ki Ida nevetve. No de annyi bizonyos, hogy az ebédje nem fogja kárpótolni a betörés fáradalmaiért, pedig a tiszturak nagyon is meg tudják becsülni a jó ételt.

— Honnan tudja ön azt?

— Oh a mi szegény James bátyánktól, meg a barátjaitól, kik nálunk meg szoktak fordulni. Ápropos, erre eszembe jut — szólt, mig arcza elkomorodott, ön Egyptomban járt, a mint hallom, nem találkozott ott az én fivéremmel?

— Ismertem, de csak felületesen, nagyon felületesen. Azt sem tudtam, hogy rokona volt önnek, egyáltalán nem volt tudomásom róla, hogy önnek fivére is van. Nagyon elegáns katonatiszt volt.

De az ezredes be nem vallotta az aggódva kérdezősködő lánynak, hogy James ezredének legkönnyelmübb és legtékozlóbb tisztje volt, ugy hogy lehetőleg kerülte a társaságát ama ritka alkalmaknál is, midőn a véletlen összehozta őket.

— Ő volt egyetlen testvérem, folytatta és halála nehéz csapás volt ránk nézve, az apám nem tudja felejteni.

E perczben felhangzottak az öreg ur közeledő léptei, aki künn ráförmedt a cselédekre.

— Bocsánatot kérek, hogy megvárakoztattam: szólt belépve, de az emberi öltözet néhány fontos alkatrészét sehogy sem tudtam megtalálni. Nos, ez-

redes ur, nyujtsa a karját leányomnak. Megálljon, elfelejtettem, hogy ön nem tudja a járást, majd én megyek előre és fogok önnek világitani.

És átlépve az ajtó küszöbén, balra fordult és a hosszu folyosón végig haladva benyitott az ebédlőbe.

E terem falain is, valamint az előcsarnokban tölgyfaburkolat sötétlett, de fegyverek helyett érdekes arczképek diszitették, melyek közül különösen egy régi festmény vált ki, amely magát a kastélyt ábrázolta hajdani, Cromwell idejébe eső, alakjában. A közepes nagyságu termet a várárokra szóló három keskeny ablak világitotta meg ; közepét egy hatalmas, ódon, művészies faragványu fekete tölgyfaasztal foglalta el, melynek méltó párjául az ablakkal szemközti falon sötétlő, menyezetig érő pohárszék szegődött. Mind a két butordarab a régi kastélyból származott át ide. E pohárszéken nehéz ódon ezüst edények ragyogtak, melyeknek mindegyike a de la Molle család czimerét: három aranyszinü sólymot, viselte, csak az egyiken, egy ősrégi tálczán diszlett a Boissey család czimere: egy ágbogas tölgyfa, ama de la Molle hagyatéka, ki a Boissey család utolsó ivadékának kezével a birtokot is kézre keritette.

Az e körül forgó beszélgetés alkalmával a szivélyes házigazda oda nyujtatta vendégének az emlitett tálczát, hogy közelebbről vizsgálhassa meg a rajta lévő dombormüveket.

— Ez nagyon érdekes régiség, szólt Harold, van-e önnek még több ilyen értékes tárgya?

— Sajnos, nincs! Bár volna! De II. Károly idejében minden nyomtalanul eltünt.

— Valószinüleg beolvasztatták.

— Nem a, ugy hiszem, valahova elásták, nem tudom hova, vagy tán pénzzé tették tényleg és azt rejtették el valahova, különben ha érdekli önt a dolog, hát szivesen elmondom ebéd után a kincs történetét.

Alig szedték le az asztalt, régi jó szokás szerint a boros üvegeket a puszta asztalon helyezve el, midőn de la Molle ur belefogott a következő történetbe.

— I. Jakab király idején a de la Molle család vagyona tetőpontját érte volna el, mert a családfők emberöltők óta visszavonultak minden nyilvános szerepléstől, hogy óriási birtokaikon gazdálkodva ama időkhöz mért hallatlan vagyont gyüjtsenek. Igy például de la Molle, ki I. Jakab idején élt, hasonnevü fiának huszonháromezer font sterlinget aranyban hagyott örökül. Ez a fennevezett István hirhedt zsugori lévén, a hagyomány azt állitotta róla, hogy élte folyamán megháromszorozta legyen ezt az összeget. Mindenesetre dúsgazdagon halt meg, miután az egész vidék és saját lányai előtt gyülölet és utálat tárgya volt egész életében, ami nagyon természetes, ha tekintetbe vesszük, hogy elődkelő nemes létére közönséges vérszopó uzsorássá fajult.

Örökösében, Sir Jamesban ujra feltámadtak családunk ősi erényei, ámbár kézzelfogható bizonyitékaink vannak arra, hogy ő se volt tékozló, hanem ellenkezőleg takarékos jó gazda; de ő már rangjának megfelelő életmódot élt és soh'se ártotta be magát olyan aljas üzelmekbe mint a nagybátyja, amiért is különös kegyben állt Jakab királynál, kihez melegen ragaszkodott és a kitől meg is vett egy városi birtokot. E ragaszkodásról legjobban tanuskodik az a tény, hogy a király két izben kikölcsönözött tőle jelentékeny összegeket, a melyeket soha vissza nem fizetett. Midőn I. Károly trónralépett, Sir James máig is ismeretlen okokból visszavonult az udvartól. Azt mondják, hogy valami mellőzés miatt megsértődve, kissé durva hangon követelte volna vissza az I. Jakabnak kölcsönzött összeget, mire a király gunyosan tréfálkozva példálódzott arra, hogy nagybátyjának, de la Molle Istvánnak szelleme, kinek neve példabeszéddé vált az országban, ugy látszik, nem halt ki a családból. Sir James elsápadt haragjában, meghajtotta magát és elhagyta az udvart, hogy soha vissza ne térjen többé.

Évek multak azóta, és a polgári háboru dúlta az országot. Sir James állhatatosan megtagadta a háboruban való részvétét, mert büszke lelke nem tudta megbocsátani a királytól szenvedett sértést. Makacs ember volt és egészen a fajára ütött, melyről azt állitják, hogy soha sértést meg nem bocsá-

tanak és soha vett jótéteményről meg nem feledkeznek. Ezért az ujját se mozgatta meg a király ügyében; de ép oly kevéssé tartott a Cromwell pártiakkal, a kiket szivből gyűlölt. Végre a király kénytelen volt a legégetőbb szükség idején Sir Jameshez fordulni, hogy ismerve nagy vagyonát és óriási befo'yását, tőle pénzt és segélyt kérjen.

»Azt halljuk, igy hangzott a király levele, hogy James de la Molle, ki a régi időkben rendithetlen hive volt fenséges személyünknek, de különösen elhunyt édes atyánknak, most tétlen tanuja e véres harcznak. Ez nem szokása ama régi nemesi családnak, a melyből ő származik, és a melynek tagjai, ha a hagyomány nem csal, királyuk oldalán küzdöttek a csatatéren jogért és igazságért. Azt halljuk, hogy James de la Molle azért vonul félre tétlenül, mint se hideg se meleg neutrális néző, mert mi évtizedek előtt néhány vigyázatlanul elejtett csipős szóval sértettük volna meg. Nem tudjuk, hogy ugy van-e tényleg és jogosan kételkedünk abban, vajjon oly messze évekre hat viszsza az ember emlékezete, de ha mégis ugy lenne, ezennel bocsánatot kérünk tőle. Többet nem tehetünk. Állapotunk jelenleg vajmi válságos és rá vagyunk szorulva Isten és hiveink segélyére. Azért arra kérjük James de la Mollet, hogy minél előbb siessen segitségünkre katonákkal és pénzzel, melylyel, a mint halljuk, halomszámra rendelkezik. Levelünk mutatja, hogy sürgős a dolog.«

Szóról szóra igy hangzott a király sajátkezü levele, melynek elolvasása után Sir James, megfeledkezve a szenvedett sértésről, mély megindultsággal a következőket válaszolta, mint a hogy az a muzeumban őrzött levélben olvasható:

»Kegyelmes Uram és királyom. Nem akarom a multakat feszegetni. Az elmult. De mivel Felséged nagy kegyesen méltóztatott tőlem segélyt kérni a lázadók ellen, kik Felséged trónját meg akarják ingatni, esküszöm arra, hogy minden a mi az enyém, Felséged rendelkezésére áll mindaddig, a mig ellenségei legyőzve fognak térdelni Felséged trónja előtt.«

— A gondviselés ugy akarta, hogy vagyonom annyira szaporodjék, miként egy nagy összeget biztos helyre rejthettem el, melyből rögtön Felséged rendelkezésére bocsátok tizezer aranyat, mihelyt lesz alkalmam azokat biztos uton módon Felségedhez juttatni; mert inkább meghalnék, sem hogy ez a nagy összeg egy igaztalan ügy előmozditása czéljából a lázadók kezébe kerüljön«.

Továbbá azt igérte a levél irója, hogy rögtön felfegyverkezik és jobbágyai köréből lovas sereget fog toborzani, melynek kiséretében, ha addig más megfelelő alkalom nem kinálkoznék, ő fogja személyesen átadni a királynak az emlitett összeget.

És most jön a dolog bibéje. A lázadók elfogták a levelet vivő küldönczöt, kinek csizmájában ráakadtak a kompromittáló levélre, minek követ-

kezménye az volt, hogy tiz nap mulva egy tizenötezer főből álló sereg vette körül Playfair ezredes vezérlete alatt de la Molle kastélyát, a mely nem lévén elegendő élelmiszerekkel ellátva, hogy hosszasabb ostromnak ellenállhasson, Sir James kénytelen volt magát megadni az ellenségnek. Alig vonult be az ezredes a bevett kastélyba, midőn maga elé vezetette a foglyul ejtett vártulajdonost és annak legnagyobb meglepetésére megmutatta a királyhoz intézett levelet.

— Nos, Sir James, a méhkas meg volna, most arra kérem, mutassa meg nekünk a mézet. Hol vannak az emlitett nagy összegek? Örömmel fogunk az aranyakban duskálni, a melyeket ön oly ügyesen rejteget.

— Hohó, felelt Sir James, a méhkas meg van ugyan, hanem a mézhez vezető titok nincs meg, és azt nem is fogják megkapni. A tizezer arany ott van, a hol van, számtalan pajtása társaságában; keresse meg, ezredes ur, és keritse kézre, ha tudja.

— Holnap rájuk fogok akadni, ha nem, úgy meg kell önnek halnia.

— Meg kell halnom? Minden embernek meg kell halnia, de ha én meghalok, a titok velem száll sirba.

— Majd meglátjuk, förmedt rá dühösen az ezredes és az öreg Sir James szük börtönbe került, hol vizen és kenyéren tartották, de nem halt

meg se másnap, se harmadnap, se egy héttel rá sem.

Nap-nap után vezették őt az ezredes elé, a ki halálbüntetés fenyegetése alatt kérdezte tőle a kincs hollétét, és ő nap nap után tagadta meg a választ, mire egy szép reggelen az ezredes elvesztette a türelmét és odadörögte a szigoru ukázt, hogy hajnalhasadtával mulhatatlanul főbe lövik, ha nem árulja el a titkot.

Sir James azonban kaczagva válaszolta, hogy inkább az ördögnek ajánlja fel a lelkét, semhogy ők gazdagodjanak meg az ő kincsein, aztán arra kérte az ezredest, hogy adjanak neki egy bibliát, hogy benne olvasgatva készülhessen a halálra.

Kivánságát teljesitették és magára hagyták. Másnap, alig pirkadt a hajnal, kivezették a kastély udvarára, hol az ezredes és a tisztikar előtt glédába állitott katonaság várta őt.

— Nos, Sir James, az utolsó szavát kérem. Akarja ön megmondani, hogy hol van a kincs, vagy akar-e inkább meghalni?

— Nem akarom megmondani, felelt az öreg nemes nyugodtsággal. Öljetek meg, ha ugy tetszik. Ez a tett méltó ilyen jámbor presbyterianusokhoz. Megmondtam és a mellett maradok.

— Gondolja meg még egyszer.

— Meggondoltam és kész vagyok meghalni. Öljetek meg és keressétek meg a kincset. Csak egyre kérem önt. Kiskoru fiam távol van, három

év óta Frankhonban tartózkodik és nem tud a kincs hollétéről. Küldjék el neki halálom után ezt a bibliát. Ez az egész örökség, a mi vagyonomból maradt és a mit ráhagyhatok. Kutassátok át lapról lapra. Nincs benne semmi, csak az, a mit ide irtam az utolsó oldalra.

— Meg lesz, át fogjuk vizsgálni a könyvet és ha nem találunk benne semmit, megküldjük neki.

— És most, Sir James, utoljára kérem, ne áldozza fel életét a mammonhoz való ragaszkodásnak. Még egy utolsó ajánlatot teszek önnek, adja ki nekünk azt a tizezer fontot, a mit a királynak szánt és ön szabad, — ha vonakodik, meghal.

— Vonakodom.

— Katonák, előre; vezényelt az ezredes. És a század előre lépett.

De a következő perczben olyan iszonyatos, vihar kerekedett, és olyan sürü eső zuhogott a földre, hogy el kellett halasztani a kivégzést. Midőn a zivatar elmult, a halvány őszi nap sugarában ott látták maguk előtt a halálra itélt őszt imát rebegve térdelni az átázott földön, mig hófehér fürtjéből és szakállából csak ugy csurgott a viz.

Ráparancsoltak, hogy keljen fel, de ő nem hallgatott rájuk, hanem nyugodtan tovább imádkozott. Igy lőtték főbe.

Hősiesen halt meg, mint a hogy nemes emberhez illik.

E pillanatban halk kopogás hallattszott és a cseléd kandikált be az ajtón.

— Mi kell? kérdé de la Molle.

— György szeretne a nagyságos urral beszélni.

— Az ördög vigye el Györgyöt, mormogta az öreg, mindig itt kuktálkodik. Bizonyára a Moat-puszta miatt, ma kellene Janterhez mennie. Megbocsát ugy-e Quaritch? A lányom elmondja önnek a történet végét, ha ön kiváncsi rá. Viszontlátásra.

NEGYEDIK FEJEZET.

Alig távozott az apja, Ida rögtön felkelt az asztal mellől és felajánlotta vendégének, hogy menjenek át a lakószobába, a mely már sokkal divatosabban volt butorozva, mint az ebédlő meg a csarnok és magán viselte a tizenkilenczedik századbeli nagyvilági nő bélyegét. Itt már meg voltak azok a különböző csecsebecsék, asztalkák, redőzetek, fényképállványok és vázák, a melyeknek segitségével jó izléssel biró nő kényelmessé és lakályossá tudja tenni az otthonát. Ez a honhami lakószoba, szabálytalan falmélyedéseivel, kissé szinehagyott kárpitjaival, melyekre a piros ernyővel boritott lámpa halványrózsás pirt szőtt, nagyon jóleső benyomást tett a belépőre.

Harold ugyan sokat mozgott künn a világ-

ban, de nagyon keveset fordult meg nők társaságában és azok szalonjaiban, miért is különösen fogékony volt ilyen benyomások iránt. De tán maga Ida bájos megjelenése kölcsönzött az egymagában is vonzó teremnek olyan különös bűbájt, mint a hogy a lavendulával és rózsákkal töltött virágvázák édes illatot árasztottak az egész teremben.

— Minő kedves egy szoba, szólt Quaritch belépve.

— Örvendek, hogy tetszik önnek, ez az én tulajdon kis fészkem és egész berendezése az én müvem.

— Meg is látszik rajta.

— Akarja ön meghallgatni Sir James történetének a befejezését?

— Hogyne, nagyon érdekes.

— Hallgasson hát ide. Miután főbe lőtték az öreg Sir Jamest, elvették a bibliáját, de vajjon Playfair ezredes tényleg elküldte-e azt az idegenben lakó fiunak vagy nem, arról hallgat a krónika. Sir Edward soha sem tért vissza Angliába, apja megöletése után a parlamentpárt lefoglalta ősi birtokait és földig rombolták az ősi kastélyt, csak a kapu mellett kimagasló két tornyot hagyva épen.

Mindez részint strategiai okokból történt, részint mert Sir James kincsét remélték valahol megtalálni. De minden kisérlet hiábavalónak bizo-

nyult, és Playfair ezredes belátta, hogy Sir Jamessel együtt sirba szállt minden reménye, valamikor a sovárgott pénz birtokába juthatni. A dolog akkori időben nagyon sok port vert fel, és az ezredes katonai rangját vesztette e tetteért. Eleintén arra gondoltak, hogy az öreg ur ilyen tekintélyes összeget csak nem rejthetett el egymaga, hanem hogy akadnak bizonyára mások is, kik be vannak avatva. Nagy összegeket igértek hát mindenkinek, aki a titok nyitjára vezeti őket, de hiába, senki se jelentkezett és a dolog igy feledésbe jutott.

Az elhunyt fia, Edward, az utolsó báró idegen földön barangolt, mert nem mert visszatérni a hazájába, hol ősi birtokait a kormány konfiskálta. De huszonkét éves korában meggondolatlan lépést tett, amennyiben unokanővérét, Dufferleigh Idát, egy szépségéről hires, de teljesen vagyontalan lányt vett el. Szegény druszám egy évvel az egybekelésük után gyermekével együtt meghalt kinos forró láz áldozatául, melynek oka, amint mondják, a szenvedett sok gond és nélkülözés volt. Ez a csapás őrületig vitte a férjet, ki néhány hónappal később öngyilkos lett. De halála előtt végrendeletet irt, melynek értelmében valamennyi angolországi birtokait — »melyeket — ezt szószerint idézem — a lázadó Cromwell jog és törvény ellenére megtagadott tőlem, valamint azt a kincset is, mit boldogult apám valahol elrejtett, örök időkre örökbe hagyom John Geoffrey Dufferleighnak, szegény Istenben boldogult

nőm testvérének és örököseinek azon egyetlen föltétel alatt, hogy a de la Molle család bennem kihaló főágának nevét és czimét felvegye.«

— Abban az időben, midőn Sir Edward megirta azt a végrendeletet, értéktelen papirdarabként szerepelt, de három évvel később II. Károly volt Anglia királya.

— Midőn Geoffrey Dufferleigh felvette a de la Molle nevet és czimert és felmutatta sógora végrendeletét, a jószágok egy nagy részének birtokába került és a romban heverő kastély is neki jutott. A fia aztán felépitette ezt ujra és ő ami közvetlen ősünk. Mert ámbár az apámnak gyengéje, hogy ugy beszél mindig mint ha mi a régi de la Molle család ivadékai volnánk, azok még sem a mi közvetlen őseink férfi ágról.

— No és ráakadt Dufferleigh a kincsre?

— Nem, sem ő sem más valaki. A kincs eltünt. Keresté ugyan, és megtalálta valahol azokat az ezüstnemüket, amiket ön az imént látott, de azon kivül mit sem lelt.

— Talán nem is volt az igaz, szólt Harold elgondolkodva.

— De igen, igaz volt, és én még máig is azt hiszem, hogy az a kincs valahol el van rejtve. Még az én kis történetemnek nincs ám vége. Valamit. találtam.

— Ön? És mi az?

— Várjon egy perczig, majd megmutatom.

És az iróasztalhoz lépve, kivett egy kopott bőrtárczát, melyet szintén kinyitott. Nézze ezt leltem. Ez a biblia, a mit Sir James a fiának akart küldeni.

Ezzel átnyujtott Haroldnak egy kis barna bőrkötésü könyvet, melyen nagy betükkel oda volt irva: Sir James de la Molle, Honham castle 1611.

— De még ez sem minden.

A biblia első lapjai ki voltak szakitva és az egyik sarka is hiányzott, azt valószinüleg egy golyó téphette le, amiről a boritékon sötétlő vérfoltok is tanuskodtak.

— Szegény öreg ur, szólt Harold, bizonyára a keblén hordta, mikor a halálos lövést kapta. Hol találta ön ezt?

A nyugati torony egy pinczehelyiségében találtam ezt a könyvet egy nagy vasládában. De itt az utolsó oldalán van az az üzenet, amit a fia számára hagyott hátra, hadd mutassam meg azt is.

Az utolsó oldal végén lévő véres helyet néhány fakó betükkel, girbe görbe vonásokkal odavetett sor irás boritotta, melyet Ida hangosan felolvasott:

— *Ha hozzád jut halálhirem, fiam, azért ne búsulj, hogy gyilkos lázadók áldozata lettem. Hidd meg, oh hidd meg, a mindenható Teremtő szent akarata ellen misem történik. Isten veled, édes fiam. Ha a földön nem is, a menyországban Isten*

trónja előtt látjuk egymást. A kincsemet, fiam, oly jól elrejtettem, hogy én miatta nyugodtan halhatok meg. Kinek jóságos teremtőnk osztályrészül szánta, az megtalálja.

— Nos, mit szól ehhez, ezredes ur, kiáltott fel Ida diadalmasan. Ezt a bibliát az én nézetem szerint sohsem küldték el jogos tulajdonosának, hanem itt maradt és legszentebb meggyőződésem az, hogy ez a fakó irás a kincs rejtekhelyének a nyitja; csak attól félek, hogy sohsem fogom megtalálni. Évekig törtem rajt a fejemet, attól tartva, hogy tán valami akrostikon, de hiába. Mindenféle módon megkisérlettem. Leforditottam francziára, latinra, de ugy sem tudtam belőle kihozni semmit. De valamikor akad majd valaki, aki rájön, arra esküdni merek.

Harold hitetlenül rázta a fejét.

— Attól tartok, hogy a mi annyi ideig felderitetlen volt, tovább is az marad. Tán rászedte az öreg Sir James az ellenségeit.

— Nem, mert hova lett volna az esetben az a rengeteg sok pénz. Az ő korában a leggazdagabb főurak egyikének tartották, és hogy tényleg az volt, mutatja a királyhoz intézett levele. A halála után pedig nem találtak semmit. Oh bizonyára rá fognak akadni a kincsre, de tán csak kétezer év mulva, mikor mi már nem vehetjük hasznát.

És Ida mélyen felsohajtott, mig szép arcza szomoruan elborult.

— Lehet, szólt Harold kételkedve, hogy valami van a dologban. Megengedi, hogy leirjam ezt a pár sort?

— Tessék, felelt Ida mosolyogva és ha ön ráakad a kincsre, osztozkodni fogunk benne. Irjon, majd tollba mondom.

Mire az utolsó szót leirta volt és a másolatot gondosan összehajtva tárczájába rejtette, az öreg földbirtokos ujra belépett. Egy pillantás az öreg arczába rögtön elárulta, hogy Györgygyel való értekezése nem vezetett valami kielégitő eredményre, mert mély levertség tükröződött kedélyes vonásain.

— Mi az ujság, édes apám? kérdé Ida.

— Semmi, semmi különös, leányom, felelt az öreg ur komoran. György volt itt, egyébb semmi.

— Bár ne tenné be a lábát soh'sem, mert valahányszor jön, mindig rossz hirt hoz, jegyezte meg Ida, boszusan toppantva parányi lábával.

— Annak nem György az oka lelkem, csak a rossz idők. Biz én nem tudom, mi lesz maholnap az országgal.

— Mi történt? kérdé Ida, még aggodalmasabban. Valami baj van tán a pusztával?

— Janter felmondta a bérletet és én nem tudom, honnan vegyek hamarjában más bérlőt.

— Látja, ezredes ur, minő örömökkel jár az,

ha az embernek fekvő jószágai vannak, szólt Ida szomoru mosolylyal.

— Igen, tudom, felelt az ezredes szerencsére nincs egyébb ingatlanom, mint az a tiz hold föld, a mit a néném től örököltem. No de itt az ideje, hogy ajánljam magamat. Már tizenegyre jár az idő és az öreg Jobsonné valószinüleg addig virraszt, mig hazamegyek.

Ida feltekintett, mintha marasztalni akarná, már is szóra nyiltak az ajkai, de aztán elhallgatott, mint a ki meggondolta a dolgot és kezet nyujtott neki.

— Jó éjt, ezredes ur, örvendek, hogy szomszédok lettünk Apropos most jut eszembe, hogy holnap néhány ösmerősünk jön hozzánk lawntennist játszani. Nem szerencséltetne ön is bennünket?

— Micsoda? szakitotta őt félbe az öreg, haragosan, már megint azok a lawntennispártik. Ez egyszer megkimélhettél volna, mikor alig tudom, hol áll a fejem ezekkel az utálatos bérletekkel.

— De atyám, hisz az csak nem háborgathat a teendőidben, ha egynehányan lawntennist játszanak tágas kertünkben. Ugy is hiábavaló dolog, ha az ember elzárkózik és olyan dolgokon bánkódik, a miken nem lehet változtatni.

Az öreg ur csendes megadással hallgatott és csak azt kérdezte, hogy kik lesznek a várt vendégek.

— Jeffres ur a feleségével, a mi plébánosunk, doktor Bess és a két Smith kisasszony, a kik közül

az egyik, a mint hallom a doktorba szerelmes. Quest ur a nejével, Cossey Edward és még néhányan.

— Cossey! kiáltott fel de la Molle ingerülten felpattanva, valóban Ida, annyi tekintettel lehettél volna rám, hogy őt meg ne hivd a házamba, mikor tudod, hogy mennyire utálom őt.

— Nem kerülhettem el, felelt Ida nyugodtan, ép látogatóban volt Questnénél, midőn ez utóbbit meghivtam és igy őt sem zárhattam ki; különben nagyon derék, udvarias ember ez a Cossey és én nem értem, mért lovalod be magadat olyan engesztelhetlen haragba iránta. Most azonban, akárhogy legyen a dolog, megtörtént és azon nem lehet már változtatni.

— Cossey? Cossey? ismételgette Harold gondolkodva, nagyon ismerős előttem ez a név. Idának ugy rémlett, mintha ez a név kellemetlen emléket szülne Harold lelkében. A nagy bankár családjának egy tagja?

— Igen, a bankár egyik fia. — Azt mondják, hogy egy fél milliót, vagy még többet örököl, ha az öreg, a ki nagyon beteges, meg talál halni. Ő vezeti ezen a vidéken apja üzletének fiókját, legalább ő a névleges főnök, tényleg ugy hiszem Quest ur az intéző, legalább a mi a boisinghami üzleteket illeti.

— No, ha jönnek, hát jönnek. Különben nem kell, hogy itthon legyek. Ha haza megy, Quaritch, elkisérem; ki kell szellőztetnem a fejemet.

— Ezredes ur, még nem mondta meg, hogy eljön e holnap, szólt Ida, midőn Quaritch bucsuzva kezet nyujtott.

— Oh, kérem, ön végtelenül lekötelez; remélem, hogy eljöhetek, ámbár bevallom, hogy komiszul játszom.

— Oh egyikünk sem valami fényes játszó. Na és most jó éjt, ugy örvendek, hogy ön Mollehilleben fog lakni, apám kellemes társalgót és barátot nyert, tette hozzá utólag.

— Igen, felelt Harold boszusan, körülbelül egyidősek vagyunk.

Ida nézte mint csapódik be mögöttük az ajtó, aztán oda könyökölt a kandallóra és azon tünődött, hogy mennyire tetszik neki ez az uj ismerős, oly annyira, hogy korántsem szép arcza is sajátságos vonzerőt gyakorol rá.

— Ugy hiszem, mondogatta magában, ez olyan ember, a kihez hozzá mennék feleségül. Eh dőreség, korholta aztán magamagát, nem restelled, ma holnap huszonhat éves vagy, és már rég kinőttél a szerelmes ábrándok korából. És most ez az uj gond szakad a nyakunkba. Szegény öreg apám. Bús az élet, nehéz teher és a legjobb benne az álom.

És sohajtva gyujtotta meg a gyertyát, hogy hálószobájába vonuljon vissza. Aztán meggondolta a dolgot és elhatározta, hogy bevárja az édes apját.

ÖTÖDIK FEJEZET.

— Biz én nem tudom, mi lesz ebből az országból, szólalt meg de la Molle, miután hallgatagon haladtak egy darabig egymás mellett. Ime ez a Moat puszta. Fiatal ember koromban holdja harminczöt shilling bérletdijt jövedelmezett és még nyolcz évvel ezelőtt huszonötöt kaptam érte. Lassanként leszállitottam tizenöt shillingre, csakhogy el ne veszitsem a bérlőmet. És mi a vége? Janter, ez a bérlőm neve, gyertyaszentelére felmondta a bérletet. György, az a szamár, eleintén azzal vigasztalt, hogy az egész csak mesebeszéd és hogy ha kenyértörésre kerül a dolog, majd csak megfizeti Janter tovább is a tizenöt shillinget. És ma hosszura nyult pofával beállit, hogy — igy meg amugy — Janter nem akar megmaradni és hogy ő nem tud sehol sem más bérlőt keriteni. Szivszaggató dolog ez, uram. Háromszáz hold egészséges, zsiros, kenyerettermő földre, holdját tizenöt shillingével, ne lehessen bérlőt találni. Mit csináljak most ezzel a birtokkal?

— Nem veheti ön át annak a kezelését?

— Dehogy vehetem, barátom, dehogy vehetem. Már ugyis a nyakamban van ez a birtok a maga százötven holdjával. Tudja, mibe kerülne annak a birtoknak az átvétele? szólt nagyot top-

pantva a botjával. Holdja tiz fontba kerülne, ugy hogy körülbelül négyezer font sterlingre volna szükségem ehhez. Honnan vegyek én négyezer font sterlinget ilyen merész spekulácziához, mert hát az én koromban már nehezen vihetném keresztül ezt a vállalatot, még ha meg is volnának a szükséges ismereteim. És most ön itthon van a saját földjén, engedje meg, hogy jó éjt kivánjak önnek — kissé hüvös a levegő és az én mellem egy-két év óta nem a legegészségesebb. Remélem, hogy viszontlátjuk egymást holnap Ida lawntennise alkalmával. Hisz nagyon helyes dolog, hogy szegénynek megvan ez a szórakozása, csakhogy ilyenkor, mikor az embert nagy gondok nyomják, elmegy a kedve mindentől. No de most jó éjt, kedves ezredes ur, jó éjt.

Ezzel megfordult és haza felé haladt a holdsugaras uton.

Harold hosszasan nézett utána és aztán ő is hazafelé vette utját. Metsző fájdalommal tapasztalta, hogy ez a nemesi család is mint sok más uri család napjainkban lassan, de feltartóztathatlanul halad a bukás felé. Maga az a gyermeteg izgatottság, melylyel Ida a rejtett kincs legendáját mesélte, tanuskodott arról, hogy mennyire foglalkoztatja őt a pénzzavar. És aztán azon ábrándozott, hogy minő jóleső tudat volna az, ha ő ebben a házban mint deus ex machina, mint mesebeli királyfi felléphetne és megszámlálhatlan kincsara-

nyat öntve Ida ölébe, megváltaná őket a fenyegető bukástól. Milyen jól illenék egy hatalmas nagy birtok az előkelő külsejü, nyiltszivü de la Mollehoz, kit a természet, a hagyomány és a származása arra prädestináltak, hogy a régi jó földbirtokos typust személyesitse. Szomoru dolog, hogy az ilyen embert pénzzavara arra kényszeriti, hogy a fenyegető tönkrejutást mindenféle uton módon kikerülje. És Ida, Ida, ki mind ama tulajdonságokkal ékeskedik, amelyeknek egyedül méltó kerete a hatalom és gazdagság! Ez a világ folyása és ő ezen nem változtathatott, de sajátságos, eddig soh'se tapasztalt keserüség érzete töltötte el a lelkét, midőn a hold halvány fényénél a tekervényes ut labyrinthusából kibontakozva, végre háza ajtajához ért.

Szobájába érve, rögtön oda szólt virrasztó gazdasszonyának, hogy feküdjék le aludni, ő maga pedig leült és pipára gyujtva, eltünődött.

Quaritch, mint a legtöbb magános életre kárhoztatott ember, szenvedélyes pipázó volt, de soha még olyan szükségét nem érezte a dohány megnyugtató hatásának, mint ez éjjel. Midőn néhány hónappal ezelőtt megvált a katonai pályától, nagy dilemma előtt állt. Egészséges, erős, munkabiró és dolgos ember létére egyszerre foglalkozás nélkül maradt. Vajjon mihez fogjon? Mig ezen a kérdésen töprenkedett, melyre nem tudott választ találni, az egyik nénje Massey asszony, hirtelen

elhalálozott és örökbe hagyta neki egész vagyonát, a mely körülbelül háromszáz font sterling évi jövedelemnek felelt meg.

Ez az évjáradék nyugdijával együtt elég volt arra, hogy a megélhetését biztositsa és felmentette őt azon kötelesség alól, hogy más foglalkozás után nézzen. Feltette hát magában, hogy Molehillben fog letelepedni és ott a falusi nemes nyugodt, habár kissé czéltalan életét fogja élni. Tanulmányaiban — mert sokat olvasott és különös előszeretettel forgatta a tudományos munkákat, elegendő szórakozást remélt találni. Azonkivül kitünő vadász volt és szerény viszonyaihoz mérten szenvedélyes régiséggyüjtő lévén, nem kellett attól rettegni, hogy e csendes fészekben megöli majd az unalom.

Midőn ebben végleg megállapodott, mondhatatlan megelégedés és nyugalom jóleső érzete töltötte el lelkét. Ezentul már nem kellett tépelődni és fáradnia, napjai nyugodtan fognak lefolyni mind halá.ig. A gond a multakkal együtt elenyészett és a jövő nem hoz számára mást mint nyugalmat, mély nyugalmat, mely végre arra a mennyei békére fog átváltozni, melyet gyermekkora óta az emberi élet legkivánatosabb czéljának tartott.

Szegény Harold! Minő dőre csalódás! Amig e földön élünk, nem lelünk nyugalmat. Előre hajszol a sors, győzelemről győzelemre vagy bukásról bukásra, mindig valamiért kell epednünk, valamit siratnunk vagy valamiért küzdenünk. Ez kikerül-

hetetlen törvény, mely alól még a legtisztább lélek, mennyei reményeiben ringatózva sem vonhatja ki magát.

És Harold Quaritch ittléte első napjaiban fájdalommal tapasztalta ezt az igazságot. Alig töltött negyvennyolcz órát uj otthonában, és ime már is gond és nyugtalanság tölti el lelkét. Viszont látta de la Molle kisasszonyt és öt évi távollét után még bájosabbnak találta, mint azelőtt. Egy szóval szerette őt és okos ember létére, nem palástolta ezt a tényt önmaga előtt. Az igazat megvallva régóta szerette őt, csakhogy sohse jutott annak a világos tudatára, de most tisztában volt azzal, hogy a régi tüz uj tápot kapott és többé el nem oltható.

A komoly emberek viszonya a szépnemhez rendesen három stádiumon megy keresztül.

Fiatal korukban rendesen azon kezdik, hogy egy kiválasztott nőt istennőként imádnak, mig végre belátják tévedésöket. Azután hosszu évek során a nőt kárhoztatják mint minden rossz megtestesülését és a gonosz quintessentiáját. Végre ez is dőreségnek bizonyul, amint a régi vonzalom lassanként elmosódik lelkükből és boszankodni kezdenek azon, hogy annyi érzést vesztegettek oly méltatlan tárgyra. Ez a veszély ideje és ebben a korban aztán megkisérti a férfi remegve, aggódva és kevés reménynyel a lelkében, másodszor a szerencséjét. Ha most kudarczot vall, többnyire lemond egészen.

Harold most elérkezett ez az utolsó stádiumnál,

nem mintha szabad akaratból jutott volna erre az elhatározásra, hanem mert esze és itélete rabul esett egy nőnek, kinek képe már öt év óta lakozik a szivében. Ott ült hát most ebédlője magas támlája karosszékében és hüledezett e rettenetes felfedezésen. Vajjon képzelhető-e, hogy az ilyen előkelő fiatal szép lány nőül mehessen egy kiszolgált katonához, kinek egész vagyona nyomorult öt hatszáz font évi jövedelem és az a Viktoria-kereszt, a melyet soha nem visel. Nem, nem, Ida, ha valamikor férjhez megy, olyan férjet fog választani, ki vagyonával meg tudja aranyozni családja elkopott czimerét és vissza tudja varázsolni régi fényét, ami neki sajnos nem áll hatalmában. Addig-addig ismételgette ezt magában, hogy mire felhaladt a hálószobájába vezető ódon tölgyfa lépcsőn, arra az elhatározásra jutott, hogy nem marad Honhamban, hanem eladja a birtokot és letelepszik valahol Ujzeelandban, hogy áthághatatlan válaszfalat emeljen közte és ama szép arcz között, mely álmaiban és ébren kisérte.

Midőn de la Molle visszatért a kastélyba, leányát az ebédlőben találta.

— Micsoda, te még nem feküdtél le?

— Nem, édes apám, vártalak, tudnom kell, mi az ujság Janterrel és a pusztával. Legjobb, ha az ember minél előbb tulesik az ilyen kellemetlen dolgon.

— Jó, jó lelkem, de hát nincs sok mondani-

valóm. Janter nem ujitotta meg a bérletet és György azt mondja, hogy pénzért és jó szóért sem lehet más bérlőt kapni. Beszélt ugyan ebben az ügyben valakivel, de az csak azt válaszolta, hogy a mint a dolgok most állanak, ő még öt shillingjével sem venné át.

— Biz a nagy baj, szólt Ida. Mit csináljunk?

— Mit csináljunk? felelt de la Molle ingerülten. Hogy tudjam én azt, mit csináljunk. Valószinüleg nem marad hátra más, mint hogy magam kezeljem a birtokot.

— Jó, de az pénzbe kerül, igy-e?

— Hát persze, közel négyezer font sterlingbe.

— No és honnan szerezzünk annyi pénzt. Tudtommal nem rendelkezünk ilyen összeg felett.

— Honnan, honnan? kölcsönnel leszek kénytelen a földeket megterhelni.

— Nem volna jobb, ha a földet parlagon hevertetnők, semmint annyi pénzt koczkáztassunk.

— Parlagon hevertetni! Eh hogy beszélhetsz ilyen ostobaságokat! Ezt a zsiros földet egy emberöltöre tönkre tennők.

— Lehet. De édes jó apám, mondd, nem volna-e jobb, ha a föld megy tönkre, sem hogy mi menjünk tönkre? Édes apuskám, folytatta Ida esdekelve apja vállára téve kis kacsóját, légy nyilt iránt am és mondd meg, hogy állunk. Látom, hogy kinlódol nap nap után és tudom, hogy semmire sem telik, alig

van miből fedezni a napi szükségleteket, és te még sem akarod megmondani, hogy mennyi adósságunk van. Ugy hiszem, nekem is van jogom arra, hogy ezt megtudjam.

Az öreg ur türelmetlenkedni kezdett.

— Lányok nem értenek ilyen dolgokhoz, hát minek feszegessük.

— De én nem vagyok már kis lány, én huszonhat éves érett nő vagyok és eltekintve minden mástól, ép annyi részem van nekem is a te üzletedben mint neked, tette hozzá határozottan. Nem türhetem tovább ezt az állapotot. Mindig itt látom settenkedni azt az utálatos Quest urat, mint valami halálhirdető baglyot és — hallod apám, ha nem avatsz be rögtön mindenbe — sirva fakadok.

És ajkai olyan görcsösen vonaglottak, mintha rögtön valóra akarná váltani fenyegetését.

Már pedig de la Molle ur semmitől sem borsódzott ugy mint, az asszonyi könyhullatástól, különösen ha Ida hullatta, a kinél vajmi ritka volt az ilyen érzelem kifakadás. Azonkivül kimondhatlanul szerette a lányát, jobban mint bármi mást e világon, Honham Castle kivételével és képtelen volt arra, hogy néki készakarva fájdalmat okozzon.

— Na jó, ha akarod tudni, hát tényleg van rá jogod, hogy felvilágositsalak a dolgok állásáról. Meg akartalak ugyan kimélni a hiábavaló gondoktól, de ha olyan zsarnok vagy, legyen, megmondok mindent. De most már későre jár az idő, fiam, ha

tehát nincs ellenvetésed, halaszszuk a dolgot holnapra.

— Nem, nem, édes apám, holnap te más véleményre juthatnál. Mondd meg inkább most rögtön. Akarom tudni, mennyi adósságunk van és mennyi marad a megélésre.

Az öreg ur ötölt-hatolt, habozott és aztán türelmetlenül belefogott a mondókájába.

Amint tudod, családunk már hosszabb idő óta, ugy szólván nemzedékeken át, erre az egy birtokra van utalva. Édes anyád körülbelül öt vagy hatezer font sterlinget hozott a házhoz, mely összeg a gyámok beleegyezésével egy kis bankteher törlesztésére és a bérbe adott jószágok felszerelésére fordittatott. A birtok hosszu évek során át hétezer fontot jövedelmezett évente, de sajnos sohsem tudtunk szigoruan e jövedelem szerény határai között mozogni. Igy például okvetlen szükséges volt a kastélyfeljárat jobb karba helyezése, és neked fogalmad sincs arról, hogy ezek a javitások minő költségekbe vertek. Aztán itt volt a te James fivéred, aki rengeteg pénzembe került és aki megkövetelte, hogy a vadászat nagy költségek árán egész kiterjedésében épen tartassék. Aztán a katonasághoz került és az uristen a megmondhatója, hogy mennyi pénzt költött ottan. Nagyon tékozló volt, és én tán nálánál is dőrébb voltam, de jaj, sohse tudtam tőle megtagadni semmit. De még ez nem elég, hanem mikor szegény meghalt, legalább ezerötszáz

font sterlingre menő adósságot hagyott hátra, a melyeket már családom becsületére való tekintettel is ki kellett fizetnem. Azonkivül pedig olyan rosz idők jártak ránk azóta, hogy most igazán nem tudom, mihez fogjak.

Itt elhallgatott és idegesen dobolt az előtte fekvő könyv fedelén.

— Jól van apám, de még mindig nem tudom, mennyi adósságunk van.

— Azt nem is lehet igy hamarjában megmondani, tán huszonöt ezer font betáblázott bankteher és egynéhány függő adósság.

— És mennyit ér a birtok?

— Azelőtt körülbelül ötven-hatvan ezer fontot ért, de hogy mennyit ér most, azt nem lehet kiszámitani, mert most nagyon csökkent a fekvőségek értéke. Hanem az változik idővel, most csak arról van szó, hogy az ember kivárhassa azt az időt.

— Ha tehát ujabb kölcsönt akarsz rá betáblázni, hogy a Moatbirtokot is saját magad kezelhessed, körülbelül harminczezer font sterlinggel lesz a jószág terhelve, amely tőke után ötös kamatjával számitva évenkint ezerötszáz font sterling kamatot kellene fizetned. Ámde te azt mondtad volt, hogy a birtok jobb időkben hétezer fontot jövedelmezett, az annyit jelent, hogy most kevesebbet hajt, ugy hogy a kamatok levonása után semmi sem, vagy is inkább a semminél még kevesebb marad a megélhetésre.

— Nem, nem, felelt az öreg, még olyan roszszul nem állnak a dolgaim. Te bele hajszolod magadat ezekbe az ijesztő következtetésekbe, de kérlek ne vedd rosz néven, én nagyon ki vagyok merülve és szeretnék lefeküdni.

— Édes apám, nem nyerünk mi azzal semmit, ha kerülgetjük a dolgot, mert kellemetlen fejtegetésekre ad alkalmat. Azt hiszed, hogy nékem valami különös kedvem telik ebben a beszélgetésben. Tudom, hogy téged a legkisebb vád sem érhet. Tudom, hogy szegény James nagyon könnyelmü és pazar ember volt és hogy rossz idők járnak. De hát ha tovább folytatjuk a régi életmódot, biztosan tönkre kell jutnunk. Sokkal okosabban cselekednénk, ha valami kis házikót bérelve megmaradt, szerény jövedelmünkből élnénk, semhogy itt hiába iparkodjunk magunkat a viz szinén tartani, ami teljes lehetetlenség. Előbb-utóbb a hitelezőid vissza fogják követelni a pénzüket és ha meg nem kapják, el fogják árverezni a birtokot. Ugy hiszem, maga Quest ur vágyódik a falusi birtokos szerepe után. Apám, édes jó apám, tudom, hogy rettenetes dolog ezt a szót csak kimondani is, de a legokosabb volna, ha végkép elköltöznénk Honhamból.

— Honhamból elköltözni! kiáltott fel az öreg ur, felpattanva ültéből. Micsoda dőreséget beszélsz, Ida? Hogy hagyjam el Honhamot? Az a halálom volna. Hogy tehetném én azt? Es ki ügyelne fel a bérletekre és ki törődnék az üzletekkel? Nem, nem,

biznunk kell a jövőben. Minden jóvá válhatik még, — valami váratlan előadhatja magát, azt sohsem lehet előre tudni.

— Ha mi nem fogjuk elhagyni Honhamot, Honham bennünket fog elhagyni, felelt a lánya mély meggyőződés hangján. Nem hiszek szerencsés véletlenekben, azok mindig rossz helyen ütnek be. Akkor hát teljesen tönkre fogunk menni, ennyi az egész.

— Lehet, hogy talán igazad van, édes gyermekem, lehet hogy igazad van, felelt de la Molle ur fáradtan. Csak azt az egyet remélem, hogy a halálom órája közel van. Én itt éltem át az egész életemet, hetven esztendőnél tovább és tudom azt, hogy másutt nem tudnék élni. De hát legyen meg az Uristen akarata. No és most feküdjünk le aludni, kedves gyermekem.

Ida lehajolt, hogy megcsókolja az édes apját és látta, hogy két nehéz könycsepp rezg a pilláin. De nem mert szólani, mert az ő szive is csordultig volt; megfordult hát és szótlanul hagyta el a szobát.

HATODIK FEJEZET.

Ezt a beszélgetést másnap a legragyogóbb őszi reggel követte. Az álmatlan gondtelt éjszaka daczára de la Molle kora hajnalban talpon volt már és Ida, ki szintén vajmi kevés nyugalmat talált

ez éjszaka, kora reggel hallotta már mint, szólitja apja vidám, harsány hangon az inasát.

Kitekintett hálószobája ablakán és ott látta állani a szolgát, egy hórihorgas, izmos embert, kinek búskomor kifejezésü arczából szürke kis szempár villogott.

— György, hallod-e György, hol vagy?

— Itt vagyok, uram.

— Ejnye teringettét. Hát mért nem szólsz? Rekedtté kiabálom magamat.

— Igenis uram, felelt György zavartalan közönynyel, én már tiz percz óta állok itt és hallottam, hogy ön hitt.

— Hallottad? Hát akkor mért az ördögbe nem válaszoltál?

— Mert azt hittem, hogy nincs szükség rám, mivelhogy láttam, hogy még nem fejezte be a levelét.

— Fel kellett volna jönnöd. Tudod, hogy gyenge már a mellem és ime itt állsz és hallgatod, hogy kiabálom ki a tüdőmet. Itt van a kis kövér csikód?

— Itt van uram, és ha igaz, hogy kövér a szegény pára, akkor legalább nem mondhatja, hogy mozgás hiján hájasodott el.

— Jól van. Hát akkor vidd el ezt a levelet Boisinghamba Quest urnak és várj ott válaszra. És hallod, jól vigyázz, hogy tizenegy órára uton

légy már, mert a Moatpuszta dolgában akarok Quest urral beszélni.

— Igenis uram!

— Nem hallatott Janter magáról?

— Nem uram, egy árva kukkot sem. Ő vagy ugy akarja a bérletet, a hogy ő mondta vagy sehogy.

— Hogy is mondta ő?

— Ot shillinget mondott holdjáért. Mindennek csak a Länderbank ügynöke az oka, a ki holdját öt shillingjével ad bérbe huszat érő földeket, minek következtében aztán a többi bérlő sem akar nagyobb árakat fizetni. Nem akarom állitani, hogy jó idők járnak most a bérlőkre, de ha a bérlőknek rossz dolguk van is, a földesuraknak még rosszabb dolguk van. Édes Istenem, ha jön egy ilyen bérlő és azt mondja a földesurának, hogy nem tudja megfizetni a bérletet, akkor tiz közül kilencz esetben, biztos lehet benne, hogy az a gazember kifizette a kereskedőt, a doktort, a bankot, szóval minden kötelességének eleget tett, mielőtt csak eszébe is jutott volna, hogy a bérletről is gondoskodjék.

— Ha már valaki kárt szenved, ugymond, hadd legyen az a földesur, mert a banknak nem mer adósa maradni, az csakhamar lenyuzná a bőrt róla.

— A mi pedig azt a gazembert, azt a Jantert illeti, ugy botozni való szamár, ha azt állitja, hogy nem veheti át a Moatpusztát tizenöt shillingjével

számitva holdját. Hej, csak volna nekem pénzem, hogy én bérelhetném ki. Majd megmutatnám neki.

— No most, hacsak lehet, felveszek egy nagyobb kölcsönt és magam fogok gazdálkodni. Nem adom oda neki abban az árban, nem én.

— Az volna a legokosabb, uram! Akármilyen rosszul is álljanak a dolgok, ugyancsak szomoru lenne, ha nem üthetnénk ki abból a kitünő földből annyit, a mennyi a kamatok fedezésére szükséges. Azonkivül pedig a többi bérlő is árengedést követelne rögtön, mihelyt látnák, hogy Janternek sikerült a fogás. Nem akarok rosszat mondani a bérlőkre, de mihelyt pénzről van szó, egyik tizenkilencz, a másik egy hiján husz.

— Jól van, jól, tán igazságod van, tán nem is; mindenesetre olyan bölcsen beszélsz mint néhai Salamon király. És most lódulj a leveleddel, és ne ténferegj sokáig Boisighamban, mert választ várok.

— Tehát kölcsönt akar felvenni, ha kap, mondogatta Ida magában, aki szobája ablakánál fésülködve láttatlan fültanuja volt ennek a beszélgetésnek. György öt percz alatt többre viszi apámnál, mint én ha egy hétig beszélek, György pedig gyülöli Jantert, aki ha jól tudom, csak azért mondotta fel a bérletet, mert Györgygyel összetüzött. Ugy látszik, nem marad hátra semmi, mint hogy megkisértsük a dolgot.

Ezalatt György befogta a kis ponnyt könnyü

kocsija elé és utnak indult, olyanokat csettenve az ostorával, mintha husz percz alatt akarna rendeltetési helyére érni. De alig jutott ki a szabadba, lefordult az országutról és lassu ügetésben az egy mértföldnyi távolságban fekvő szomszéd tanyára hajtott, melynek tulajdonosával hosszasan értekezett holmi szénaboglyák ügyében, aztán nyugodtan folytatta az utját saját kis jószága felé, hol kényelmes lassusággal megreggelizett, »mert, ugy szólt a feleségének, aki őt sietette, az urnak a levele nem olyan sietős, hisz az ügyvéd uraknak nem szokásuk, hogy már reggeli nyolczkor irodában legyenek.«

Mire alaposan bereggelizett, kocsiba szállt és lassu tempóban hajtott az országuton végig a völgy másik végén elterülő, festői szép ódon város felé. Utközben nemcsak hogy megállt minden ismerőse előtt, hanem helylyel-közzel egy-két poharat is üritett azoknak egészségére. Végre mégis Quest urnak a templom átellenében lévő irodájába ért. Quest ur ugyanis egyházatya is volt, mivel nagy összeggel járult hozzá az ódon imaház restaurálásához. György megállitotta a szekeret egy igénytelen külsejü ház kapujánál, hol az ajtónyitó irnoktól megtudta, hogy Quest ur igenis már az irodában van.

Egy perczczel később belépett az ügyvédi irodák szokott jellegét viselő szobába, hol Quest ur, egy körülbelül negyven éves sápadt askéta arczu

nyugodt és kellemes, bár kissé tartózkodó modoru uri ember fogadta. Szürke szempárja kivételével, mely mintha tévedésből került volna ebbe a sötétszinü arczba, e szénfekete haj szomszédságába, arczának nem volt semmi különös figyelmetkeltő vonása. Előkelő modorával valódi gentlemannek beillett.

— Nos, György, mi jó ujságot hoz? Ah levelet hozott de la Molle urtól, köszönöm. Kérem üljön le, mig elolvastam a levelet. Ej ej, azt kivánja, hogy látogassam meg tizenegy órakor, végtelenül sajnálom, de nincs rá mód. Ma a Moátpuszta ügyében Janter emlitette, hogy nem akarja megtartani; én azt tanácsoltam ugyan neki, hogy ne változtasson a megszokott dolgokon, hanem hát az a Janter elégedetlen ficzkó és a hitelbank ügynöke, Boston ur az ő bolondos eljárásával lázadást keltett az egész vidéken.

— Janter gazember és Boston ur, megkövetem szépen, szamár. De annyi tény, hogy Janter felmondta a bérletet és hogy hol a manóban keritek mától gyertyaszentelőig más bérlőt, azt az Uristen tudja. Amig a Länderbank jószágai öt shillingjével adódnak bérbe, vajmi kevés kilátásom van rá.

— Mit szándékszik az ura tenni, szólt Quest, maga akarja kezelni a birtokot?

— Igen, uram, és ugy hiszem, erről akar uraságoddal tanácskozni.

— Ahá, ujabb kölcsön dolgában.

— Hát persze uram, először is uj fundus

instructusra van szükségünk és ha az ember tisztességesen meg akarja müvelni ezt a zsiros földet, jó eleve rá kell költeni legalább is egy kilencz-tiz fontot holdjára.

— Tudom, tudom, körülbelül négyezer fontra van szüksége, de az a kérdés, hogy honnan veszi az ember ezt a pénzt. A Cosseyék nem szivesen fogadnak el földeket biztositékul, ép oly kevéssé mint a többi bank. No de mindenesetre fogok szólni a főnökömnek. Hanem nézze, György, én nem lehetek a kastélyban tizenegy órakor, amint azt de la Molle óhajtja, mert egyházi gyülésem van ép akkor, legjobb lesz hát, ha villásreggelire látogatok el a Honham Castlebe, akkor aztán nyugodtan beszélhetjük meg a dolgot. Várjon, irok egy pár sort és ön iszik azalatt egy pohár bort. No, no, csak ne szabadkozzék. Itt van a bor az almáriomban, egy pohár bor olyan barát, a kit mindig jó kéznél tartani.

Mig Quest ur iróasztalához ülve néhány sort vetett papirra, György lassan szürcsölte a borát és azon tünődött, vajjon miért oly szivélyes iránta ez az ügyvéd, akit ő ki nem állhat, sőt tulzás nélkül állithatjuk, hogy gyülöli. Csakhogy sohse mert ennek az érzésnek kifejezést adni, mert először is félt tőle, másodszor pedig sokkal inkább szivén viselte urának érdekeit, sem hogy Quest iránti ellenszenvének nyilt bevallásával veszélyeztette volna azokat. Ő ugyanis jobban volt beavatva ura va-

gyoni viszonyaiba mint bárki más, Quest ur kivételével, és ha nem is tudta, de sejtette, hogy az öreg földbirtokos teljesen Quest ur jóvoltától függ.

György pedig minden hibái daczára, melyek közül a főhiba az volt, hogy bizonyos határok között a lehető legtágabb értelemben fogta fel ezt a szót: becsületesség, egy sarkalatos erénynyel is birt: hüségesen ragaszkodott ugyanis öreg urához, és ha nem is egészen, de félig meghalt volna érte, ha tudta volna, hogy az ura hasznára válhatik.

Pedig az ő feladata nem volt ám könnyü, mert de la Molle, kissé kolerikus vérmérsékleténél fogva hajlandó volt mindig, ha valami balul ütött ki, ami pedig gyakran megesett, boszuját a szegény, hallgatagon türő Györgyön kitölteni, és oly dolgokat szalasztott ki ilyenkor ajkain, a melyeket tanácsosabb lett volna elhallgatni.

Hanem a hű szolga ezeket ugy tekintette, mint szolgálatának szükséges járulékait, soha semmiért nem haragudott meg és a maga önfejü módján fáradozott napestig azon, hogy ura romba dölt jólétének felépitésében segédkezzék. Midőn Quaritch ezredes egy izben, szemtanuja lévén az öreg ur egy igazságtalan és szenvedélyes kifakadásának, néhány részvétteljes szóval vigasztalta Györgyöt, ez egykedvüen válaszolt:

— Oh ez semmi sem, uram. nem tulajdonitok én ennek semmi jelentőséget. Én azt a szolgá-

tatot teszem neki, mint a gőzgépen a biztositási szelep.

És valóban, ha György nem lett volna, Honham Castle ura már rég nem székelne ősi birtokán.

HETEDIK FEJEZET.

Midőn György kiitta a borát, magához vette a levelet, eloldotta a ponyt és haza felé indult.

Quest ur pedig hátradőlt ódon magastámláju tölgyfa karszékében, — ugyanis nagy előszeretettel viseltetett ódon tölgyfabutorok iránt és szenvedélyesen gyüjtötte azokat — és elgondolkodott.

Egyszerre csak hirtelen előrehajolt és iróasztalának egyik nyitott fiókjából kikeresett egy ma érkezett levelet. Az a levél igy hangzott.

»Bizalmasan.«

Kedves Quest uram!

Tüzetesen megvizsgáltuk az ön jelentését ama magas kölcsönök ügyében, melyek a Honham Castlehez tartozó jószágokra már eddig is be vannak táblázva és kellő figyelemben részesitettük az ön felsorolt okait, melyekkel a határidő meghosszabitásáért kardoskodik.

Sajnálatunkra kénytelenek vagyunk önt arról értesiteni, miként nézetünk szerint nincs arra kilátás, hogy de la Molle urral olyaténképen ren-

dezzük a dolgot, miszerint az mindkét félre nézve kielégitő megoldásra vezessen.

Fennevezett ur ugyanis egy év óta hátralékban van most a kölcsönök kamatjaival, a mi valószinüleg a bérletek be nem folyásának tudható be. Ilyen körülmények között nem is várható a dolog hamaros elintézése és bármennyire fájlaljuk is, hogy de la Molle ur ellen, kinek családjával öt nemzedéken át üzleti összeköttetésben vagyunk, törvényes lépéseket tegyünk, kénytelenek vagyunk önnek ezennel meghatalmazást adni arra, hogy ellene a peres eljárást megindítsa és az ügyet szokott módon lebonyolitsa.

Tudatában vagyunk annak, mily koczkáztatott a dolog mostanában egy kényszereladás — föltesszük ugyanis, hogy de la Molle ur, nem tudja törleszteni az adósságait, — és egy cseppet sem fog bennünket meglepni az, ha az ilyetén eladás a földbirtok jelenlegi hallatlan értékcsökkenésénél ránk nézve veszteséggel járna, ámbár a künnlévő összeg korántsem oly nagy, mint amennyire becsülték a birtokot a husz év előtti első betáblázás alkalmával.

Nem maradna hátra más, mint hogy magunk vegyük át a birtok kezelést, hanem az ilyen eljárás nem felelne meg a bank eddigi bevett szokásainak, azonkivül pedig a földbirtok jövedelmező voltába helyezett bizalmunk annyira meg van

ingatva, hogy inkább koczkáztatunk egy egyszeri veszteséget.

Reméljük azonban, hogy a birtok történelmi jellege és nagy előnyei, melyek azt egy falusi nemes állandó tartózkodási helyéül felette alkalmassá teszik, el fogják háritani ezt a kellemetlenséget.

Kérem szíveskedjék bennünket a lehető leggyorsabban ez ügyben történt intézkedéseiről tudósitani. Maradtunk, tisztelt uram

legalázatosabb szolgái

Cossey & fia.

P. S. Helyesebbnek láttuk ugyan, hogy ezt a levelet önhöz intézzük, de magától értendő dolognak tartjuk, hogy ön Cossey Eduard urral közölni fogja a tartalmát és vele teljes egyetértésben lesz szives foganatositani jelen véglegesen érvényes utasitásainkat.

— Na, szólt Quest összehajtva a levelet, ez ugyancsak elég világos és ép most akar az öreg ur ujabb kölcsönt felvenni. Kérheti ugyan a kölcsönt, hanem a válasz nem olyan lesz, aminőt ő remél.

Felkelt és szemlátható izgatottsággal kezdett fel és alá sétálgatni.

— Csak volna nekem huszonötezer fontom, hogy én válthatnám magamhoz ezt a tartozást és tetszés szerint mondhatnám fel. Huszonötezer font, rongyos huszonötezer font és most, hogy kell, hát

nincs. Pedig lehetne, ha ez az emberi alakba bujt ördög, ez a tigris, ez az Edith nem léteznék, a ki az utóbbi években már egy egész vagyont erőszakolt ki belőlem és még mindig fenyeget és többet akar, még többet, mindig többet. Oh ez a tigris, a szivem véréből is pénzt verne, ha lehetne. Belle egész vagyonát az ő telhetetlen torka nyelte el; összes megtakaritott pénzem oda vándorol hozzá és ime ujra van szüksége ötszáz fontra, a mit ujra ki fog belőlem csikarni.

E szavaknál elővett a zsebéből egy kusza betükkel teleirt levelet.

»Kedves Bill, igy szólt ez a levél, már megint rettenetes pechem volt és elvesztettem az egész pénzemet. Október elsejére szükségem van ötszáz fontra. Semmi svindli, jegyezd meg magadnak, — készpénz — semmi csalás, ugy hiszem ösmerhetsz már. Mikor szabadulhatsz meg egyszer, hogy a te Edithednek is szentelj egy napot? Hozzál magaddal egy jól megrakott erszényt, oszt vigan leszünk. A te tigrised.«

— Igen, a tigris, hörögte Quest, zsebre téve ezt a levelet. No várj, majd megmosom egyszer a bundádat és a körmödre koppintok én is. Uram, teremtőm, ha valaha ember kisértésbe jött, hogy gyilkosságot kövessen el, ugy én vagyok az. Ujra ötszáz fontot követel. Honnan vegyem? Drágán fizetjük meg ifjukori dőreségeinket. Majd megőrülök, ha eszembe jut, hogy azok a szamár Cossey-ék

most, ép most viszik vásárra azt a birtokot. Vagyont lehetne azon keresni, ilyen olcsó vételár mellett. Egy két év mulva tán megszedném magam egy kicsit, az az átkozott asszony is meghalhat időközben és nekem több vasam van a kohóban, a melyeknek egyikét most lehet majd ütni. Kell, hogy ebből a dilemmából valahogy kilábaljak. Minden bajban van segitség, csak a halál ellen nincs, és ha megerőltetem az agyamat, majd csak kispekulálok valamit.

E szavakkal megállt irodája ablakánál, a mely az utczára nyilott és tekintete egy magastermetü férfira esett, a ki hanyagul közeledett a kapuhoz. Egy perczig merőn bámult rá, mint a kiben uj eszme villan fel, aztán nagyot ütött az öklével az ablakpárkányra.

— Edward Cossey; szavamra mondom, ez lesz a megmentőm, csak jól meg tudjam őt dolgozni, akkor már megvan a kiut, ha minden számitásom nem csal.

Néhány perczczel később egy délczeg termetü, elegáns fiatal ember jelent meg irodájában. Előkelő szabásu sötétbarna arczában tüzes szempár villogott, mely arczbőre halvány bronzárnyalatával együtt keleti arczkifejezést kölcsönzött neki. Fiatalsága daczára arczán némi kimerültség és unottság nyomait viselte, ami a fiatal embernél annál meglepőbb jelenség volt, mert vagyoni viszonyai arra nem igen adtak okot.

Edward Cossey ugyanis Anglia egyik legelőkelőbb magánpénzintézetének jövendőbeli főnöke és körülbelül egy millió font sterling egyedüli örököse lévén, meglehetős kedvező kilátásai voltak jövendő pályája tekintetében.

— Hogy van, Quest, kérdé kissé fagyosan üdvözölve jogtanácsosát. Van valami üzleti ujság?

— Igen, Cossey ur, szólt az ügyvéd tiszteletteljesen felemelkedve ültéből, van egy nagyon komoly üzleti ügyünk.

— Ugy, — szólt Edward egykedvüen. És mi legyen az?

— A czég elhatározta, hogy a Honham Castlehoz tartozó jószágokat elárverezi.

E név említésénél meglepő változás ment végbe Edward Cossey arczán; fáradt közönye mintegy varázsütésre eltünt, szeme felragyogott és férfias erély tüze villant meg szemében, sajátságos bájt kölcsönözve arczának.

— A manóba, kiáltott fel pillanatnyi habozás után. Azt nem szeretném, azt abszolute nem szeretném. Nem nagyon szimpathizálok ugyan az öreg de la Molle urral, tán azért, mert ő se szeret különösen, hanem gyalázatos dolog volna, ha ennek a családnak eladnók a feje felett a házát. És Ida — akarom mondani de la Molle kisasszony, — mi lesz aztán belőle? És az ősi birtok? Miután évszázadokig a családé volt, most bizonyára valami

üzér vagy valami uzsorás ügyvéd kezébe jusson? Ezt minden áron meg kell akadályozni; érti, Quest.

Az ügyvéd megvonaglott főnökének megvető czélzásainak éles gunyja alatt, de mosolyt erőltetve ajkára, válaszolt.

— Sejtelmem sem volt róla, hogy ön olyan érzelgős és oly élénken érdeklődik de la Molle kisasszony iránt.

Itt felvetette szemét, hogy meggyőződjék róla, vajjon talált-e a tűszurás.

Cossey elpirult.

— Azzal nem azt akartam mondani, hogy de la Molle kisasszony iránt valami különösen érdeklődném, én csak a családra való tekintettel beszélek.

— Ah ugy. De különben, nem látom be, mért ne érdeklődnék ön tényleg da la Molle kisasszony iránt; hisz ő valóban a legbájosabb teremtés, a kit valaha láttam, kivéve a feleségemet. Ujra feltekintett és gyors pillantást vetett Cossey arczára, aki mélyen elpirult másodszor is.

— Ugy hiszem egy fiatal embernek az ön helyzetében fényes alkalma nyilik itt arra, hogy egy szép hölgynél a mentő lovag szerepét adja és kiszabaditsa kinos helyzetéből. A hölgy azon a ponton áll, hogy ősz apjával együtt koldusbotra jut és kiüzetik abból a házból, mely emberöltőkön keresztül az ő családjáé, mért ne követné ön el azt a nemes tettet, hogy magához váltaná a birtokra betáblázott jelzálogot

— Mennyi az összeg? kérdé Cossey hirtelenül.

— Huszonötezer font és még más négyezer fontra van szüksége az öregnek, mondjuk kerek összegben harminczezer font.

— És honnan vegyek én harminczezer fontot, hogy azzal egy csomó záloglevelet vásároljak össze, melyek valószinüleg soha egy garast nem fognak kamatozni, különben, — folytatta erőltetett közönynyel, nem is tudnám, mért ártsam bele magam másnak az ügyes bajos dolgába.

— Ugy hiszem, felelt Quest, rá se ügyelve ez utóbbi megjegyzésre, hogy önnek nem ütköznék nagy nehézségekbe megszerezni azt a harminczezer fontot. Ismerek én több mint egy embert, aki megtisztelve érezné magát, ha Cossey urnak ezt az összeget kölcsönözhetné; már csak azért is, hogy vele megösmerkedjék.

— Hadd lássam azt a levelet. Quest ur átnyujtotta a Cossey czég leiratát, a melyet Edward ur figyelmesen elolvasott.

— Az öreg komolyan veszi a dolgot. Ő maga irt, és ha ő egyszer a fejébe vesz valamit, nem lehet attól eltériteni. Ön azt emlitette, ha nem csalódom, hogy még ma ellátogat Honham-Castlebe.

— Nem emlitettem ugyan, de azért elmegyek. György, az öreg de la Molle adlatusa, a ki mellesleg emlitve, minden butasága mellett ravasz egy ficzkó, ma reggel üzenetet hozott az öreg urtól, melyben arra kér, hogy látogassam meg. Odamegyek hát

villásreggelire. Valami uj kölcsönről akar velem értekezni. Most persze, nemcsak, hogy nem igérhetek semmit, hanem kénytelen vagyok még azt is tudatni vele, hogy utasitást kaptam a kölcsönök felmondására.

— Azt ne tegye, felelt Edward határozottan. Irja meg a banknak, hogy rendeleteihez alkalmazkodva, a kapott utasitások szerint el fog járni. De ráér még a felmondásra, ámbár nem tudom, vajjon segithetek-e a dolgon. Igazán nem tudom, hogy jutok én ahhoz.

— Jól van, Cossey ur, és hogy leszünk? Ellátogat ön ma délután a kastélyba.

— Igen, mért kérdi?

— Mert nekem villásreggelire ott kell lennem, a nőmnek pedig délután szüksége van a kocsira; mert ő lawntennisra van meghiva de la Molle kisasszonyhoz. Nem volna ön olyan szives nekem a kocsiját kölcsönözni. Ön délután átkocsizhatna aztán a nőmmel.

— Szivesen, ha ugyan Questné ő nagyságának nincs semmi ellenvetése; ő tán nem fog akarni velem kocsizni.

— Eddig még nem tapasztaltam részéről efféle skrupulust, felelt Quest szárazon, de hát ezt a kérdést hamarosan elintézhetjük. Dolgom van otthon, mielőtt felmennék a gyülésbe. Ha elkisér, mindjárt megkérdem a nőmtől, mit szól a tervemhez.

— Helyes, ugy sincs jobb dolgom.

És Quest ur elhagyta az irodáját — miután a szükséges utasitásokat adta volt az irnokának.

NYOLCZADIK FEJEZET.

Quest ama szerény külsejü, de szilárdan és kényelmesen épült vörös téglafalas nyaralók egyikében lakott, melyek az angol mezővárosok legnagyobb részét jellemzik. A csinos épület homlokzatának ablakai a vásártérre nyiltak és magas kőfallal keritett nagy kiterjedésü kertje hires volt kitünő zamatu gyümölcsfáiról és jó karban tartott lawntennis teréről.

Néhány alacsony lépcső vezetett fel a járdáról a kapu bejáratához.

Quest belépett a tágas, hüvös csarnokba és az elébe sietö szobalánytól urnője hollétét kérdezte.

— Az ebédlőben van a nagysága, felelt a szobalány és Quest Cossey kiséretében végig haladt a hosszu kőkoczkás folyosón, hogy aztán egy balra nyiló nagy szárnyas ajtó előtt megálljon. Gyorsan nyomta meg a kilincsét és belépett a válogatott izléssel, legujabb divat szerint berendezett, keleti pompáju terembe. A kertre nyiló tükörablakos üvegajtók egyikében hátrakulcsolt kezekkel állt egy

karcsu, gyászruhás nőalak az előtte elterülő gyönyörü kép szemlélésébe elmerülve. Az ajtó nyikorgására feleszmélt és gyorsan megfordult; finom metszésü halovány gyermekarcza ragyogott, miként virág a napfényben és sugaras boldogság kifejezésével szegezte ibolyaszemét a belépőre. De a következő perczben kilobbant szemében a sugár, arczán a fény, és megvetéssel páros ellenszenv tükröződött beszédes vonásain, amint tekintete a férjére esett.

Quest észrevette e változást és keserü mosoly vonaglott meg ajkain.

— Légy nyugodt, Bella, suttogta, magammal hoztam Cossey urat.

Az arczába tóduló vér biborba vonta a fiatal asszony bájos vonásait, de nem juthatott szóhoz, mert a következő perczben Cossey Edward, miután künn letörölte volt a czipőihez tapadt port, belépett és kezet nyujtott neki.

— Ön igen korai vendég, Cossey ur.

— Ennek én vagyok az oka, kedvesem, felelt a férje, én hoztam át magammal, hogy megkérdezzelek, vajjon hajlandó lennél e vele ma délután a te kocsidban a kastélyig hajtani. Nekem ugyanis reggelire ott kell lennem és Cossey ur e czélra idekölcsönözte nekem saját gigjét.

— Megteszem szivesen, de mért nem küldöd inkább vissza Cossey ur kocsiját?

— Az a baj, hogy beteg az én groomom, de azért korántsem akarok önnek alkalmatlankodni.

Majd csak akad valaki, aki visszahozza nekem a kocsit.

— On félremagyarázza az én kérdésemet. Nagyon szivesen viszem el önt; csakhogy ez esetben nálam kell reggeliznie, mert én korán indulok, hogy néhány fuchsiaplántát szerezhessek be egy öreg kertésznénél, aki Honham tulsó végében lakik.

— Köszönöm szives meghivását.

— Bravo, tehát rendben volnánk, szólt Quest, ideje hát, hogy dolgom után nézzek. Ha megengedi, Cossey ur, arra menet megrendelem a kocsiját Isten önnel.

A következő perczben az ajtó bezárult mögötte és Questné az ablak melletti zsöllyébe dőlve kérdőn szegezte szemét Cossey arczára.

Félig fekvő helyzetében teljesen érvényre jutott telt idomainak elbüvölő szépsége. Valami csodás báj ömlött el gyermekded szabásu vonásain, melynek szinei feslő mohrózsabimbó üdeségével vetekedtek. Liliomfehér halvány-biboros árnyalatu, arczában sötétkék szempárja majdnem feketének látszott márványtiszta homloka és dús hullámos vörösbarna hajzata szomszédságában. Bámulatosan parányi lábaival és finom kis kezeivel olyan volt, mint valami párisi porczellán bábu.

— Elment a férjem?

— Valószinüleg! mért kérded?

— Mert a hogy én ismerem az ő szokásait.

mi sem valószinübb, mint hogy az ajtó mögött hallgatózik, felelt Questné erőltetett mosolylyal.

— Ugy látszik nincs valami különös jó véleményed róla?

— Véleményem szakasztott olyan, a milyent érdemel, és abban összpontosul, hogy ő a legrosszabb ember e föld kerekén.

— No ha tényleg az ajtó mögött áll, nagyon fog örvendeni szavaid hallatára. De ha igy áll a dolog, hát miért mentél hozzá feleségül?

— Miért mentem hozzá nőül? szakitotta félbe Questné szenvedélyes kifakadással, mert éhséggel és durva szitkokkal kényszeritettek rá. Mit tennél, ha te volnál gyámoltalan, anyátlan árva, kit örökké részeg apja naponta elpáhol — igen, igen — bunkós bottal elpáhol, hogy aztán minden reggel meghatottan bocsánatot kérjen és délután ujra berugjon? És mit tennél, ha ez az apa testestül-lelkestül egy olyan gazember hatalmába kerülne, mint a milyen a férjem és ha aztán olyan erkölcsi pressziót gyakorolnának rád, mig végre — no de minek is beszéljem tovább — hisz sejtheted a végét.

— És miért vett el téged, a szépségedért?

— Nem tudom, ő azt állitja, hogy igen, és lehet hogy a szép arczomnak is volt valami része az ő elhatározásában. De én hajlandóbb vagyok azt hinni, hogy a hozományom csalta lépre, mert valamikor volt nekem tizezer font sterling anyai

örökségem, ami ugy volt biztositva, hogy az apám nem férhetett hozzá. Mikor aztán férjhez mentem, Quest az egész pénzt az utolsó fillérig a birtokába keritette.

— És mire forditotta?

— Valami más asszonyra pazarolta az egészet, amire én később rájöttem. Ezreseket dobott az ölébe.

— Nem hittem volna, hogy Quest ilyen bő kezü.

Questné arcza elborult.

— Oh Edward, ha tudnád, ha leghalványabb sejtelmed volna arról, hogy mi volt az én életem ama perczig, midőn először láttalak, megszánnál engem és megértenéd, mért vagyok olyan féltékeny, olyan rosz, olyan önző, szóval miért vagyok mind az, a minek nem kellene lennem. Lánykoromban nem tudtam, mi a boldogság, hogy is tudhattam volna azt olyan otthonban, a minő az enyém volt. Aztán mint gyermeklány meg ennek a hóhérnak a karjába kerültem. Oh hogy gyülöltem őt. Oh menynyit szenvedtem!

— Szegény Bella, a te életed nem lehetett nagyon kellemes.

— Kellemes? No, de most végeztünk egymással; csupán a látszat kedveért beszélünk egymással, idegenek jelenlétében: kölcsönös megállapodás folytán megigértem, hogy ez áron hallgatok az ő londoni botrányairól azzal a nővel és még egyik

másik dolgáról. No de mért is vesztegetjük erre a szót. Iszonyu lidércznyomás volt, de megszabadultam tőle. És aztán téged láttalak meg, Edward, és először életemben éreztem, hogy mi az a szerelem. Oh Edward, nem hiszem, hogy valaha nő ilyen forrón szeretett. Más nőknek van még valami czéljuk az életben, van még valakijük, akit szerethetnek, még valamijük, a miért érdemes élniök; nekem nem volt széles e világon semmim, mig téged meg nem ismertelek. Te vagy mindenem — mindenem.

Edward szótlanul elfordult.

— És mégis, kedvesem, folytatta Questné halk dallamos hangján, mégis azt hiszem, hogy ez volt a legnagyobb csapás, a mi ért; ez a végtelen, kimondhatatlan szerelem. Mert oh Edward, ugy szerettem volna, hogy szerelmem áldást hozzon rád — nem átkot, hogy jóra tanitson, nem hogy bünbe sodorjon. Két csillogó könycsepp rezgett hosszu pilláin. — Olyan jó feleség lettem volna melletted Edward, soha férfi még jobb hitvesre nem lelt, mint hü segédkező nő részt vettem volna minden tervedben, minden gondodban, mert nem vagyok oly gyerekes, mint a minőnek látszom és igy — csak bajt és szerencsétlenséget fogok neked okozni, jól tudom. És mindez az én hibám — legalább nagyrészt, ne hidd, hogy önmagamat ámitom, nem, bevallom, hogy én csábitottalak magamhoz — tudom — és tudatosan tettem. Tarts bármily rosznak is —

nem tagadhatom. És ebből soha nem származhatik semmi jó, azt is tudom, de még se tenném meg nem történtté — nem — a világ minden kincseért sem. A rosszból jó soh'se eredhet, tudom — de de —

Hangja elakadt és arcát tenyerébe rejtve zokogásba fuladt.

Cosseyt mélyen meghatotta ez a váratlan kitörés.

— Hallgass ide, Bella, szólt pillanatnyi lelkesedésétől elragadtatva, én is meguntam már ezt az egész dolgot; mióta megismerkedtünk, az én életem nem egyéb, mint nagy, szakadatlan hazugság, és én ezt el nem türöm tovább, nem, nem türhetem. Hallgass meg Bella, szedd össze titokban a holmidat és menjünk el innen a legközelebbi vonattal, valahova messze, nagyon messze. Nem élhetünk tovább e hazugsággal és csalárdsággal telitett légkörben.

Bella felszáritotta könyeit.

— Annyira szeretsz, Edward, hogy ezt megtennéd értem?

— Igen, persze, felelt Edward kissé türelmetlenül, hisz ha nem szeretnélek, nem tenném neked ezt az ajánlatot.

Bella egy perczig elgondolkodott, aztán mélyen a szemébe nézett.

— Nem, azt nem teszem, Edward.

— Miért nem? Félsz?

— Én? válaszolt Bella megvetőleg, mitől féljek? Azt hiszed, hogy az olyan nők, mint a milyen én vagyok, valaminek a consequenczáitól rettegnek? Ezen tul vagyunk, a mi önmagunkat illet. De azért másokra kell, hogy tekintettel legyünk. Ilyen lépés társadalmi állásodat tönkre tenné. Hisz magad mondtad több mint egyszer, hogy apád kitagadna, ha őt és magadat igy kompromittálnád.

— Az igaz, apám kitagadna és soha se bocsátaná meg nékem a botrányt, mert ő semmit se gyülöl ugy, mint az ilyen forma skandalumot. Hanem én tudok szerezni néhány font sterling készpénzt és aztán más név alatt letelepszünk valami tengerentuli gyarmatban és ott nyugodtan élünk.

— Milyen jó vagy Edward! köszönöm, hogy ezt meg akarnád tenni értem. De én nem érdemlem meg ezt és nem élek vissza jóságoddal. Holnap már megbánnád. Ne szólj, tudom hogy azért hozakodtál vele elő, mert sirtam és mert szánakozol rajtam. Nem, igy kell tovább élnünk, mig majd egyszer bekövetkezik a vég, aztán eltaszithatsz magadtól; a szégyen, a gáncs, a pletyka mindmind rám fog szakadni, egyedül csak én rám és én meg is érdemlem; mert idősebb vagyok nálad és nő létemre meg kellett volna őriznem a becsületemet; a férjem aztán pénzt fog tőled zsarolni e réven és minden el lesz feledve; én meg élveztem a magam

osztályrészét a boldogságból, és mint ezer meg ezer más boldogtalan nő előttem és utánam haladhatok tovább a saját utamon az örök feledés honába. Igy lesz ez mindig és ezer év mulva is igy lesz mint ma. Hanem egyet kötök a lelkedre: meg ne csalj, Edward. Nem fér meg az én természetemmel, hogy azt nyugodtan elviseljem.

— Légy türelemmel, és várd meg a végét; az ilyesmi nem szokott soká tartani és én azután sohse fogok terhedre lenni. El ne hagyj, ne ingerelj féltékenységre, mert — ismétlem — azt el nem türhetem — nem türhetem és nem tudom, mit tennék az esetben, tán valami botrányt csinálnék, tán megölnélek vagy megölném önmagamat. A multkor majd megőrjitett de la Molle kisasszonynyal szemben tanusitott magaviseleted. — Igen igen, mindent láttam, már rég óta gyanusitlak, sőt néha szinte hiszem, hogy szereted őt. No és most ugy hiszem elég volt egy időre ebből a siralmas témából.

— Minek is jöttél el ép ma reggel, midőn a kertemben akartam foglalatoskodni. Bizonyára a férjem valami kelepczéje volt. Valami uj terven töri a fejét, azt olvasom az arczából. No de ezen már nem lehet változtatni és minthogy ön már egyszer itt van, Cossey uram, mondja meg, hogy tetszik önnek az uj ruhám.

Kaczérul hajtotta meg magát és mosolyogva folytatta. — Lám, fekete mint a bűnöm, de emeli az arczbőröm szinét. Nem fest jól az arczomhoz?

— Elragadtató szép vagy, felelt Edward akarata ellen elmosolyodva, nem volt nevetési kedvben. No és most mondok valamit, Bella. Nem maradok nálad reggelire. Rossz világot vet ránk, Boisingham valamennyi vén banyái lesik bizonyára az ajtót, hogy megtudják, vajjon meddig maradok nálad. Megyek az irodába és három órakor itt leszek ujra.

— Jó kifogás. Csak meg akarsz tőlem szabadulni. De ugy hiszem, igazad van és nekem is van egy kis dolgom a kertben. Isten veled hát és ne jöjj későn, mert szeretnék valami szép kerülő uton a kastélyba hajtatni, különben nem is kell téged pontosságra inteni, ha alkalmad nyilik de la Molle kisasszonynál tiszteleghetni, ugy-e? Isten veled, Isten veled, édes.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Quest ur ezalatt az egyházkerületi ülésbe sietett, halvány arczán keserü guny mosolya árulta el a bensejében duló haragot.

— Most rajtakaptam, bár milyen sokra vitte az alakoskodás nagy művészetében, nem tudja meg akadályozni azt, hogy a vér biborosan ne szökjék arczába, mihelyt annak az embernek a nevét emlegetik. Bella okos asszony, milyen ügyesen védelmezte a saját jogát, midőn kitudódott az a dolog

Edittel, meg az ő hozományával; hogy ki tudta azt aknázni a saját előnyére. És a legrosszabb a dologban az, hogy én teljesen az ő kegyelmétől függök, mert ha én őt kompromittálom, ő rögtön tönkre tesz engem; annak pedig ugyancsak nincs semmi értelme, hogy az ember valakinek levágja az orrát, hogy ezzel közvetve a saját arczát elektelenitse. No de türelem, türelem, szép asszonyom, mondogatta magában villámló szemekkel, majd lesz idő, a mikor leszámolunk. Csak cselekedj ugy, a hogy magad jónak tartod, önmagadnak szövöd a hálót. Tudom, hogy szereted ezt a ficzkót és furcsa világot élnénk, ha nem tudnám kieszközölni azt, hogy ép ő törje meg a szivedet. Nem tudod te még, hogy milyen fából vagyunk mi férfiak faragva. Csak ne lennék magam is fülig szerelmes beléd, egy cseppet se törődném vele de — igy — ah itt vagyok már, félre ezekkel a gondolatokkal.

Az ember genialisan megalkotott gép, amely különféle, egymástól független gondolatsorozatot hoz egyszerre müködésbe.

Ki hitte volna, hogy ez komoly férfi, ki a pap jobbján ült a gyönyörü ódon templom sekrestyéjében és oly higgadtan és okosan, annyi hévvel és szakértői ékesszólással beszélt a tizennegyedik század templomépitészetének egyes részleteiről ugyanaz a bosszut forraló, cselszövő ember legyen, ki az imént megtorlást esküdött egy asszonynak, a saját nejének.

De ilyenek vagyunk mi emberek; és alig létezik halandó, a ki tökéletes jó vagy tökéletes rossz legyen, mert még a legaljasabb jellemeknek is van egy-egy jó tulajdonságuk és nem minden gondolatuk forog bünös cselekedetek körül. Igy Quest ur is mihelyt szenvedélye nem forgott szóban, elég jó embernek bizonyult, aki jobbra törekedett és néha nagylelkü is tudott lenni. Igy például több mint egyszer volt rá eset, hogy lemondott a neki jogosan kijáró ügyvédi honoráriumról, ami ügyvéd részéről a földi erény legritkább megnyilatkozása. A mellett igen művelt és a klasszikusokban bámulatosan jártas ember volt, kinek jó izlése ugy verses mint prózai műveket illetőleg mérvadónak volt tekinthető és ki meglehetős régészeti tudást is kifejtett. Leglángolóbb ohaja az volt, hogy előkelő társadalmi állásra szert tegyen és a vidék benszületett nemessége sorába jusson. Gyülölte az ügyvédi teendőket és minden törekvése oda irányult, hogy azt mielőbb szegre akaszthassa és olvasással és tanulmányokkal töltött kényelmes életet folytathasson.

Az, a mivé lett, azt saját erejéből érte el, mert ő szegény jelentéktelen falusi fogorvos fia volt, aki a létért való küzdelemhez minden eszköz nélkül hozzá fogott, azt az egyet kivéve, melyet saját jószántából önnönmaga szerzett tudományos képzettsége nyujtott neki. Ha a természet a jó iránti hajlamokkal és kissé mértékletesebb

szenvedélyekkel áldotta volna meg, Quest nagyra vihette volna, mert tehetségeihez ritka munkaerő is járult, de ösztönei nagyobb részt a rosszra sarkalták és minden érzelme, legyen az szeretet, harag vagy birvágy, olyan elemi erővel nyilatkozott meg benne, hogy vakon gázolt mások érzelmeiben és kész volt lábbal tiporni másnak a jogát, ha ez őt czéljaiban elősegithette.

És ez a férfi, kinek egyedüli törekvése a meggazdagodás volt, nem aknázta ki azt az alkalmat, melyet nejének szerelmi viszonya bőven nyujtott volna a folytonos zsarolásra, hanem nyugodtan, bár sajgó szivvel és bosszut forralva türte azt, hogy ez az asszony ugy szólván szeme láttára szerelmeskedjék Cosseyval. Quest önző szivének egész melegével szerette ezt az asszonyt, a ki őt megvetette, és aki szentül meg volt győződve róla, hogy férje csak a pénzeért vette el. Igaz ugyan, hogy egybekelése alkalmával égető szüksége volt arra a tizezer fontra, a mit neje hozományul kapott, de amit a fiatal asszony soha meg nem tudott, az ama meglepő tény volt, hogy férje őt titokban imádta és most sem szünt meg őt szeretni. Házasságuk a lakodalom napjától kezdve boldogtalan volt, mert az asszony nyiltan kimondta elejétől kezdve, hogy megveti őt, azt pedig művelt és önérzetes ember — és Quest az volt minden más hibája daczára — nem türheti el nyugodtan, hogy a felesége utálattal forduljon el tőle. Midőn Questné végre rájutott férje előéletének

titkára, azon fenyegetéssel, hogy napfényre hozza ezt a félve leplezgetett dolgot, sikerült neki őt olyan megállapodásra kényszeriteni, mely szerint a külső látszat megóvása mellett, teljesen elválnak ezentúl az utjaik, a mi neki feltétlen szabadságot biztositott. A körülmények tekintetbe vételével tán jogos volt ez a követelése, de férje meg nem bocsátotta ezt neki soha, sőt lelke mélyén feltette magában, hogy Cossey iránti szerelmében fogja őt valamikor földig sujtani, amiért is sohsem árulta el, hogy nejének e titkos szerelmi viszonyáról tudomása van.

Körülbelül másfél órával a Bellával folytatott beszélgetés után Quest ur Cossey könnyü gigjén Honham Castle felé robogott. Az ut egy kanyarulatán megállitotta a tüzes fakót, hogy az előtte elterülő bájos képben gyönyörködjék.

— Mily remek egy birtok, szólt lelkesedve és mily fenségesen nyulnak égbe ezek az ódon tornyok. De la Molle nagyon jól restauráltatta azokat, én magam sem csináltathattam volna szebben. Csak arra vagyok kiváncsi, vajjon az enyém lesz-e valamikor. Egyelőre meglehetős rosszul állnak az ügyeim, de hát a dolgok megváltozhatnak és ugy hiszem, tisztán látok a jövőbe.

Ezzel ujra meginditotta a kocsit és eltünődött azon a kellemetlen teendőn, mely most reá várt. Ő maga szerette és becsülte az öreg urat, sőt részvétet is érzett iránta, hanem sem a rokonszenv, sem a részvét nem volt elég erős arra,

hogy befolyásolta volna őt terveinek kivitelében. Azonkivül pedig nem volt inyére az, hogy bárkinek is rossz hirekkel alkalmatlankodjék, mert nem szerette az izgató jeleneteket, lévén azoknak bőviben a saját otthonában. Mig azon tünődött, hogy lehetne a dolgot legenyhébben előadni, a kocsi befordult a kapun, ő pedig megállt és körülnézett, vajjon nincs-e a közelben valaki, a ki gondját viselje a lovának, midőn az öreg földbirtokos maga rohant elébe.

— Holla, Quest, ön az? orditotta de la Molle, mintha vendégét ötven méternyi távolságból pillantotta volna meg. Vártam önt. William, holla, William (crescendo) William (fortissimo)! Hol a fenébe kószál az a ficzkó? Az a lusta dög, az a György bizonyára valami dolgot adott neki, hogy ő maga lustálkodhassék. Valahányszor arról van szó, hogy valakinek a lováról gondoskodjék, mindig eltünik a gazember és aztán mindig azzal a kifogással hozakodik elő: György ur ide küldött, György ur oda küldött. Ejnye de szép a lova, gyönyörü egy állat.

— Nem az enyém, felelt Quest mosolyogva, Cossey uré.

— Ah Cossey uré, szólt de la Molle hirtelenül megváltozó hangon, ugy, Cossey uré? No ő megengedheti magának azt a fényüzést, hogy ilyen szép lovakat tartson.

Ezalatt előkerült a lovászgyerek, és a házi-

gazda bevezette vendégét a csarnokba, ahol üléssel kínálta meg, mig ő maga háttal támaszkodott a kandallónak.

— Jöjjön ide, Quest. Van még egy negyed órai időnk a reggeli előtt, azalatt rendbe hozhatjuk az üzleti dolgunkat.

— Ön levelemből és abból, a mit György elmondott, értesült az én jelenlegi anyagi zavaromról. Janter felmondotta nekem a bérletet és György azt állitja, hogy nem lehet uj bérlőre szert tenni. Ön ismeri a viszonyokat és tudja azt is, hogy ez manap tényleg a lehetetlenséggel határos. Igy tehát egyetlen egy út áll csak előttem. Magam leszek kénytelen átvenni annak a birtoknak a kezelését; mert őrültség volna parlagon hevertetni. Sőt ha legelőknek akarnám használni a földeket, akkor is fümaggal kellene bevetni a táblákat, a mi szintén pénzbe kerülne és eltartana hét nyolcz évig, mig eredményt látnék.

Itt az öreg ur szünetet tartott és Quest úr hallgatott.

— Most hát első sorban arról van szó, hogy a fundus instruktus beszerzésére szükséges pénzre szert tegyek. A mezőket is ujra kell drainirozni, ugy hogy körülbelül négy ezer fontra, azaz mondjuk — tette hozzá növekvő önbizalommal — ötezer font sterlingre volna szükségem — igen egy uj kocsifélszert is kell épitenem — mondjunk hát kerek ötezer fontot.

Quest ur még mindig hallgatott és de la Molle folytatta.

— Minthogy azonban a többi segélyforrásból nem szerezhetem be a szükséges tőkét, arra határoztam magamat, hogy Cossey és fia czéghez forduljak ujabb kölcsön dolgában. Ha meggondolom, mily régóta vagyunk azzal a czéggel bizalmas üzleti összeköttetésben, valóban helytelennek tartanám, ha nem nyujtanám nekik ezt a pompás alkalmat a tőkebefektetésre — e szavaknál halvány mosoly villant fel Quest ur arczán, hogy csakhamar helyt adjon a régi komolyságnak, — ők persze biztositékot fognak kérni, ami szerencsére nem fog nehézségekbe ütközni. Ön kiállithatja az erre vonatkozó okiratokat és ugy hiszem a jelenlegi viszonyok mellett legtanácsosabb lesz, ha az emlitett birtokra betáblázzuk azt az összeget. Az idők ugyan nem nagyon kedvezők, de bárhogy forduljanak is a dolgok, nem tehetjük fel azt, hogy az a birtok ne érjen meg annyit, hanem ha ép akarják, még hozzátehetünk valami biztositó záradékparagrafust; ámbár én — mondom — feleslegesnek találom.

Most végre megbontotta Quest ur vésztjósló hallgatását.

— Nagyon sajnálom de la Molle ur, de kénytelen vagyok kijelenteni azt, hogy Cossey és fia semmi szin alatt sem hajlandók a legkisebb kölcsönre sem, mert a földbirtok értékébe vetett

bizalmuk annyira megrendült, hogy még a mostanig megszavazott kölcsönök sorsát illetve is nyugtalankodnak.

De la Molle kővé meredten hallgatta ezt a váratlan kijelentést, mely őt készületlenül találta. Eddig mindig sikerült neki uj meg uj kölcsönöket felvenni és soha eszébe nem jutott volna, hogy ez a szent talaj, melyen imádásig menő szeretettel csüggött, valamikor oly kétes tőkebefektetésnek tekintessék, hogy azt többé biztositékul el ne fogadják.

— Micsoda, szólt erőltetett nyugalommal, a birtokot terhelő zálogkölcsön huszonötezer fontot tesz összesen és midőn negyven évvel ezelőtt apám halála után Honham birtokába jutottam, ötvenezer fontra becsülték. Azóta pedig a kastélyt, a gazdasági épületeket és a földeket ötezer font sterling költséggel jobb karba helyeztettem.

— Meglehet, hanem, ha őszinte akarok lenni, be kell vallanom, hogy igenis alapos kételyem van az iránt, vajjon Honham Castleért, ha maholnap árverezés alá kerülne, huszonötezer font sterlinget lehetne-e kapni. A földbirtok értéke különféle okokból annyira csökkent, hogy a talaj Ausztráliában és Ujseelandban körülbelül egyértékü az angol szántóföldekkel. Lehet, hogy Honham mint állandó tartózkodásra alkalmas birtok és történelmi reminiscenciáinál fogva többet hozna. Hanem Cossey és fia, oly annyira kételkednek benne, hogy

végtelen sajnálatomra kénytelen vagyok önnel tudatni, hogy a czég, távol lévén attól, hogy önnek uj hitelt adjon, azt a szigoru utasitást adta nekem, hogy felmondjam Önnek hat havi határidőre az eddigi kölcsönt is, melynek egy évi kamatjaival ön hátralékban van. És én kénytelen leszek, ezt az utasitást holnap foganatositani.

Az öreg ur visszatántorgott és mindkét kezével fogózkodott a kandallóban. Ez a váratlan csapás rettenetesen sujtotta. De a következő perczben visszanyerte önuralmát, mert az a sajátsága volt, hogy ellentállási képessége, a sorscsapásoknak megfelelően, nőtt és nagyon sok erkölcsi ereje volt.

— Sajnos dolog, szólalt meg végre, hogy ön ezt nem mondta meg rögtön, Quest ur, ugy legalább nem jutottam volna abba a kellemetlen helyzetbe, hogy önnek egy el nem fogadható üzletet felajánljak. A mi a kamatokat illeti, megengedem, hogy ugy van, a hogy ön állitja, és ezt végtelenül sajnálom. Az a szamár, az a György, mindig utólag számol be nekem, ugy hogy semmi sem megy rendesen.

Azt persze az öreg ur nem mondta és tán nem is tudta, hogy az az átkozott György azért késik mindig a számadással, mert sajnos nincs mivel beszámolni, vagy legalább nem a főkönyv activa lapjára.

— Rögtön utána fogok járni a dolognak. Persze üzletembereknek teljesen igazuk van, ha

azt követelik, a mi nekik jár és én nem is teszek a »Cossey és fia« czégnek semmiféle szemrehányást, ah korántsem. Hanem annyit mondhatok, hogy tekintettel a családjaink közti hét évszázados üzleti összeköttetésre, valamivel több kimélettel lehettek volna irántunk.

— Megengedem, hogy ez az eljárás önt irritálja, sőt hogy őszinte legyek, rám is azt a benyomást tette, hogy ők kissé tulridegen bánnak önnel, de hát én, sajnos, alárendeltjük vagyok és kénytelen vagyok utasitásaikhoz ragaszkodni. Pedig teljes szivvel részt veszek az ön fájdalmában.

— Oh kérem, kérem, felelt de la Molle fagyosan. Most persze kénytelen leszek máskép intézkedni és rögtön véget szakitani a Cossey és fia czéggel való viszonyomnak, bármennyire sajnálom is.

— Hanem ugy hiszem, folytatta az ügyvéd, hogy ön kissé félreérti a dolgot. Cossey és fia mint ilyen egy üzleti czéget alkotnak csupán, melynek egyedüli czélja, hogy pénzt keressen részint rideg kölcsönök utján, részint más uton. Azok az érzelmek, a melyekre ön czéloz, rég letünt idők sajátságai, és manap már szó sem lehet arról, hogy valaki ily érzelmektől vezérelve a saját pénzét koczkáztassa. Cossey és fia a mai kor szülöttei és inkább készek egy tuczat nemes családnak, melyekkel évszázadok óta üzleti összeköttetésben vannak, elárverelni az ősi birtokát, semhogy ők csak ötszáz

fontot is veszitsenek, természetesen föltéve, hogy ezt botrány nélkül tehetik és hogy ez nem árt nekik a közvéleményben, a mi ilyen előkelő czégre nézve egyértelmü volna a kliensek elvesztésével. Én magam is azt hiszem, hogy apáink üzleti eljárása emberségesebb és jobb volt, mint a mienk, de hát én kénytelen vagyok a kenyeremet megkeresni és ugy alkalmazkodni a viszonyokhoz, a hogy a mostani világ megköveteli.

— Nagyon helyes, nagyon helyes, felelt de la Molle nyugodtan. Nekem fogalmam sem volt arról, hogy ön ebben a világitásban látja a dolgokat. Persze, hogy a világ az én fiatalságom óta jelentékenyen megváltozott, de nem hiszem, hogy javult volna. Különben ön fog akarni reggelizni, az ember megéhül, ha soká beszél esedékes zálogokról és árverezésekről.

Quest ur ugyan nem használta ezt a szigoru kifejezést, hanem de la Molle megértette, hogy hova czéloz.

— Menjünk be a lányomhoz, szólt aztán nyugodtan, és átvezette vendégét a lakószobába, hol Ida a Timesba merülve dobogó szivvel várta őket.

— Vezesd be a vendégünket az ebédlőbe, szólt oda a lányának tettetett vidámsággal, mely azonban nem vezethette félre Idát, a ki olvasott a szeretett apa arczában. Rögtön jövök magam is; csak be kell fejeznem egy sürgős levelet. Találtasd fel a villás reggelit.

Aztán visszafordult a tág csarnokba és fáradtan hanyatlott magas karos székébe.

— Tönkre mentem, suttogta. A hogy a dolgok állanak, sehol sem fogok pénzt szerezhetni, és a fejem felett el fogják árverezni a házamat. Én öreg ember vagyok, és remélem, hogy nem fogom azt megérni, de Ida. Szegény gyermekem. Nemtudom elviselni azt a gondolatot. Gyermekem, ősi birtokom, apáim otthona! Hogy viseljem el ezt a csapást?

TIZEDIK FEJEZET.

Ida hidegen üdvözölte az ügyvédet, aki iránt rettegéssel párosult ellenszenvvel viseltetett. A nők oly erősen kifejlődött ösztönszerü emberismerettel vannak megáldva, hogy ez kárpótolja őket a logika vagy gondolkozó képesség esetleges hiányáért, a mennyiben ők nem abból következtetnek, a mit megfigyeltek, hanem egyszerüen tudják azt, hogy ez vagy amaz olyan ember, a kitől óvakodni kell. Ida is ilyen nő volt. Soha semmi rosszat nem hallott Quest urról, sőt ellenkezőleg mindig a legnagyobb tisztelet hangján hallott róla beszélni és szerette is a feleségét; de önkénytelenül idegenkedett tőle, mert ösztöne azt sugta, hogy kerülni kell őt, nem csupán leplezett rossz tulajdonaiért, hanem főleg azért, mert családjának tevékeny személyes ellensége.

Miután bementek az ebédlőbe, hol a teritett asztal már várta őket, Ida gyors elhatározásra jutott, még Quest ur azzal bibelődött, hogy felszeletelje a hideg sültet, a miben meglehetős ügyetlenséget fejtett ki. A fiatal éleslátásu nő apja vonásait átolvasva, rögtön tisztában volt azzal, hogy az ügyvéddel folytatott értekezése nagyon komoly természetü lehetett. De ép ugy tudta azt is, hogy apja kellemetlen dolgokat nem szokott elmondani, és igy soh'sem fogja őt értesiteni a valódi tényállásról. Azért feltette magában, hogy Quest urtól kér majd felvilágositást.

— Quest ur, szólalt meg hát rögtön, remélem nem fog érte neheztelni, ha egy nyilt kérdést intézek önhöz, a melyre ép oly őszinte választ várok. Tudom, hogy apám ügyei nagyon bonyolódottak és hogy ő nagyon ohajt egy uj kölcsönt felvenni, de nem tudom határozottan a tényállást és szeretném megtudni a teljes valót.

— Ennek valóban örvendek, Nagysád, felelt Quest udvariasan, mert ép azon gondolkodtam, vajjon ne penditsem-e meg ezt a dolgot ön előtt bár mily kinos legyen is ez rám nézve. Az igazat megvallva, — bocsánatot kérek őszinteségemért — édes atyja teljesen tönkre jutott. Önök a zálogkölcsönükért kijáró kamatokkal egy év óta hátralékban vannak, legnagyobb birtokuknak bérlője felmondta a bérletet és koronájául az egésznek a hitelezők

visszakövetelik a pénzüket, ellenkező esetben pedig elárverezik a birtokot.

E velős rövidségében durvasággal határos kijelentés hallatára Ida arcza elhalaványult és a villa csörömpölve hullott ki remegő kezéből.

— Nem tudtam, hogy ennyire vagyunk, suttogta. E szerint hát lefoglalják a birtokot és nekünk távoznunk kell innen?

— Persze, feltéve ugyanis azt, ha nem tudnak valahonnan pénzt keriteni a záloglevelek kiváltására. A birtok árverés alá kerül, ami a jelenlegi pénzviszonyok mellett nem kecsegtet fényes kilátásokkal.

— És mikor fog ez történni?

— Hát legkésőbb kilencz hónap mulva.

Ida ajkai fájdalmasan vonaglottak és undorral fordult el a tányérján illatozó ételtől. Egy iszonyatos vizió tünt fel lelki szeme előtt. Látta magát és ősz apját koldusbotra jutva örökre bucsut mondani ősi birtokuknak; látta, mint lépik át utoljára a szentelt küszöböt, hogy idegenben keressenek menedéket.

Hideg borzongott át testén.

— Nincs menekvés? kérdé rekedten. Ősi birtokunk veszte apám halálát okozná; ő semmihez sem ragaszkodik ugy a világon mint Honham Castlehez, melyhez egész életének minden emléke elválaszthatlanul füzödik.

— Azt értem, Nagysád, Honham Castle

valóban gyönyörü ősi birtok, különösen annak szemében, a kinek van hajlama és érzéke a régiségek iránt. De fájdalom a hitelezők nem veszik tekintetbe az érzelmeket, ők ezt a birtokot csak a tényleges értéke szerint becsülik meg.

— Ezt tudom, felelt Ida türelmetlenül, ez nem válasz az én kérdésemre.

Quest ur kiüritette a poharát, mielőtt válaszolt.

— Ugy hiszem van egy mód, melylyel a legroszabbat elhárithatjuk, ha ugyan ön rááll arra, a mit én javasolok önnek.

— Nos és az?

— Mint már emlitettem egy birtok zálog-hitelezői üzleti czéget reprezentálnak és mint ilyen csupán csak üzleti szempontból tekintik a dolgot. De nem szabad elfelejteni azt, hogy minden üzleti czég egyedekből áll, és hogy az egyéneket befolyásolni is lehet. Igy pl. maga a Cossey és fia czég mint czég elvont fogalmat alkot és eszerint hajlandó a legszigorubb eljárásra, de Cossey Edward ur maga csupán egyén és merném állitani ez esetben különös jóindulattal telt egyén. Igaz ugyan, hogy ő jelenleg még nem czégtárs, de mint a czégfőnök egyetlen örököse befolyásos ember, a ki azonkivül, a mi a fődolog, pénzzel rendelkezik.

— Értem, ön azt akarja mondani, hogy apám igyekezzék Cossey kegyét megnyerni. Csak-

hogy, őszintén megvallva, az apám ellenszenvvel viseltetik ellene és apám nem az az ember, ki el tudná palástolni az érzelmeit.

— Az emberek legtöbbnyire nem szeretik azokat, a kiknek tartoznak és az édes atyja Cossey Edward urat tisztán csak azért nem szivelheti, mert ő is a Cossey nevet viseli. De nem is igy gondoltam én a dolgot. Ha valamit lehet tenni ebben a dologban, azt csak ön tehetné meg. Önnek az jutna feladatául, hogy ma délután előadja Cossey urnak a tények állását, mert a dolog haladékot nem tür. Nem szükséges, hogy részletekbe bocsátkozzék, csak arra kérje őt, hogy háritsa el önöktől a fenyegető katasztrófát. Ha akarja, megteheti, a miként je már az ő dolga.

— De mondja Quest ur, hogy kérhetek én ilyesmit egy fiatal embertől? Hisz ez engem nagyon furcsa helyzetbe hozna vele szemben.

— Hát biz, kedves Nagysád, nem mondom, hogy ez kellemes feladat egy fiatal hölgyre nézve és fel tudom fogni, hogy ön visszaretten tőle de az ember sokszor kénytelen megalkudni az önérzetével. Itt a családja teljes bukásáról van szó, és önnek nincs más választása, minthogy vagy szabad folyást engedjen a sorsnak, vagy pedig kissé kétértelmü helyzetbe kerüljön. Tertium non datur. Másnak nem tanácsolnám ezt a kisérletet, mert előre tudnám, hogy hiába való fáradság, sőt még önnek sem merek biztos sikert jósolni, de viszont nem

tagadhatom, hogy önnek meglehetős kedvező kilátásai vannak. Hisz azt csak be fogja látni nagysád, minden szerénysége mellett hogy alig akadhat férfi, aki vissza tudjon utasitani egy ilyen kérelmezőt. No és most, kérem megmutattam önnek az utat, a melyen családját a fenyegető veszélytől megmentheti és ha ön az a nő, a kinek én tartom, nem fog habozni.

Ida nem válaszolt, mert a következő perczben apja belépett és az asztalhoz telepedett, hogy néhány pohár sherryvel feléleszsze lelohadt tetterejét. Quest vizsga szemmel fürkészte Ida arczát, hogy tanácsa hatását kémlelje és arra a megnyugtató eredményre jutott, hogy a hal horogra került. Nemsoká kihivták a földesurat azzal a hirrel, hogy künn vár a lelkész, aki valami ügyben óhajt vele beszélni és Ida felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy visszavonuljon szobájába.

A nap további folyamán de la Molle nem feszegette tovább ezt a kellemetlen dolgot és Quest ur, aki szerette az embereket tanulmányozni különös érdeklődéssel hallgatta, mint beszélget de la Molle a lelkészszel a sekrestye kijavitásáról, mintha soha semmi sem történt volna. Aztán magukra hagyta őket és bejárta a birtokot, megtekintette a gazdasági épületeket, és arra a meggyőződésre jutott, hogy a jövendőbeli birtokosnak sok pénzébe fog kerülni azoknak jobb karba helyezése.

Mire visszatért ez inspekcziójából, Ida vendé-

gei már megérkeztek és a fiatal lány kifogástalan udvariassággal és bámulatos nyugalommal fogadta őt. Egyszerü, világos kék lawntennis öltözete előnyösen emelte ki gyönyörü termetét és széles karimáju kalapja beárnyékolta klasszikus szépségü arcát. Quest ur egy eperfa árnyékában telepedett le és éles figyelemmel kisérte ezt a szép lányt, aki arra látszott hivatva, hogy előkelő társadalmi állást foglaljon el és olyan dominálo szerepet játszék, mint a hattyu a kacsák seregében. Ha valaki ebben kételkedett volna, csupán össze kellett őt hasonlitani környezetével, azokkal a typikus, se jó se rossz, se rut, se szép emberekkel, kik itt összegyültek és mindennapi voltukkal hü képét nyujtották a társadalomnak.

Nem csoda, hogy Ida mint királynő vált ki közülök és hogy Quaritch ezredes, ki meglehetős idealista volt még kora daczára, őt a tavak lotuszvirágával hasonlitotta össze. Még a szép Questné is, ki a maga nemében poetikus jelenség volt, teljesen háttérbe szorult Ida nyugodt méltóságával szemben, a miért is Bella a társaságban, a mennyire lehetett, kerülte Ida közellétét, noha különben jó barátok voltak. Mert, ugy mondta ő maga egy izben, Ida mellett ő azt a benyomást teszi, mint viaszbábu élő gyermek mellett.

Mig Quest ur teljes megelégedéssel legeltette szemeit Ida tökéletes szépségén, Quaritch ezredes jelent meg a lawntennis téren.

Magas délczeg alakja, világos szakállu erős majdnem négyszögletes álla és hosszu hegyes orra nem alkottak ugyan vonzó egészt, de mindamellett Quest ur is kénytelen volt bevallani, hogy tiszteletet gerjesztő impozáns férfi, kinek komoly naptól barnult arcza és fesztelen gentleman magatartása éles ellentétben áll a körötte csoportosuló léha ifjusággal

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Midőn az ezredes Idához közeledett, ez legnyájasabb mosolyával üdvözölte őt.

— Ezredes ur, valóban köszönettel tartozom önnek, hogy meghivásomat elfogadni sziveskedett, annál is inkább mert ön maga vallotta be, hogy nem nagyon érdeklődik a lawntennis iránt? Nos, tanulmányozta ön a titkos irást. Én ugyanis meg vagyok győződve arról, hogy ez valami titkos irás.

— Tegnap este közel egy félórát töltöttem azzal lefekvés előtt, de a világért sem tudtam kiokoskodni semmit, sőt ami még annál is rosszabb, nem is hiszem, hogy lehetne belőle valamit kideriteni.

— Ah, sohajtotta Ida leverten, bár lehetne.

— Mindenesetre megkisértem ujra. Mit ád nekem, ha megtalálom a titok nyitját? kérdé derüs mosolylyal, amelynek sugaras ragyogása megszépitette egész arczát.

— Mindent, a mit ön kér, és a mit én adhatok, felelt Ida szokatlan komolysággal, amely Quaritch urnak annál inkább feltünt, mert nem sejtette azt a lesujtó valóságot, melynek tudatára Ida ma jutott.

És most történt meg Quaritchchal először életében, hogy oly szavakat koczkáztatott, melyeknek mély titkos jelentőségük volt.

— Attól félek, felelt mélyen meghajtva magát, hogy többet találnék kérni, mint a mennyit hajlandó lenne nekem megadni.

Ida elpirult.

— Azt majd meglátjuk, ha a jutalmat fogja követelni, de bocsánat, ezredes ur, itt jön Questné Cossey urral, üdvözölnöm kell a vendégeimet.

Quaritch megfordult és e félbeszakitáson boszankodva vette szemügyre az érkezőket és tekintete először esett Cossey Edwardra, ki a szép Questné hü szatellitájakép megjelent.

Bár kissé bágyadtnak és unottnak látszott, nem volt ellenszenves külsejü, csupáncsak, mint ahogy rendesen tapasztaljuk az olyan fiatal embereknél, kik ugyszólván burokban születtek, ő is bizonyos kellemetlen arroganciát tanusitott egész magaviseletében és korosabb, érdemekben gazdag férfiakkal szemben némi hetyke és hanyag, szinte sértő leereszkedéssel viselkedett. Ez a szokott modora most se tagadta meg magát, amidőn tetőtől talpig nézegette Quaritch ezredest, kit ez a félvállról való szemlélés vérig boszantott.

Midőn Ida Questnét szivesen üdvözölve, végre megfordult, hogy Haroldot az ujonnan érkezetteknek bemutassa, az ezredes mélyen meghajtotta magát előttük és szót sem váltva Cossey urral, de la Molle elébe ment, ki a fasorok egyikében feltünt magas, széles karimáju kalapjával, mely alól mint rendesen lecsüggtek a szélben zászlóként lebegő törölközők. Karon fogta az öreg urat és vele sétálgatott föl és alá.

Quest ur ezalatt félbeszakitotta az eperfa árnyában való jól eső pihenést, és majd az egyik, majd a másik vendéghez fordulva, mindegyikkel egy-két szivélyes szót váltott, mig végre oda ért a nejéhez.

Szeretetteljes gyöngédséggel üdvözölte őt és miután meleg érdeklődés hangján tudakozódott, vajjon nem játszik-e ma lawntennist, félrehivta Cosseyt.

— Nos, Quest, megmondta már az öreg urnak?

— Megmondtam.

— Hogy fogadta a hirt?

— Hát, mint rendesen, sok zöldet fecsegett, és azt hajtotta váltig, hogy másképen kell most intézkednie, mintha nem tudnám, hogy nem intézkedhetik sehogyan, mert nincs miből. De la Molle kisasszonynak is szóltam ez ügyben.

— Igazán, kérdé Edward fátyolozott hangon. Hát ő hogy viselte a csapást?

— Oh, felelt az ügyvéd elszomorodott arczczal — az igazat megvallva tényleg sajnálta is a szegény lányt, — ugy hiszem az volt a legkinosabb feladat, a mely valaha jutott nekem az életben. Szegény lány egészen meg volt törve. Azt mondta, hogy apja ebbe belehal.

— Szegény lány, szólt Cossey mély részvéttől rezgő hangon, és minő hősiesen türi, nézze csak, kérem. Ezzel oda mutatott Idára, ki magasra emelt lawntennis botjával fogott egy uj játszma rendezéséhez.

— Igen, derék erősjellemü lány és minő gyönyörü megjelenés. Nem látni egy hamar ilyen tökéletes megjelenést, az egész vidéken nincsen párja — hacsak nem az én nőm — tette hozzá habozva.

— Ez két egészen különböző szépség, felelt Edward kitérőleg.

— Igen, de mindegyike feltünő a maga nemében. Valóban — ha nem is segithetek rajtuk, de szivemből sajnálom a szegény lányt, valamint az öreget is. Itt jön, la.

Alig mondta ki ezt a szót, midőn de la Molle Quaritch ezredes kiséretében mellettük elhaladt, hogy vendégének a várárok másik végéről kinálkozó kilátást megmutassa. A hangok hallatára feltekintett és szemben látta magát Cossey urral. Ez rögtön feléje tartott, hogy őt barátságosan üdvözölje, de az öreg ur Cossey legnagyobb meglepe-

tésére mélyen meghajtotta magát és tovább ment a nélkül, hogy szóra méltatta volna.

— Vén szamár, gondolta magában Quest, most még Cosseyt is felboszantja és keresztet von az egész számitásomon.

— Mondhatom, szólalt meg végre Cossey hangosan, fülig pirulva, az öreg ur nagyon szeretetreméltó.

— Ne vegye tőle rossz néven, Cossey uram. A szegény öreg nagyon nagy véleménynyel van saját becses személyéről és borzasztón sértve érzi magát, hogy Cossey és fia felmondták neki a hitelt. Önről pedig azt tételezi fel, hogy ön az oka mindennek.

— Azért mégis udvarias lehetne. Nem valami kellemes mulatság olyas valakit kirántani a hinárból, a ki az embert sértőn ignorálja. Kedvem volna rögtön ide szólitani a kocsimat és távozni.

— Nem, nem, ne tegye azt, legyen elnéző iránta, lám itt jön ép Ida kisasszony, hogy önt a lawntennis játszmához szólitsa.

És Quest ur nagy megkönnyebbülésére tényleg mint lupus in fabula tünt fel a fiatal lány karcsu alakja, és magával vitte Cosseyt. Quest fellélegzett, mert már-már attól tartott, hogy de la Molle ur átkozott gőgje miatt dugába dől egész jól kieszelt terve.

Edward pedig jobb dologra méltó lelkesedéssel játszott szép ellenfelével, kinek a játékban

ugyan nem telt valami nagy gyönyörüsége, mert folyton csak arra törekedett, hogy egész bátorságát összeszedje ama kinos lépés megkoczkáztatására, melyet nem akart tovább halasztani.

A véletlen kedvezett is neki, amennyiben Edward, ki nagy virágkedvelő volt, arra kérte, hogy mutassa meg hires Chrysanthemumvirágjait, a melyek Ida legnagyobb büszkeségére szolgáltak. A fiatal lány szivesen teljesitette kérését és szótlan haladt egy darabig mellette a nagy gyeptéren és a bokorsürüségen végig a kastély tulsó végében fehérlő melegház felé. Ida izgatottságtól remegve azon gondolkodott az egész idő alatt, vajjon hogy penditse meg ezt a végtelenül kényes tárgyat, midőn váratlanul Edvard maga adta meg neki a keresett alkalmat.

— Nem tudom, mivel sérthettem meg az édes atyját; az elébb bántó módon ignorált.

— Legyen meggyőződve róla Cossey ur, hogy nem vette önt észre, szegény néha szórakozott.

— Oh nagyon is jól látott, de midőn kezet nyujtottam neki, lesujtó udvariassággal meghajtotta magát és elment mellettem.

Ida letört egy piros királykoronát és idegesen kezdte tépegetni a leveleit.

— A dolog ugy áll kérem, — a dolog ugy áll, hogy az apám és én, jelenleg nagy anyagi zavarban vagyunk — és az apám előitéletekre haj-

landó — egy szóval azt hiszem, hogy meg van szentül győződve arról, hogy önnek része van a dologban — és — de ön talán értesülve van minderről.

— Valamiről értesültem ugyan, de la Molle kisasszony, válaszolt Cossey komolyan, de hiszem és remélem, hogy ön nem fogja hinni, miképen énnekem bármi részem is volna abban az eljárásban, melyet a Cossey és fia czég önök irányában tanusitott.

— Nem, nem, nyugtatta meg őt Ida lázas sietséggel, de tudom, hogy önnek befolyása van és az igazat megvallva, arra szeretném önt kérni használja fel kérem ezt a befolyását apám ügye érdekében. Hisz ön bizonyára látja, minő megalázó rám nézve, hogy ezt a kérést önhöz kell intéznem; de legtávolabb sejtelme sincs arról, hogy milyen megalázó. És legyen meggyőződve róla, hogy magamért nem szólnék, de az apám kedveért teszem. Ő jobban szereti ezt a birtokot, mint a tulajdon életét, és sokkal jobb volna rá nézve, ha meghalna, minthogy el kellessen hagyni ezt a birtokot. Ha pedig az önök czége felmondja a rá betáblázott kölcsönt, akkor nem marad hátra egyébb, mert akkor a fejünk felett fogják elárverelni a házat. Ugy hiszem, az apám ebbe beleőrülne.

Ida elhallgatott és lázasan tépegetve a szegény virág szirmait, dobogó szivvel, remegve állott előtte.

— Mit inditványozna ön tehát, kisasszony? kérdé Cossey nyájasan.

— Azt, azt — arra kérném, hogy — hogy legyen oly szives és birja rá a Cossey és fia czéget, hogy tegyen le arról a szándékáról és ne mondja fel az emlitett kölcsönt.

— Az lehetetlen, felelt Edward. Az apám maga adta ki ezt az utasitást és az apám makacs keményszivü embert. Őt nem lehet a szándékától eltériteni, ha attól tart, hogy anyagi vesztesége lehet. Ő bankár és addig-addig kezelte a pénzt, mig az lett az egyetlen bálványa. Meg vagyok róla győződve, hogy legkedvesebb barátját juttatná inkább koldusbotra, semhogy ő elveszitsen ötezer font sterlinget.

— No akkor ne veszitsünk több szót a dologról. A birtokot el kell hát adni, felelt Ida és arczát elforditva buzgón mesterkedett abban, hogy az előtte álló bokor egy-egy száraz levelét leszedje. Edward, ki őt élesen megfigyelte, látta mint remeg meg egész teste és mint hull le két nehéz könycsepp a sárga fövényre. Ez a köny mélyen meginditotta a fiatal ember iránta melegen érző szivét és ellenállhatatlan benső sugallatát követve, ama nagy elhatározások egyike érlelődött meg lelkében, melyek néha más irányba terelik az illető egész életét.

— Nagysád, szólalt meg hirtelen, még van egy menekvés.

Ida kérdőn tekintett arczába és Edward a könyek nyomait ott látta csillogni elhalványult arczán.

— Valaki magához válthatná a záloglevelet és kifizethetné a czéget.

— Tud ön valakit, a ki azt megtenné? kérdé Ida élénken.

— Nem senkit, a ki ezt tőkebefektetés czéljából tenné. Mert a mint értesültem harminczezer font sterlingre volna szükség és őszintén megvallva, én magam sem hiszem, hogy a birtok a jelenlegi viszonyok között megérjen annyit. Sőt minden jel arra mutat, hogy a földbirtok értéke napról napra csökkenni fog.

— De hát, hogy keritsük akkor elő azt a pénzt, ha senki sem akarja előlegezni?

— Azt nem mondtam, hogy senki sem fogja előlegezni, csak annyit mondtam, hogy tőkebefektetés czéljából senki sem tenné, hanem jó barát vállalkoznék rá.

— Kedves Cossey ur, hol talál az ember jó barátot. Annak nagyon önzetlen embernek kellene lenni, aki érdek nélkül előlegezne harminczezer font sterlinget.

— Kedves nagysád, teljesen önzetlen ember nincs, vagy ha van is, ugy csak ritkán akad. És mit adna ön ilyen barátnak?

— Mindent, ami felett rendelkezem, szivesen cserébe adnék, ha azzal megkimélhetném apámat

attól a kinos kényszerüségtől, hogy Honham Castle árverés alá kerüljön.

Cossey mosolygott. — Mindent, az nagyon tágértelmü igéret. Én hajlandó vagyok a szükséges pénzt megszerezni. Igaz ugyan, hogy nekem sincs annyi pénzem, de én felvennék egy kölcsönt, amit persze apám előtt titokban kellene tartani.

— Ön nagyon, nagyon jó, alig tudom, hogy erre mit válaszoljak, felelt Ida.

Cossey elhallgatott és Ida látta, hogy a fiatal ember egész teste elfojtott indulattól remeg.

— De la Molle kiasszony, hallgasson meg, még egy dologról akarok önnel beszélni. Az ember néha önhibájából, néha a viszonyok kényszerítő hatalma folytán furcsa, ferde helyzetekbe jut és aztán kénytelen olyan uton haladni, a melyről szivesen letérne. Tegyük fel, kisasszony, hogy én volnék ilyen helyzetben és hogy ez akadályoz annak a kimondásában, a mit mondani szeretnék.

Ida lelkében a való sejtelme kezdett derengeni, szótlanul elfordult ujra.

— De feltéve azt is, hogy később az emlitett helyzet nehézségeit sikerül utból eltávolitanom és kimondhatnám azt, a mit most el kell hallgatnom, hogy fogadná ön annak idején azt a nyilatkozatot?

Ida egy perczig habozott. Okos, élesen látó nő létére rögtön tisztában volt a helyzettel. Az ő válaszától függött az, vajjon a szükséges harmincezer font megkerül-e, vagy nem, vajjon Honham

Castle árverés alá kerüljön-e vagy nem. A választás kinos volt nagyon, de nem szabad háboznia, Nem, nem. Öreg apja kedveért meg kell ennek történni, bármi legyen is a következménye.

— Én kijelentettem, Cossey ur, hogy mindent e világon, ami felett rendelkezem, feltétlenül oda adnék; ha azzal meg tudnám kimélni apámat attól a rettenes csapástól, hogy Honham Castle árverés alá kerüljön. Én vissza nem veszem a szavamat és ebben ugy hiszem, megtalálhatja a kivánt választ.

Edward elpirult.

— Ön nagyon is üzleti szempontból tekinti a dolgot.

— Ez a leghelyesebb, felelt Ida és hangjában fájdalmas keserüség rezgett, legalább felold a lekötelezettség megszégyenitő érzete alól. Tehát ön holnap megbeszéli apámmal ezt a dolgot.

— Igen, holnap és most engedje meg, hogy bucsut vegyek.

Edward megfogta a feléje nyujtott remegő kis kezet és rövid habozás után tisztelettelesen megcsókolta. Ida nem szabadkozott.

— Kérem, ugyis soká maradtunk el. Questné nem fogja tudni, hogy ön hová lett.

Ez egy találomra kilőtt nyil volt és nem tévesztett czélt, mert Cossey ur mélyen elpirult. Szótlanul hajtotta meg magát és távozott.

Midőn Ida látta szembeszökő zavarát, nagyon restelte, hogy ezt a megjegyzést kiszalajtotta,

mert nem akart sem féltékenynek, sem maliciósusnak látszani Cossey ur szemében, kinek meghóditása sem büszkeségére sem örömére nem szolgált.

Hallotta volt ugyan, hogy sok hir kószál róla és Questnéről, de minthogy nem szerette a pletykát és nem érdeklődött a dolog iránt, rég megfeledkezett a kósza hirekről. Most látta, hogy van valami a dologban.

— Ez hát az a ferde helyzet, a melyet emlegetett, gondolta magában. És ő el akar venni, mihelyt sikerül neki ettől az asszonytól megszabadulni. Én meg harminczezer font sterling lefizetése ellenében köteleztem magamat e frigybe beleegyezni, föltéve azt, hogy ő Questnét lerázhatja magáról. De rokonszenvezni azért nem tudok vele. Ez az alku nem vall finom jellemre, daczára hogy én adtam rá az alkalmat. Vajjon meg fogja az apám valamikor tudni, hogy mit tettem érte. No, az ár meglehetős nagy — harminczezer font sterling, a jelenlegi árfolyamhoz mérten kerek összeg egy aszszonyért. Oh Istenem, minő kinos, minő kegyetlen!

És keserü haraggal szórta a földre a kegyetlenül izekre tépett virág maradékait és a jövendőbeli nehéz bánat nyomasztó sejtelmével lelkében csatlakozott ujra a társasághoz.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Ida magától értetődő okokból nem emlitette apja előtt ezt a párbeszédet, ugy hogy másnap reggel komoly értekezésre került a dolog az öreg földesur és hű szolgája között. Ida, ki álmatlanul töltött éjszaka után ébren feküdt az ágyában, észrevette, hogy az az értekezés hajnalhasadtával kezdődött és rövid szünetekkel délelőtt tizenegyig tartott. De la Molle első sorban arra törekedett, hogy Györgynek világosan megmagyarázza a tényállást, mi czélból bámulatos alapossággal visszapillantott a legelső kölcsön idejére; György pedig tőle telhetőleg iparkodott oly arczot vágni, mintha figyelemmel követné az elbeszélés fonalát, a mi már azért is lehetetlenség volt, mert a beszélő maga rég eltévesztette már és ugy össze vissza zavarta a számokat és kelteket, hogy minden más ember, mint György, a ki már megszokta az ilyeneket, beleőrült volna. Mindenesetre György mindvégig kitartott és aztán nagy bölcsen megjegyezte, hogy »a dolog biz komisznak elég komiszul áll«.

Mire az öreg ur ostoba bagolynak nevezte és néhány kisérletképen hozzáintézett kérdésből rájutva arra a meglepő tényre, hogy bizony György az imént elmondott részletekből édes keveset értett meg, másodszor és ujból kezdte az egész tör-

ténetet a szerencsétlen György minden erélyes tiltakozása ellenére, a ki azt hajtotta, hogy igy nem jutnak semmire.

Igy közelgett a reggeli ideje és a reggeli után átvizsgálták György számadásait, minek következtében tetőpontjára ért a zavar, mert vagy György nem tudott könyvet vezetni, vagy de la Molle ur nem tudott bennök kiigazodni.

Ida, a ki a lakószobában ült, néha hallotta apja haragos kifakadásait mint például: »Te ostoba tökfilkó, hisz rosszul adtad össze, ez kilenczszázötven, nem háromszázötven,« mire György hangja hallatszott: De uram, hisz ön a másik oldallal téveszti össze, ott vannak a tartozások.« Igy ment az tovább, mig végre mindketten kimerülve, abba hagyták és csak az az egy derült ki napnál világosabban, hogy a fölösleg nem az aktivák lapján volt.

— No látod, szólt de la Molle végre, ugy látszik, hogy én teljesen tönkre jutottam, ezt pedig nagy részt a te szamárságodnak köszönhetem. Te addig-addig összezavartál mindent, mig végre egész vagyonomat, egész birtokomat tönkre tetted, koldusbotra juttattál.

— Oh nem, nem, uram, ne mondja ezt, ne mondja ezt. Én nem vagyok az oka, mert én hü szolgája voltam, ha nem is értek a könyvtudományhoz. Azok az átkozott kölcsönök, az — az, mindennek az oka, meg a sok kamat, meg a többi mind és bár nincs jogom hozzá azt megmondani —

a szegény James urfi — Isten nyugosztalja meg és az ő költséges hajlamai. Ne mondja, uram, hogy én vagyok az oka.

— No hiszen utóvégre, az most nem határoz, hogy ki az oka — az eredmény csakugyan az marad. Én tönkre jutottam, és a birtok valószinüleg eladásra kerül, ha ugyan akad rá vevő. Öt évszázadig lakott itt az én családom, az meg házasság utján a Boissey családtól örökölte, a mely ismét a régi normann királyoktól kapta és most árverezésre kerül és ho'mi pálinkás, vagy rongykereskedő birtokába ut. De hát legyen meg Isten akarata, a földön minden véget ér egyszer.

— Nem, nem, uram, oh ne mondja azt, nem tudom ezt elviselni, hogy ön igy beszél, és sőt mi több, nincs is ugy, a hogy ön mondja.

— Mit akarsz ezzel mondani? kérdé az öreg ur ingerülten. De biz igy van, és ezt nem lehet kikerülni, ha nem tudok harminczezer fontot szerezni, a mivel az adósságomat törleszszem. Csak csoda menthetne meg bennünket. De hát ilyen voltál te mindig. Majd lesz, majd lesz.

— Ha csoda menthet meg csak, hát csoda fog történni, szólt György öklével döngetve a hatalmas tölgyfa asztalt. Hiába beszél itt nekem, uram. Én tudom azt, mondom, én tudom. Mig mi élünk, mig a mi gyermekeink élnek, nem fogja más ezt a kastélyt lakni. Ha meg kell szerezni azt a pénzt, hát meg lesz az is. Csak ne higyje, hogy az ur-

isten megengedi, hogy holmi uzsorás vagy rongykereskedő teszi a lábát Honham Castle küszöbére, hol mindig csak nemes emberek laktak, ne higyje uram, ő azt nem teszi. Igy van ez, én tudom azt, hogy igy van, ugy segéljen engem az uristen.

De la Molle, ki ingerülten járt fel és alá a szobában, egyszerre megállt és éles, kémlelő tekintetét szolgája arczára szegezte. Előitélete, egyszerüsége és alkalmilag megnyilatkozó furcsaságai daczára nagyon okos ember és kitünő emberismerő volt. Amint igy éles szemével fürkészte a hü György rút vonásait és észrevette, hogy e perczben szent meggyőződése fényében átszellemülve szinte megszépült, önkénytelenül a lelkébe nyilalt az a tudat, hogy igazat mond, és habár nem tudta magának megmagyarázni, honnan jutott neki az a megnyilatkozás, szivéről leesett az a nyomasztó teher, mely mázsányi súlylyal nehezkedett rája.

— Micsoda, György, tán a többi teendődön kivül prófétának is akarsz beállani? kérdé tréfásan.

E perczben megszólalt a kapu csengője és Cossey Edward pejlova állt meg a kastély előtt.

— Na, most ha minden számitásom nem csal, mindjárt tisztában leszünk azzal, hogy mit érnek a te jóslataid, szólt de la Molle ur, midőn megpillantotta a váratlan látogatót, — itt jön Cossey ur maga.

Mielőtt György válaszolhatott, az ajtó kinyilt és Cossey belépett.

De la Molle kezet nyujtott neki, bár felette fagyosan, György pedig katonásan szalutált, mire aztán ura elbocsátotta őt azzal az utasitással, hogy maradjon halltávolban, az esetre ha netán szükség lenne reá.

— Jól van uram, csak egy perczre lefutok a nyárfaerdőbe, valakit oda rendeltem.

Miután György távozott, de la Molle odafordult korai látogatójához.

— Az ügyeink rosszul állnak, Cossey uram, legalább a mennyire engem illet a dolog. Felteszem, hogy ön értesült ama lépésekről, a melyeket a Cossey és fia czég, a birtok elárverelése iránt tett, mert habár eddig nem is tudatták ezt még velem formaliter, tudom hogy erre lyukad ki az egész. És ugy hiszem nem tévedek, ha azt állitom, hogy ezek a lépések az ön tanácsára történtek.

— Igen, uram, én pontosan értesültem mindenről és itt a zálogkölcsönt felmondó okirat, szólt Cossey, kivéve a tárczájából egy többszörösen összehajtott okmányt.

— Látom, látom! Én ugyan, azt hiszem, mint ahogy tegnap már kijelentettem ezt az ön üzletvezetőjének Quest urnak, hogy tekintettel ama szoros viszonyra, mely az én családom és az ön czége között nemzedékeken át fönnállt, valamint a földbirtokos jelenlegi sanyaru helyzetét és azt a körülményt tekintve, hogy a tulajdonost nagy veszteség éri ilyen kényszereladás folytán, önök

valamivel kiméletesebben járhattak volna el a dologban. De utóvégre követ nem lehet kenyérré változtatni és fatuskóból nem lehet selyemerszényt csinálni, miért is nem marad egyébb hátra, mint hogy beleharapjak a savanyu almába és — udvariasan meghajtva magát Cossey előtt — ugy hiszem, e szerint nincs több mondani valóm. A felmondást jogtanácsosomnak fogom átadni, kinek ezt tulajdonképen első sorban kellett volna kézbesiteni.

Cossey lesütött szemekkel ült a nagy ódon tölgyfa karszékben és zavartan forgatta a kalapját. Egyszerre aztán feltekintett és de la Molle legnagyobb meglepetésére nyugodtan válaszolt.

— Teljesen egyetértek önnel. Magam is azt hiszem, hogy az enyéim eljárása a legszigorubban elitélendő. A legaljasabb uzsorás sem járhatott volna el csufabbul. Hogy tehát további félreértéseknek elejét vegyem, kijelentem rögtön, hogy én magamhoz váltani szándékszom ezeket a zálogkölcsönöket, még pedig először is azért, mert én biztos tőkebefektetésnek tekintem, másodszor mert meg akarom óvni a czégemet attól a rossz világitástól, a melybe ez a lépés helyezné.

De la Molle arcza ujra kémlelő éles kifejezést öltött és ösztöne ujra helyesen sugalmazta őt, midőn óvatosságra intette és azt sejtette véle, hogy Cosseyt nem az ép emlitett indokok vezérlik. Habozott, hogy cselekvésének valódi okait találgassa. Magának akarta tán megszerezni a birtokot? Vagy

más valaki rejlik a háta mögött? Tán Questnek egy csele ez, vagy Ida ártotta volna magát az ügybe?

— Éjnyc, szólt habozva, ez fontos dolog, nagyon fontos dolog. Felteszem, hogy ön jogtanácsosa véleményét kérte ki, mielőtt ezzel az ajánlattal fordult hozzám.

— Oh igen, hogyne és a nyujtott biztositék teljesen kielégit, harminczezer font sterling négy százalékjával és Honham Castle a hozzá tartozó földekkel képezi a biztositékot erre az összegre. Most csak arról van szó, vajjon ön beleegyezik-e ebbe az átirásba. Az esetben kiváltjuk a régi zálog kölcsönleveleket és Quest ur ki fogja állitani az adóslevelet, melynek értelmében a birtok az egész összeggel megterheltetik.

— A terv nagyon helyes és minden tekintetben ajánlatos, de a dolog olyan fontos, hogy szeretném ez ügyben előzőleg kikérni a jogtanácsosom véleményét, egyáltalán szeretném azt, és czélszerünek tartanám, ha az egészet a szokott formaságok megtartásával intéznők el.

— Persze, persze, de la Molle ur, szólt a fiatal ember kissé boszusan, mert az öreg ur fontoskodó magatartása boszantotta a jelenlegi körülmények között. De ugy hiszem nincs szüksége ügyvédi tanácsra arra nézve, hogy óhajtja-e Honham Castle elárverelését vagy nem. Én négy százalékos kölcsönt ajánlok fel önnek, nem adhat ön nekem határozott választ — igen vagy nem?

— Nem szeretem, ha sürgetnek, nem tudom elviselni, szólt de la Molle ingerülten. Ilyen komoly ügyek megfontolást követelnek. Különben tette hozzá gyorsan, látva a Cossey arczán tornyosuló fellegeket, melyek reménységének meghiusulásával fenyegették, ha ön olyan nagyon sietteti a dolgot, szivesen kijelentem, hogy nincs semmi ellenvetésem az ellen, hogy ön az emlitett föltételek mellett magához váltsa a zálogleveleket.

— Nagyon jól van. Most azonban részemről még egy föltételt kötök a dologhoz és az abban áll, hogy az én nevemnek nem szabad ez üzletkötésénél szerepelni, mert nem akarom, hogy a czég értesüljön róla. Ez a titoktartás oly fontos tényező, hogy én az esetben, ha az üzlet megkötése előtt kitudódnék, rögtön visszalépnék, ugyszintén azonnal kénytelen volnék a kölcsönt fölmondani, ha ez ügybeni indiskrecziót kideritené az én nevemet. Áll az alku?

— Az igazat megvallva, felelt de la Molle, nem szeretem a titokzatosságot ott, a hol üzleti dologról van szó, de ha ön e feltételhez ragaszkodik, hát legyen.

— Helyes, ön tehát levélben fogja a czéget értesiteni, hogy a különböző kölcsönök összege a hátralékos kamatokkal együtt rendelkezésére áll. És most, ugy hiszem elég lesz mára az üzleti ügyekből és ha megengedi, de la Molle kisasszonynál fogom tiszteletemet tenni, mielőtt távozom.

— Édes Istenem, sóhajtott az öreg ur, homlokához kapva, ön ugy sietteti a dolgot, hogy alig tudom, hol áll a fejem. A lányom elment, láttam, hogy elhagyta a házat a mappájával karján, bizonyára valami érdekes pont vázlatát veti papirra valahol. Foglaljon kérem helyet és beszéljük meg még egyszer a dolgot.

— Nem, köszönöm de la Molle ur. Én éltem minden napján kénytelen vagyok pénzről beszélni és meguntam már ezt a thémát. Quest ur fogja megállapitani a részleteket. Kérem, sohse tessék fáradni, majd ráakadok a lovamra magam is. Isten Önnel.

Ezzel távozott.

— Aha, mondogatta magában az öreg ur, mihelyt magára maradt. Ida után kérdezősködött, tehát oda lyukad ki a dolog. No itt ő elszámitotta magát, mert Ida nem az a lány, a kit vagyon és állás csábitana. Különben ő megállja a helyét, és meg fog felelni magáért tehát nem kell őt félteni, annyi szent. Mindenesetre meg lehetek elégedve a mai délelőttel, de azért nem vált előttem rokonszenvesebbé ez az ember — mégsem valódi gentleman. No de most hadd teremtsem elő azt a ficzkót.

Ezzel kirohant és oly dörgő hangon kiáltotta György nevét, hogy rengett bele az egész birtok és az erdők fáczányai elkukorékolták magukat.

Végre megjelent a keresett.

— György, én rendbehoztam a dolgot. Persze akadt minden nehézség nélkül valaki, Quest ur egy kliense, aki négy százalékos kamatok mellett átveszi azokat és előlegezi a szükséges ötezer fontot, ugy hogy nem kell többé a fejünket törnünk.

— Hál'Istennek, sohajtott fel György könnyebbülten. Ez aztán váratlan szerencse.

— Szerencse, persze, hogy szerencse, de nem nagyobb, mint a mennyit joggal vártam. Hisz előreláthato volt, hogy ilyen fényes tőkebefektetést nem szalasztanak el az emberek. De te mindig ilyen vagy, ha egyszer megakadunk, te mindjárt hosszuvá nyuló pofával szitkozódol és égre földre esküdözöl, hogy tönkre vagyunk téve, hogy nincs számunkra más menekvés mint a szegények menhelye és Isten tudja, mit papolsz.

György magában azt gondolta, hogy alig egy órája még forditva volt a dolog, de széles válla hozzá volt szokva az ilyen terhekhez és nem roskadt le alatta.

— Akárhogy legyen, mindenesetre nagy szerencse és én hálát adok érte az Uristennek, annál is inkább, mert most van pénzünk arra, hogy magunk kezelhessük a Moatpusztát és kiadhassuk annak a gazembernek az utat.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Cossey Edward a lehető legrosszabb hangulatban hagyta el a kastélyt. Először is annyira ingerelte őt az a leereszkedő modor, melylyel de la Molle tárgyalta az ügyet, hogy több mint egyszer azon a ponton volt, miként abba hagyja az egész dolgot és csak nagy önuralommal tudta visszafojtani boszuságát. Ugy érezte, mintha nagy anyagi áldozatai daczára ugy állna az öreg ur előtt, mint valami kegyért esdeklő kérelmező és nem mint megváltást hozó megmentő. Azonkivül volt az öreg ur fellépésében valami akaratlan felsőbbség, mely az ősnemes családból származó férfi erkölcsi fölényét juttatta kifejezésre a pénzüzletek révén meggazdagodott parvenu felett, a mi annál kellemetlenebbül érintette Edwardot, mert érezte, hogy ez valóságon alapszik.

És az öreg ur nem is tévedett, ha szobája magányában határozottan kijelentette, hogy Edward Cossey nem valódi gentleman. Cossey bebizonyitotta ezt az állitást már azzal is, midőn Quest ármányos cselszövésének hálójába kerülve, ráállott, hogy pénzzel tegyen szert oly jogra, amelynek révén erőszakkal követelheti Ida kezét. Másodszor és még szembeszökőbben bizonyitotta be, midőn a pillanat hatalmának meghódolva Idával feltételes

szerződést kötött, melynek értelmében a fiatal lány ugyszólván harminczezer fontos kölcsöne zálog biztositékául szolgált. Ez sulyos ballépés volt, mert ha Cossey gentleman a szó szoros értelmében, azzal elégedett volna meg — sőt még az se lett volna kifogástalan cselekedet — hogy hébe korba czélozott volna arra, hogy miért hozta tulajdonképen ezt a nagy áldozatot. Az esetben tán sikerült volna neki valami benyomást kelteni Ida lelkében és képzelmét foglalkoztatva tán érzelmére is hatni. Mindenesetre kiérdemelte volna a hálaját, a miből idővel melegebb érzelem fejlődhetett volna. De az a tudat, hogy ő alku avagy vétel tárgya, mely meggyőződés kitörölhetlenül véződött a történtek után Ida lelkébe, arra volt hivatva, hogy meghiusitsa Edward abbeli reményét, miként idővel tán édesebb, gyöngédebb érzést kelthetne lelkében.

Shylock megkaphatta a váltóját, de saját eljárása megfosztotta minden más reménytől. Minthogy pedig Cossey némi érzékkel birt az iránt, hogy mi illik jellemes emberhez mi nem, rögtön tisztában volt azzal, miként az az égető vágy, hogy pénzeért megkapja a megfelelő ellenértéket, lovagiatlan alkura vitte és most jobb énje fellázadt ez ellen, mert bár önmagának se merte bevallani az igaz valót, szive egész melegével szerette Idát. Cossey szenvedélyes ember volt és Ida volt az a delej, mely ellenállhatlanul vonzotta.

Ami Questnéhez való viszonyát illette, abban nem annyira ő volt a hibás mint maga az asszony. Serdülő ifju korában egy csodaszép, hóditáshoz szokott asszony őrült szenvedélyének tárgya lett és többé-kevésbbé heves küzdelem után engedett a kisértésnek. mint tette volna azt helyében sok más ember. Kétségkivül nagyon hizelgő, sőt egy időre nagyon kellemes tudat az, egy olyan szép nő vonzalmának tárgya lehetni, mint a minő Questné volt; de ha a vonzalom nem talál kellő viszonzásra, ha a férfi nem szereti a nőt, ugy mint az őt szereti, akkor a varázs hamar szétfoszlik és még az a hizelgő tudat is sokat veszit értékéből.

Ha pedig, — mint ez esetben — az illető szerelmi viszony oly tiltott gyümölcs, mit a társadalom elitél, ugy mindkét részről egyforma tartós és szenvedélyes szerelem kivántatik meg ahhoz, hogy győzedelmeskedjék a sorson. Még a legjellemtelenebb ember is megunja azt a folytonos hazugságot, mely az ilyen bizalmas viszonyból ered; ha pedig a férfi nem annyira jellemtelen mint inkább ingatag, ugy a szerelem nála csakhamar undorrá válik, és ez ébredő undor egy paránya okvetlen bünrészese ellen fordul.

Edward sem volt különb a többi férfinál; ő ugyanis sohsem szerette Questnét amugy igazában, hanem az asszony elejétől fogva oly gyengéd szerelmet tanusitott iránta, hogy Cossey feleslegesnek tartotta a maga részéről is lángoló érzelmet tanusitani.

Bella heves meggondolatlan szenvedélye fárasztotta és ijesztette, mert sohsem volt biztos benne, vajjon micsoda meggondolatlanságot fog ez az asszony holnap cselekedni, és ez folytonos ideges izgatottságban tartotta. Sokkal biztosabb lévén változhatlan ragaszkodásában, semhogy ürügye akadt volna a féltékenységre, részéről nagyon kinos teherként érezte azt, hogy neki lesujtó katasztrófától való rettegésében mindent kerülnie kell, a mi Bellának okot adhatott volna szerelmi féltésre.

Cossey tudta azt, hogy Questné nem az az asszony, aki meggondolja cselekedeteinek következményeit, ha szenvedélyes féltékenysége felébred; sőt még az is feltehető volt róla, hogy saját vesztének biztos tudata se fékezheti az esetben indulatos kitörését. Szerelme volt mindene, egész élete, egyetlen czélja és óhaja és készebb lett volna a szégyennel, a halállal daczolni, semhogy arról önként mondott volna le más nő javára. De ép e végtelen szerelmétől remélte Edward a szabadulást; ha sikerül neki idővel megértetni Bellával azt, hogy ez a szerelem igy vagy amugy az ő — Edward — vesztére válik, ugy a szerető asszony tán sajgó szivvel, de nagylelküen visszaadja neki a szabadságot. De ehhez idő kellett.

Igy állt a dolog, még mielőtt Edwardban felébredt az Ida iránti szerelem. Ama percztől fogva beborult az ég felette. Eleintén ugy akarta elejét venni az előre sejtett komplikácziónak, hogy gondo-

san kerülte Idát, de ez nem sikerült, mert a fiatal lány ellenállhatlan vonzerőt gyakorolt reá. Nyugodt higgadt modora olyan hatással volt rá, mint a gletserek hava a hőségtől kinzott vándorra. Szegény Cossey rég megunta már a szenvedélyes kifakadásokat, a könyeket, a kétségbeesést, a rettegést, a balsejtelmeket és a tiltott bünös szerelem ezer más kellemetlen toldalékát és feltekintve erre a hüs örökös gletserre, ugy érezte, hogy az élet ott fönn a havas ormon csupa öröm és fény leszen, ha oda felküzdhetné magát.

Minél tovább időzött felgerjedt képzelme e vonzó alakon, annál mélyebben gyökerezett meg benne az a hit, hogy egy ilyen nővel való házasság volna a legnagyobb boldogság, mely őt életében érhetné, mert felülemelné önön magán és kicsinyes légkörén. Igaz hogy Idánál nem számithatott vagyonra, de hisz ez mellékes, kárpótolta őt ezért szépségével, műveltségével és tiszteletet parancsoló királyi magatartásával. Igy nőtt az ő Ida iránti szerelme napról napra és igy unta meg napról napra jobban Questné szerelmének feszélyező nyügét — bár tegnap a lelki furdalás és részvét pillanatnyi felhevülésében azt az ajánlatot tette volt neki, hogy megszökteti.

És ime most, hogy a kocsi lassu lépésben haladt előre a boisinghami uton, Edward érezte, hogy a vele született nyerészkedési ösztön felülkereskedésével veszélyeztette volt összes reményeit.

Az ut egy hirtelen kanyarulatánál egyszerre csak oly látvány kinálkozott, mely nem volt alkalmas arra, hogy jobb hangulatba hozza. Az országutat ugyanis egy fákkal beültetett sziklalejtő szegélyezte, ahonnan gyönyörü kilátás nyilott a zöldelő Ellvölgyre és az ezüst ragyogásu folyóra, a melynek az őszi világitás különös vonzó bájt kölcsönzött. És itt egy sárguló lombbal dús gesztenyefa árnyában ült Ida, még pedig Quaritch ezredes társaságában. Mindegyik előtt egy kis festőállvány volt kifeszitve kétség kivül együtt festettek, mert az ezredes e perczben felkelt, a fiatal lány széke mögé állt és jobb kezének hüvelyk és mutató ujjaival kört alkotva vizsga szemmel nézte Ida rajzát, aztán pedig szomorun rázta a fejét és valami megjegyzéssel illethette a fiatal lány müvét, mire ez feléje forditotta a fejét és élénk vitába látszott vele bocsátkozni.

— A manóba, szólt Cossey magában, tán csak nem fogja ezzel az átkozott madárijesztővel összeszürni a levet. Együtt festenek. Tudom, hogy ez mit jelent. Ha valakiről biztosan mertem volna állitani, hogy Ida undorodni fog tőle, ugy az csak ez a vén kiszolgált katona lehetett.

Megállitotta a lovát és egy perczig gondolkodott, aztán átadta a gyeplőt az inasának és leszállva a kocsiról a sövény egy nyilásán át feléjük tartott. De mindketten annyira el voltak merülve müvészeti vitájukba, amelynek egyes töredékei fülébe

hangzottak, hogy akkor vették csak észre, midőn közvetlen közelükbe érve megszólalt:

— Jó napot, de le Molle kisasszony.

Ida ijedten felrezzent és vonásai elborultak, midőn a lehető legfagyosabban viszonozta köszöntését. Cossey szinlelt közönnyel hajtotta meg magát Quaritch ezredes előtt, ki viszonozva az üdvözlést visszatért festő állványához.

— Láttam, hogy ön itt van, szólalt meg Cossey halkan, azért bátorkodtam önt itt felkeresni, hogy megmondjam, miként rendbe hoztam a dolgot de la Molle urral.

— Igazán? felelt Ida ecsetével egy arra surranó légy után suhintva, remélem hát, hogy ön meg lesz elégedve ezzel a tőkebefektetéssel. És most kérem, ha megengedi, ne beszéljünk többé pénzügyekről, mert meguntam a dolgot.

Aztán hangosabbban folytatta.

— Jöjjön ide, ezredes ur, Cossey ur lesz a biró vitás kérdésünkben.

E szavaknál az előtte álló festményre mutatott,

Edward haragos pillantást vetett az ezredesre.

— Nem értek a művészethez, válaszolt röviden, különben is indulnom kell rögtön. Alázatos szolgája.

Ezzel kalapot emelt és sarkon fordulva kocsijához sietett.

— Brr, suttogta az ezredes mosolyogva, de lakonikus volt az urfi. No hiszen majd megszelidül idővel, ha egy kicsit lekopnak a szarvai. Bocsánatot kérek, kisasszony, tán barátja önnek ez az uri ember?

— Ismerősöm, felelte Ida, hangsulyozva a szót.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

E fagyos fogadtatás után, melyben szerelme tárgya részesitette, Cossey ur növekvő rossz kedvvel folytatta utját és lakására érve, gyorsan elköltött reggeli után Questnéhez sietett.

A lakószobában találta őt, a hol Bella türelmetlenül várta hátán keresztbe font kezekkel az ablaknak dölve.

Alig zárult be az ajtó a belépő mögött, midőn Bella megfordult és feléje közeledve gyöngéden megfogta a kezét.

— Egy örökkévalóság mult, hogy nem láttalak, Edward, szólt Bella szerelmes pillantást vetve rá, egy egész napig nem mutatkoztál. Nem tudod, hogy én csak akkor élek, ha látlak; ha nem látlak, csupán vegetálok.

Cossey hirtelen mozdulattal kiszabaditotta a kezét. Valóban Bella, válaszolt türelmetlenül. Valamivel óvatosabb lehetnél és lehetne annyi eszed,

hogy ne tarts ilyen nyilvános előadásokat az ablak mellett, a hol a kertész mindent láthat.

— Nekem az mindegy, szólt kihivóan. Mit bánod te? A férjemnek csak nem áll jogában, hogy más emberek tetteit birálja.

— Mit bánom? förmedt rá Cossey haragosan. Azt hiszed, mert te nem törődöl jó hirneveddel, hogy azért én se törődöm az enyémmel.

Questné felvetette nagy ibolya szemeit és sajátságos tüz lobogott fel bennök.

— Te bámulatos óvatosságot tanusitasz most, szólt jelentőségteljesen.

— De mit érek az én óvatosságommal, ha te olyan meggondolatlan vagy. Megmondom neked, hogy állnak a dolgok. Ebben az egész pletykafészekben nem beszélnek egyébbről mint rólunk és azt egyszer s mindenkorra nem akarom. Ha nem akarsz óvatos lenni, véget vetek mindennek — ez a sok szónak rövid vége.

— Hol voltál ma reggel? kérdé Bella vésztjósló nyugalommal.

— Üzleti ügyekben voltam Honham Castleban.

— Ah és tegnap kedvtelésből voltál ott. Beszéltél tán véletlenül üzleteid elintézése alkalmából Ida kisasszonynyal?

— Igen, felelt Edward merőn az arczába nézve, igen, beszéltem vele. Mért kérded?

— Előleges megbeszélés folytán ugy e?

— Nem, megbeszélés nélkül. Vége van a kihallgatásnak?

— Igen és most hallgasd meg, amit mondok, Én teljesen átlátok a szitán, te meguntál és szeretnél lerázni a nyakadról. Engedd meg, hogy őszintén figyelmeztesselek, miszerint rosszul fogtál hozzá. Egy nő sem, — plane ha az én szerencsétlen helyzetemben van — fogja nyugodtan türni azt, hogy más asszony kedveért elmellőztessék. Én legalább nem tudom türni — és óva intlek — hallod — óva intlek — vigyázz magadra, mert a puszta gondolat, hogy olyasmi megtörténhetnék, megőrjit.

És Bella görcsös zokogásba tört ki, ami annál inkább meglepte Cosseyt, mert arcza merev és fagyos volt mint a kő. De meghatották a szép asszony könyei és mindent elkövetett, hogy vigasztalja, bár törekvésének nem volt valami fényes sikere, mert Questné még mindig sirt, midőn egyszerre halk kopogás hallatszott.

Questné az ablak felé fordult és ugy tett, mintha egy levelet olvasna és igyekezett elpalástolni izgatottságát.

— Sürgöny jött az ön számára, Cossey ur, szólt a belépő cseléd, fürkésző pillantást vetve az urnőjére. A sürgönyhivatal szolgája hozta ide, mert nem találta önt otthon és tudta, hogy ön itt van. Künn várja a borravalót, a miért ide hozta abban a hiszemben, hogy valami fontos ügy.

Edward egy shillinget adott a cselédnek és kiküldte, aztán felbontotta a sürgönyt. A nővérétől jött és igy hangzott.

— Jőjj rögtön Londonba. Apát megütötte a guta. A hét órai vonattal várlak.

— Mi az? kérdé Questné, vonásain felismerve lelki izgatottságát.

— Apám nagybeteg, a legközelebbi vonattal utazom.

— Soká maradsz el?

— Nem tudom. Hogy mondhatnám ezt meg előre. Hisz sejtelmem sincs, hogy alakulhatnak ott a dolgok. Isten veled, Bella. Szivemből sajnálom, hogy ép most volt heves jelenetünk, midőn el kell utaznom, de Isten a megmondhatója, hogy nem én okoztam.

— Oh Edward, zokogta Bella könytől ázó arczát feléje forditva, ugy-e nem haragszol? Ne váljunk el haragban egymástól. Hogy ne lennék féltékeny, mikor olyan nagyon szeretlek. Mondd, hogy nem haragszol, mert különben boldogtalan leszek távolléted egész ideje alatt.

— Nem, nem, persze nem haragszom, de mondhatom, hogy nagyon örvendenék, ha többé nem kinoznál ilyen rut jelenetekkel. Isten veled.

— Isten veled, felelt Bella oda nyujtva remegő kezét, Isten veled. Oh ha tudnád, milyen nehéz a lelkem, megbocsátanál. De alig fejezte be szavait, midőn Cossey már is eltünt és Bella az

ajtóhoz sietve hallgatta távozó lépteit, mig azok a lépcső szőnyegébe süppedve elhangzottak. Aztán ledölt egy karosszékbe és fejét két kezébe mélyesztve elgondolkodott.

— El fogom veszteni, suttogta a szerelem éleslátásával, tudom hogy ugy lesz. Mi vagyok én Idával szemben? Már régen látom, hogy többet törődik vele, mint velem és előbb utóbb eljön az az idő, mikor majd velem teljesen szakit és elveszi őt. Oh inkább halva szeretném őt látni magam előtt és magamat mellette.

Egy félórával később Quest toppant be hozzá.

— Hol van Cossey, kérdé?

— Az apját megütötte a guta és Londonba utazott, hogy őt még egyszer lássa.

— Ha az öreg most elpatkól, a te barátod Anglia egyik leggazdagabb embere lesz.

— Ez nagy szerencse lesz rá nézve. Én a pénzt nagy áldásnak tartom, sok mindentől védi meg az embert.

— Igen, nagy szerencse rá nézve és mindazokra, kik vele összeköttetésben állnak, felelt Quest ur nyomatékkal. Apropos, mért sirtál? Mert Cossey elutazott vagy tán volt valami csetepatéd vele.?

— Ki mondta, hogy sirtam és ha sirtam is, az az én dolgom. Remélem a könyeim az enyémek.

— Oh kérem, elvitázhatlan tulajdonod, nem is jut eszembe velök tőrődni. Ha tetszik, hát csak

sirj. Cosseyra nézve valóságos áldás volna, ha az öregje most meghalna, mert pénzre van szüksége.

— Minek neki a pénz?

— Mert arra kötelezte magát, hogy magához váltja a Honham Castlere betáblázott zálogkölcsönöket.

— Minek az? Tőkebefektetésnek?

— Gyönyörü tőkebefektetés mondhatom. Ugy hiszem azért teszi, mert szerelmes de la Molle kisasszonyba és szeretné annak viszontszerelmét és háláját kiérdemelni. Nem tudtad ezt? Azt hittem, hogy azért sirtál.

— Nem igaz, szólt Bella vonagló ajkakkal.

Quest ur mosolygott.

— Lám, lám, kedvesem, hova lett a te éles megfigyelő tehetséged? Különben a dolog rád nézve teljesen közönyös lehet. Sok tekintetben, nagyon megfelelő házasság ez és meg vagyok róla győződve, hogy összeillő szép pár lesz Edward és de la Molle kisasszony.

Bella nem felelt, hanem hátat forditott a férjének, hogy elrejthesse az arczában vonagló fájdalmát. Férje pedig megállt és kárörvendő tekintettel nézte lelki küzdelmét. Aztán közönyösen folytatta:

— Elmegyek most az irodába, de theára visszajövök.

Aztán távozott azzal a jóleső tudattal,

hogy a nejének oly bő anyagot nyujtott a gondolkodásra, mely nem igen lesz az inyére.

Midőn az ajtó bezárult mögötte, Bella megfordult és hangosan, mintha a férjéhez szólna ismétlé:

— Gyülöllek, gyülöllek. Tönkre tetted az egész életemet és most pokoli kinokkal gyötresz. Oh bár meghalhatnék.

Az irodájába érkezve Quest ur két levelet talált az iróasztalán, melyeknek egyike de la Molle czimeres pecsétjét viselte, a másik levél kezeirásának láttára pedig Quest majd elájult. Bámulatos önmegtagadással arra határozta magát, hogy felbontja és elolvassa. A levél Edith tollából jött. Szokott tartalma abban összpontosult, hogy pénzre van szüksége, mert adósságai vannak és ha Quest egy hét leforgása alatt nem küld neki ötszáz font sterlinget biztosan számithat arra, hogy eljön Boisinghamba és nyilvános botrányt fog csinálni, leleplezve minden gazságait. Hideg verejték gyön gyözött Quest homlokán, midőn elolvasta ezt a levelet.

— Uram Istenem, ez az asszony tönkre fog tenni. Minő sátán. És beváltja a szavát, ha nem küldök neki pénzt. Rögtön el kell, hogy menjek Londonba. Szeretném tudni, hogy jutott erre a gondolatra; Edith itt, — a puszta gondolat kétségbeejt.

És arczát tenyerébe rejtve mélyen felsóhajtott. Aztán felegyenesedett, és néhány sort vetett papirra.

»Megkaptam a leveledet és a napokban nálad leszek.« Beletette a papirt egy névtelen boritékba és H. Aubignynének czimezte Londonba. Könnyebbülten nyult aztán de la Molle levele után és átfutott annak tartalmán. A levél jó hoszszura nyult és arról értesitette, hogy elfogadja Cossey Edward ur ajánlatát és arra kéri őt Questet, hogy kézbesitse de la Molle ügyvédjének az erre vonatkozó okiratokat. Quest szórakozottan olvasta el ezt a levelet és vállat vonva félretette.

— Furcsa egy világ a mi világunk, mondogatta magában és sok a komikus benne. Itt van ez a Cossey, a ki előlegez egy nagy summa pénzt, hogy némi jogot szerezzen Ida kezére, ki valószinüleg a saját akarata szerint fog indulni. Itt van Bella, ki őrülten szerelmes Cosseybe, a ki megtöri a szivét és itt vagyok én, a ki fülig szerelmes vagyok a feleségembe, ki engem gyülöl. És én mindenkinek segédkezet nyujtok tervei keresztül vitelében és mindezt csak azért, hogy a saját javamat előmozditsam és előkelő állást biztositsak magamnak ebben a társadalomban, melynek szellemileg jóval fölötte állok. Aztán itt van ez a bolondos vén de la Molle, a ki azt hiszi, hogy körötte és Honham körül forog az egész világ. És az egész láncz utolsó gyürüje az a hárpia, az az

Edith, aki viszont markában tartja az én egész sorsomat és kiszivja a velőt a csontjaimból. Furcsa egy világ és a legrosszabb benne az, hogy a bonyodalmak megoldása nincs a mi hatalmunkban.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Bármily nehéz teher is az élet, hála a sorsnak, mely időről időre enyhiti a szenvedéseinket, néha kijutnak számunkra oly napok, amelyek ha nem is felelnek meg a megálmodott boldogságról alkotott eszménynek, oly közel állnak ahhoz, hogy későbbi években azt képzelhetjük, hogy tényleg megvalósultak volna eszményeink. És sajátságos, eme napok, a melyekkel a sors oly nagyon fukarkodik, többnyire összefüggésben vannak a szerelemmel, azzal a csodás varázsfával, mely erejét az anyagiság porából meriti, és mégis égig emelkedik és a messze végtelenségbe terjeszti ki illatos, virágos, lombos ágait.

Ilyen önfeledt boldogság napjai derültek fel Idára és Quaritch Heroldra is. Minden felkelő nap együtt látta őket, majd együtt rándultak a vidék legszebb pontjaira, majd együtt festettek és vitatkoztak egymástól elütő művészeti felfogások helyessége felett.

Quaritch ezredesnek ugyanis az volt a gyen-

géje, hogy ügyes festőnek hitte magát, és ámbár mint sok jeles ember, ő is mindenféle más dologhoz alaposan értett és csak ehhez az egyhez nem konyitott, mégis büszkébb volt erre a képzelt tehetségére mint minden egyébbre. De ámbár szivós makacssággal ragaszkodott az ő festész módjához és nem becsülte nagyra Ida festésmodorát, mind a mellett legkedvesebb ereklyéje volt az a kis, kitünő kivitelü kép, amely szobájának legszembeötlőbb falát diszitette és amely előtt néha óra hosszakig elálldogált. Nem mintha magát a festményt bámulta volna, hanem egész lelke napról napra föltétlenebbül hódolt meg a annak mindent feledtető szenvedélynek, mely őt ellenállhatatlanul rabjává tette. Romlatlan szive a tapasztalatlan ifju idealismusával csüggött ezen a lányon, kit nálánál tisztább, nemesebb, ragyogóbb, majdnem elérhetetlen lénynek tartott. Ez a kedélyállapot aggasztó egy negyvenéves embernél. Midőn Harold ötévi távollét után megpillantotta ezt a soha el nem felejtett arczot, sajátságos változás ment véghez egész lényében. Mind ama sejtelmes vágy, mind ama határozatlan többé-kevésbé poétikus remény, mely hosszu öt év folyamán ébredt a szivében, egyszerre határozott alakot öltött, és ittléte első napján tisztában volt azzal, hogy szeret.

Midőn aztán nap nap után mult és mind jobban tanulta megismerni, szerelme nőttön nőtt, mig végre egész szive hőn dobbant e későn lelt

kincsért, a ki drágábbá vált előtte mint az élete, drágább mint minden más a világon. Boldog és vidám napok voltak azok, a midőn majd beszélgetve járták be Honham Castle fasorait, majd a festő állvány előtt ülve gyönyörködtek egymás társaságában.

Ida büszke tartózkodása lassanként barátságos őszinteségnek adott helyt és Harold csakhamar megtudta, hogy a gondok sok álmatlan éjt okoztak neki. Aztán elmondta uj barátjának a fivére halála okozta nagy bánatot, akit forrón szeretett és aki könnyelmüségével sok, sok fájdalmat okozott szerető szivének. Lassanként megtudta egész élettörténetét, a jelen és a mult minden gondját és baját, csak a dráma utolsó fejlődését nem mondda el Ida neki, valamint arról a szerepről is hallgatott, amit Cossey játszott benne.

Ida elmondta azt is, minő magányos életet élt, mióta fivére a hadseregbe beállt, mert Honhamban nem lelt sem barátokra, sem ösmerősökre, kikkel ugy művészi hajlamaira nézve, valamint szellemileg rokonszenvezhetett volna.

— Szerettem volna magam is valamihez hozzá fogni, szólt egyszer szomoruan. Tudom ugyan, hogy nem sikerült volna, mert kevés nő tud oly sikert kivivni, mely érdemes volna a küzdésre. Hanem hát az életem más irányban haladt, nem tehetek semmi egyebet, mint hogy lehetőleg igyekszem napról

napra csökkenő jövedelmünkkel ugy gazdálkodni, hogy szegény apámnak minél kevesebb gondja legyen.

— Ne gondolja kérem, tette hozzá gyorsan, hogy panaszkodom vagy, hogy mulatni vágyom. Nem, nincs szükségem zajos szórakozásokra. Különben sok olyan dolog adatott meg nekem, amiért van okom hálát adni az Istennek. És utóvégre nem megy minden a világon a mi kedvünk szerint és meg kell nyugodnunk az Isten akaratában. Csak néha nyomasztólag nehezedik a lelkemre az a tudat, hogy olyan korlátolt szük határok közt lefolyó életet élek, holott én azt hiszem, hogy jobbra születtem.

Harold feltekintett, látta az Ida pilláin rezgő könycseppet és megfogadta magában, hogy mindent meg fog tenni, a mi hatalmában áll, hogy sorsán lenditsen. De azért csak ennyit mondott:

— Ne szomorkodjék, kisasszony. A sorsunk néha akkor fordul jobbra, mikor a legrosszabbul áll. Hisz Ön tudja, hogy én ósdi felfogásu ember vagyok, a ki hisz a gondviselésben és abban, hogy az Isten mindent jól intéz, ha az emberek megérdemlik.

Ida szomorun rázta ugyan a fejét, de hallgatott. Hanem barátjának rendithetlen hite és férfias ereje mégis uj bátorságot öntött a lelkébe, a mihez az a tény is jelentékenyen hozzá járul-

hatott, hogy ő napról-napra jobban hozzászokott Harold társaságához. Müvelt nő létére örvendett annak, hogy benne rokon lélekre lelt, de tán még szellemi tulajdonságánál és a tudomány minden ágában szerzett alapos ismereteinél is többre becsülte nyiltszivüségét és őszinteségét; minden nemes és igaz iránti lángoló szeretete, minden kicsinyes és aljas iránt tanusitott megvetése megnyilatkozott minden egyes szavában és Ida már nem volt olyan fiatal lány, hogy egy szép arcz és némi fitogtatott érzés benyomást tett volna lelkére. Érett nő volt és Quaritchban érett, jellemes, nemesen gondolkozó férfit talált, a kit mint ilyent becsülni és — szeretni tanult.

Igy mult el a gyönyörü ősz. Cossey Londonban volt, Quest ritkán alkalmatlankodott náluk, ugy, hogy ők ketten a barátság árnyas utjairól lassan lassan áttévedtek a szerelem napsugaras ösvényére.

A ravasz György látta ezt és jelentőségteljesen pislantott hunczut szemével; de la Molle maga is észre vett valamit, de higgadt megfontolás után arra az elhatározásra jutott, hogy a dolgoknak szabad folyást enged, mivel egyelőre mitsem tehet.

Azzal ugyanis nem volt tisztában, vajjon kivánatos volna-e ez a házasság vagy nem, majd igy — majd amugy vélekedett. Cossey magaviselete is rejtély volt előtte, de mivelhogy egyelőre

a sötétben tapogatózott itt is, ott is, arra az okos elhatározásra jutott, hogy nem törődik majd semmivel, hanem megvárja, hogy mire fejlődnek a dolgok.

TIZENHATODIK FEJEZET.

Két nappal Edith levelének vétele után Quest ur jelentette a nejének, hogy neki üzleti ügyekben Londonba kell utaznia, a hol néhány napig marad.

Bella az arczába nevetett.

— Hallod, William, szólt kaczagva, valóságos színész vagy. Csak azt az egyet csodálom, hogy érdemesnek tartod velem szemben is még mindig komédiázni. Különben remélem, hogy Edith most nem fog sokba kerülni, mert jelenleg ugy tudom kevés pénzünk van, és az én vagyonomból nincs a számára semmi.

Quest szemmelláthatólag összerezzent e keserü guny hallatára, melyet neje gyermeteg ártatlanságu mosolylyal kisért, de nem válaszolt. A felesége sokkal többet tudott, semhogy tisztázhatta volna magát a vád alól. Csak azon az egyentünődött el kiváncsian, vajjon minő kinos lenne az élet e nő oldalán, ha a teljes való tudatára jutna. A puszta gondolatra is reszketett. Sejtette, hogy e gyermeteg arczu nő

boszujában rettenetes lehet és hogy az a hófehér finom kacsó görcsösen tudna kapaszkodni ama férfi nyakába, a kit gyülöl, és meg tudná őt fojtani. Soha még oly tisztán nem látta sem azt, hogy ő és ez az asszony halálos ellenségek és hogy valamikor élethalál tusa fejlődik majd köztük.

És ami a legsajátságosabb a dologban, mindamellett szerette őt.

Quest három órakor érkezett Londonba és első látogatása főnökének szólt, hol arról értesült, hogy az öreg ur jobban van és hogy Quest ur kilátásba helyezett megérkezésének hirére ama szigoru utasitást adta, hogy küldjék őt rögtön hozzá, mert fontos beszéde van vele Honham Castle ügyében.

Quest tehát Grosvenor streetbe hajtatott az öreg Cossey lakására, hol Edward ur után kérdezősködött. Az inas bevezette egy dolgozóterembe, mely mint Quest rögtön észrevette, Edward ur magánhasználatára volt berendezve, mert a hatalmas iróasztalon heverő levelek czimei kezeirását viselték és a karosszék támlaján hanyagul odavetett barna bársony dolgozókabátban Quest rögtön Edward tulajdonára ismert. Tekintete egy levélboriték kikandikáló csücskén akadt meg, mely a kabát egyik zsebéből fehérlett és azt a sajátságos kékes szint mutatta, mely iránt Bella előszeretettel viseltetett. Egy perczig hallgatózott, vajjon nem-e

közeledik senki, aztán oda sompolygott és kihuzta a levelet, melyen neje kezeirását ismerte fel.

Ezzel feljogositottnak vélte magát arra, hogy a levelet eltulajdonitsa.

Egy perczczel később belépett Cossey és szivélyesen kezet szoritott véle.

— Jó napot Quest, szólt Edward. Ugy hiszem az öreg még egyszer kivergődik; igaz, hogy tehetetlen akár egy pólyás baba, de az akarata erősebb mint valaha és minden nap előadatja magának az üzletben történt fontosabb dolgokat. Ugy hiszem egy évig még ki fogja huzni, de engem egy perczig sem bocsát el magától. Egész áldott nap üzletekről beszél velem azon ürügy alatt, hogy tapasztalata gyümölcseit akarja rám hagyni, mielőtt meghal. Szeretné önt látni és ha ugy tetszik, hát felmehetnénk tán hozzá.

Ezzel felhaladtak az első emeletre, melynek egy dus pompával berendezett hálószobájában pamlagon hevert a gutaütött aggastyán.

Midőn Quest belépett Edward kiséretében, Cossey legidősebb leánya letette az ujságot, amelyből az imént felolvasott neki egy czikket a pénzpiaczról és tudatta az apjával, hogy Quest ur itt van.

— Ah Quest ur, szólt az öreg rikácsoló vékony hangon. Igaz, igen sürgős beszédem van önnel. Most mehetsz, lányom, de gyere aztán vissza; az üzlet mindenek előtt, ámbár az amerikai vasuti részvé-

nyek hirtelen árcsökkenése nagyon tanulságos. De én sejtettem, hogy igy lesz és gondoskodtam róla, hogy Cossey és fia veszteséget ne szenvedjenek.

E szavaknál elégedett mosoly játszadozott keskeny ajkai körül és meglátszott rajta, hogy szeretné a kezeit dörzsölni, ha ez nem lett volna fizikai lehetetlenség.

Quest a beteg nyugágyához lépett, melynek párnáin egy kiaszott hófehérfürtü halovány ősz pihent, kinek sápadt arcza kisértetiesen fehérlett ki a fekete bársonysipka alól. Amennyire Quest megkülönböztethette, egész teste bénának látszott a feje és nyaka kivetelével, melyben még volt némi élet. De fekete szemeiben élénk tüz ragyogott, a mint azokat a teremben körüljártatta.

— Hogy van, Quest? Sajnálom, hogy nem nyujthatok önnek kezet, de láthatja hogy a betegség nagyon levert, habár a fejem tiszta, tisztább mint valaha. És én nem halok még meg — oh ne higyje kérem, hogy meghalok — eszem ágában sincs. Én elélhetek még két évig is, egy évig biztosan. Egy év alatt pedig szemes ember sok pénzt kereshet. Egyszer százhuszezer font sterlinget kerestem egy év alatt és ez megeshetik másodszor is mielőtt meghalok. Igen, igen, még sok pénzt kereshetek, nagyon sokat.

És hangja kellemetlen krákogásba csapott át, mely sértette Quest füleit.

— Remélem és kivánom, hogy önnek igaza legyen, felelt Quest ur udvariasan.

— Köszönöm, ez a jó kivánság szerencsét fog hozni. Nos, kedves Quest uram, a dolgok ott lenn nem is állanak oly rosszul, ha tekintetbe vesszük a rosz időket.

— Azt hittem, hogy kénytelenek leszünk az öreg de la Molle birtokát elárverelni, de azt hallom, hogy fizetni fog. Nem tudom elképzelni, ki lehet az a szamár, aki neki előlegezi azt a pénzt. Önnek valami kliense? No, az rajta fog veszteni, de ugy kell neki. Hanem részemről örvendek a dolognak, mert ilyen nagy czégre nézve, mint a milyen az enyém, mégis csak kellemetlen, hogy egy régi ügyfelének a birtokát elárvereltesse. Nem mintha sokat nyertünk volna rajta, ellenkezőleg, sok dolog volt vele, több munka mint haszon, más különben meg sem tettük volna De hát utóvégre ő sem más mint csődbe került ember, és az ilyennek kötelessége volna kijelenteni a fizetésképtelenségét. Az efféle embereknek le kellene tünniök a cselekvés szinpadáról, hogy helyet adjanak azoknak, kiknek igenis van pénzük.

Quest ur, ki már torkig volt ezekkel a megjegyzésekkel, ügyesen átterelte a beszélgetést más tárgyra és mindenféle megkezdett üzletekkel számolt be. Egyebek között bejelentette azt is, hogy Quaritch ezredes kontót nyittatott az ottani fióknál.

— Quaritch? kérdé az öreg ur, élénk érdek-

lődéssel, ezt a nevet ismerem. Nem szolgált a 105. gyalogezrednél?

— Igen, felelt Quest, ki rendesen mindent tudott. Az indiai zavargások alkalmával mint százados szolgált ennél az ezrednél, egész fiatalon kapott egy sulyos sebet és elnyerte a Viktória keresztet. Mindezt nem rég tudtam meg.

— Az ő! az ő! ismétlé Cossey dühösen csóválta a fejét. Quaritch gazember. Mondom önnek, hogy gazember. Megcsalta a nőm nővérét. A szegény lány husz évvel volt fiatalabb a feleségemnél és ő nyolcz nappal a lakodalom előtt hagyta a faképnél anélkül, hogy megmondta volna az okát. Szegény lány beleőrült és most a bolondok házában van. Oh ezért szeretném azt az embert tönkre tenni, a szegények házában szeretném látni koldusbotra jutva.

Quest ur és Edward összenéztek és az öreg ur kimerülten rogyott vissza a vánkosára.

— No most Isten önnel, Quest ur. Remélem lenn fognak gondoskodni az ebédjéről, szólalt meg aztán ujra. Elfáradtam és szeretném is hallani az emlitett tőzsdeczikk végét. Ön derekasan dolgozott a Cossey és fia czég érdekében és a Cossey czég hálás lesz ön iránt, mert mi mindig az eredményhez szabjuk a honoráriumot; ez a leghelyesebb ut, hogy az ember jó szolgálatot biztositson magának és sok pénzt szerezzen. És te Edward, emlékezzél meg arról, amit mondok; ha valaha nyilnék

alkalmad, fizesd vissza kamatostul Quaritch gaztettét.

— Az öreg urnak még nagyon tiszta az agya, szólt Quest Edwardhoz fordulva, mihelyt künn voltak a folyosón.

— Nagyon tiszta a feje! Ugyan az Isten áldja meg, hisz valóságos lélekkufár lett belőle. Meg vagyok győződve róla, hogy egyszerüen kitagadna, ha sejtene valamit arról a harminczezer font sterlingről, a mit de la Mollenak kölcsönöztem. Én se vagyok sentimentális ember, de mégis csak undorító látvány, hogy egy aggastyán, ki egy lábával a sirban van már, ugy ragaszkodjék a pénzes zsákjaihoz, mintha azokon egyenest mennybe akarna menni.

— Igen, furcsa dolog ez, de hát a pénz az ő mennyországa.

— Különben érdekes egy történet az, a mit Quaritch ezredesről emlegetett. Én soha se szivelhettem azt az ájtatos arczu embert, szólt Edward, midőn ujra a dolgozó szobájában ültek.

— Igen, nagyon érdekes, csakhogy az igazat megvallva ugy hiszem, hogy itt félreértés forog fenn, mert nem hiszem, hogy Quaritch ezredes az az ember, a ki nyomós okok nélkül tenne valamit. Különben nem tudhatja azt senki sem, mert azóta sok idő mult már.

— Bárhogy legyen is, kedvem volna neki megmondani apám véleményét, mihelyt hazakerülök,

szólt Edward ingerülten. No, de itt az ebéd ideje.

A kitünő ebéd után, melynél Quest ur, tekintettel a teljesitendő kellemetlen feladatra majdnem egy egész palaczk Portert ivott, tiz óra felé bucsut vett és a Rupert street felé hajtatott.

Ott aztán elbocsátotta a kocsit és lassu léptekkel haladt végig az utczán, mig egy piros oszlopos kis házhoz ért, melynek kapuján becsengetett. Egy középkoru buta, de ravaszarczu nember, a kit Quest nagyon jól ismert; vigyorogva nyitotta ki az ajtót, ez volt névleg Edith komornája, de tényleg az ő zsarnoka.

— Itthon van Aubigny asszony?

— Nem uram, felelt a szolgáló vigyorogva, de nemsokára visszajön majd a dalcsarnokból, mert a műsor második részében nem működik közre. Tessék addig is besétálni. Ön oly ritka vendég nálunk, és meg vagyok győződve róla, hogy az asszony rendkivül fog örvendeni látogatásának. Az utóbbi időben olyan iszonyatos pénzzavarban voltunk. Fogalma sincs róla, mennyi bajom volt azokkal a rabló kereskedőkkel.

Ezalatt a szalonba értek és Ellen meggyujtotta a légszeszlámpát. Az aranynyal és üveggel pazarul diszitett terem kihivó pompában ékeskedett; de meglátszott rajta, hogy nem takaritották ki, mióta a tulajdonosnője távozott, mert az asztal tele volt félig kiüritett szódavizes üvegekkel, pá-

linkás pohárkákkal, szivarvégekkel, játékkártyákkal és szerteszórt ezüst- és rézpénzdarabokkal. A pamlagon szanaszét hevertek egy rikitó piros atlasz ruha, egy pár aranyhimzésü báli czipő és egy hosszu svéd keztyü, melyen annyi volt a gomb, hogy levetett kigyóbőrre emlékeztetett.

— A mint látom, az urnőjének vendégei voltak, Ellen, szólt Quest nyugodtan.

— Igen, néhány ismerős asszony volt itt látogatóban, szólt a szolgáló vigyorogva, szegény asszonyom olyan levert, mióta ön távol van tőle és nem is csoda; ehhez járul még a folytonos pénzzavar, és éjjel-nappal dolgoznia is kell, hogy megkeresse a mindennapi kenyerét. Gyakran sir is szegény szomoru sorsa felett.

— Ah, jegyezte meg Quest, félbeszakitva a bőbeszédü némbert, Aubignyné barátnői szivart szivnak. Rakjon le innen mindent az asztalról és adjon egy üveg szódát egy kis cognaccal. Meg fogom várni az urnőjét.

Az asszony engedelmeskedett és elhallgatott, mert Quest szemében olyan kifejezést látott, melytől szinte megijedt. Elejébe tette a kivánt hüsitőt és aztán magára hagyta.

Questnek eszébe jutott nejének ama levele, melyet Cossey zsebéből kihuzott. Elővette azt, félrelökte a piros atlasz ruhát, a hosszu keztyüt és az olvasáshoz fogott. Sejtelme helyesnek bizonyult, amennyiben ez a levél tényleg szerelmes levél volt,

szenvedélyt lehelő poetikus szépségü szerelmi ömlengés, és az örök szerelem fogadalma. Oly mély komolyság, oly epedő, odaadó szeretet hangján szóltak a szeretett férfi szivéhez, hogy a mindennapiság prózáját valami földfeletti varázs fényével árasztották el.

Quest végig olvasta a levelet, aztán gondosan összehajtva a mellényzsebébe tette. — Bellának érző szive van, az bizonyos, és én mégse tudtam ezt a szivet meglágyitani, pedig én szerettem őt, daczára annak a nagy hibának, a mit vele szemben elkövettem és szeretem még most is. Ez a levél mindenesetre jó bizonyiték, ha valamikor lesz alkalmam azt felhasználni. Mi hazárd játékot játszunk egymással, a melyben az nyer, aki legtöbbet mer.

A szoba levegője majd megfojtotta, felkelt hát és kilépett az erkélyre.

Csendes, békés, holdsugaras éj volt és Quest az erkélyen levő székre ledőlt. Szive az átszenvedett [illegible]intól meglágyult é édese elmerengett.

Eszébe jutott elhunyt anyja, kit gyöngéden szeretett; eszébe jutott, mint rebegte el anyja ölében gyermeteg imáit és mint hallgatta azokat a szép templomi énekeket, amiket az édes anyja vasárnap este énekelt.

Anyja halálakor ugy érezte, hogy véle sirba szállt minden, ami szép és szent volt az életében és ime most hálát ad az Istennek, hogy az anyja már nem él.

Aztán eszébe jutott az az undok nember, ki őt tönkre tette és visszaemlékezett arra, hogy nyult az romboló kézzel élte fonalához, megrontva és megsemmisitve őt.

Végre Bella szép arcza tünt fel lelki szemei előtt; ugy a hogy őt legelőször látta, tizenkét éves lány korában mint az elzüllött vén falusi orvos egyetlen gyermekét. Megszerette őt és piszkos eszközök révén vette őt nőül és aztán utjába került az az asszony és ő megtudta azt, hogy neje ifju szive teljes szenvedélyével gyülöli őt.

Ezentul fokról fokra sülyedt és lelkében felébredt a vagyon és nyugalom utáni égő sovárgás; egy hosszu, hosszu küzdelem, mely a jog elleni vétségek szakadatlan lánczolatává fejlődött, mig ő végre megrögzött gonosztevővé fajult. kit egy ádáz furia üldözött, amely elől nem volt menekvés.

Pedig Quest tudta, hogy más körülmények közt boldog jó emberré fejlődött volna.

Most pedig oda minden remény, most már tovább kellett haladnia a megkezdett uton.

És Quest a kőpárkányra hajtva fejét lelki kinjában könyekre fakadt és Istenhez fohászkodott, hogy oldja fel bünei alól, imádkozott ama biztos tudattal, hogy meg nem hallgattatik, mert sorsa örökre eldőlt.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Amint igy merengett, hintó robogás hallatszott és egy kocsi állt meg a kapu előtt.

— No most kezdődik a tusa, mondta Quest magában, egész lelki erejét összeszedve.

A következő pillanatban egy rikácsoló hang, a melyet Quest szomoru tapasztalatok révén ismert, ütötte meg fülét, amint valakinek oda kiáltotta:

— Nos, te tapsifüles, lesz-e vagy nem, nem tudod kinyitni a kocsi ajtaját?

— Hogyne szép szerelmem, válaszolt egy rekedt, mámoros főre való férfihang; csak várj egy perczig, imádott Edithem.

— Hagyj békében a szamárságaiddal és segits, hadd szálljak ki, felelt az imádott Edith ingerülten és a következő perczben egy frakkba bujt, az undorodásig aljas külsejü férfi, kinek vonásai állatias érzékiségre vallottak, termett hirtelen a kocsi ajtajánál, hogy a benn ülőt kisegitse. Vele egyidejüleg Ellen is a kocsihoz ért és Edith fülébe sugott valamit, mire ez oly hangosan, hogy az erkélyen álló Quest tisztán kivehette minden szavát, oda szólt a kisérőjének:

— Hallod-e, Johnnie, takarodnod kell, d'Aubigny ur valahogy előkerült; ugy hogy te volnál ma az ötödik kerék a kocsin. Azért legjobb lesz, fiam,

ha ugyanezzel a kocsival visszahajtatsz, legalább tel leszek mentve a kocsi megfizetése alól. És most illa berek, nád a kert.

— Aubigny, mormogta a dandys külsejü férfi szitkozódva, mi közöm nekem d'Aubignyhez. Gyere ide, d'Aubigny, hol vagy, rám nem kell féltékenynek lenned, én . . .

Fogd be a szádat és takarodj. O ügyvéd és nem vágyódik a te ösmeretséged után, értetted?

— Na, én is az vagyok, még pedig a legravaszabb fajtából, rikácsolta Johnnie vigyorogva, arcades ambo — különben annyit mondhatok, hogy nem illik az embert ide csábitani ebbe a pusztaságba, hogy aztán szomjan égő torokkal hazaküldj anélkül, hogy megkinálnál egy kis hüsitővel. Kölcsönözzél legalább öt flört, imádott Edithám. Ez rossz tréfa volt.

— Akár rossz, akár jó, takarodj, különben baj lesz, ma ki nem csalsz egy krajczárt sem. Kotródj

Ez ellenmondást nem türő ukáz előtt a férfi meghajolt és szó nélkül kocsiba szállva, távozott.

D'Aubignyné pedig komornája kiséretében besietett a házba és rövid idő mulva Quest hallotta, mint suhog a lépcsőn uszályos selyemruhája. Visszavonult hát az erkély homályába és várta a belépőt, ki a szokatlan fénytől káprázó szemekkel tekintett maga körül, hogy felfedezze a bejelentett

vendéget. D'Aubignyné magas sovány, körülbelül negyvenéves nő lehetett, kinek hervadt arcza feltünő szépség nyomait mutatta. Rizsporos kendőzött arczának kihivóan kaczér kifejezését visszataszitó mosoly torzitotta el Alacsony homlokát torony alakulag felfésült dus hamis hajkorona koszoruzta, mely alatt fagyos tekintetü kék szeme villogott. Keskeny egymástól elálló ajkai között két hófehér széles fogsor villogott. Egy feszesen testhez simuló aranysárga, feketecsipkés selyemruha omlott le vállairól és meztelen karjait feltünő sárga selyemkeztyü fedte könyökig. Könnyed és fesztelen mozdulattal siklott végig a termen, leselkedő pillantásokkal keresve éjjeli látogatóját. Egész megjelenése egy zsákmányra vadászó vadmacskára emlékeztetett.

— Hol a fenében van? kérdé hangosan. Kiváncsi vagyok, vajjon megszökött előlem?

— Itt vagyok, Editha, felelt Quest nyugodtan a sötét erkélyről belépve a szobába.

— Ah, itt vagy, kiálta fel Edith gunyos kaczagással. A sötétben lappangsz, mint a te gonosz aljas ármánykodásaid. Nos rég nélkülözött kedvesem, haza jöttél e végre valahára és hoztál e magaddal elegendő mennyiségü aprópénzt? Gyere csókolj meg.

És Editha tárt karokkal sietett elébe.

Quest megszeppenve hátrált és kinyujtott kézzel tartotta őt kellő távolságban.

— Köszönöm, nem szeretem a festéket, szólt hidegen.

Editha szivében e gunyos megjegyzés hallatára vad tüz lobogott fel.

— Nem csoda, hogy kénytelen vagyok kipirositani az arczomat, a nyomor és nehéz munka megviseli az embert — könnyü ám a szép Questnének, kinek nincs egyébb dolga, mint hogy prédálja azt a pénzt, ami jogosan engem illet meg. Hallod-e, drága gyermekem, mondok neked valamit, jól vigyázz magadra, mert ha elvesztem a türelmemet, hát biz én kilököm azt a kakukfiut a maga puha meleg fészkéből és kitépem hamis tollait.

— Tán abba hagynád a sok haszontalan fecsegést és térnél a dologra. Nincs kedvem a te kifakadásaidat hallgatni.

Ezzel megfordult, gondosan bezárta az ablakot, és összevonta a függönyöket.

— Jó, jó hallgatok már. Hisz én nagyon szeretetreméltó és előzékeny vagyok. De légy türelemmel egy perczig, egy pohár cognacos szodavizet kell innom. A torkom olyan száraz mint egy mészkemencze. Nem csoda, ha az ember kénytelen egy dalcsarnokban esténkint énekelni, hogy megkeresse mindennapi kenyerét. No most jobban érzem magamat valamivel, szólt Editha hanyatt dölve a pamlagon. Ki vele, hát mennyi pénzt hoztál?

Quest leült, de hirtelen felpattant a helyéről,

kinyitotta az ajtót és kipillantott a folyosóra; ott nem látott senkit, becsukta és kulcsra zárva azon ürügy alatt, hogy összébb vonja az ajtót elfedő függönyöket, gyors mozdulattal kihuzta a kulcsot.

— Mit csinálsz, kérdé Editha gyanakodva.

— Megnéztem, hogy Ellen nem hallgatózik-e a kulcslyuknál. Nem volna első eset.

— Megint a szokott alattomos fogásaid egyike. Fogadni mernék, hogy valami gazságban töröd a fejedet.

Quest leült és ügyet sem vetve az utóbbi megjegyzésre, megszólalt.

— Hoztam neked kétszázötven font sterlinget.

— Kétszáz ötven fontot? kiáltott fel Editha szilaj nevetéssel felugorva a pamlagról. Olyan olcsó szerrel nem szabadulsz meg tőlem, annyi az adósságom.

— Jobb lesz, ha leülsz és hallgatsz, különben még ennyi pénzt sem kapsz. Saját érdekedben tanácsolom, maradj veszteg.

A férfi hangjában és egész lényében volt valami ellenállhatatlan erő, melynek hatása alatt a vad haragra gyult szilaj nő hirtelen meghunyászkodott és leült.

— Hallgass ide. Te folyton nyomorról panaszkodol, és ime bejövök a házadba — érts meg jól a saját házadba, nem a lakásodba és itt egy dőzsölő játékkompania még el nem távolitott nyomaira

akadok; az egyik szögletben nyitott hosszu nyaku pezsgős üvegeket látok; amott a pamlagon hever egy harmincz font sterlinges selyemruha; hallom, hogy lenn az utczán valami aljas részeg siheder még egy ötöst kér tőled. Te nyomorról panaszkodol és ime tőlem kaptál ez évben négyszáz fontot és a dalcsarnokban hetenkint tiz font sterling a fizetésed — ne szólj, — ne is igyekezz engem hazugságokkal elámitani. Minden után tudakozódtam.

— Már megint kémkedtél, jegyezte meg Editha gunyosan.

— Igenis, kémkedtem, ha igy akarod nevezni, de ugy van, amint mondom. És most térjünk a dologra, ezentul nem fogsz tőlem annyi pénzt kicsikarni. Nem akarom és nem tehetem. Most adok kétszázötven fontot és ennyit kapsz ezentul évenkint és egy krajczárral sem többet.

Editha ujra felfortyant.

— Megőrültél? Azt hiszed, hogy én, a te törvényes feleséged rongyos kétszázötven fonttal be fogom érni. Inkább a bigamia vétsége miatt feljelentlek, perbe foglak, a börtönbe viszlek.

— Azt meghiszem, te képes volnál erre a gazságra, de még sem fogod tenni. Mosolyogsz. Majd megmondom később, mért nem fogod tenni. Előbb hadd hivjam vissza az emlékezetedbe házasságunk előzményét és történetét, amelyről te ugy látszik már megfeledkeztél. Huszonöt év előtt

tizennyolczéves gyerek voltam, te pedig mint husz éves lány anyám házában álltál szolgálatban és szerelmes voltál belém. Ekkor történt, hogy anyámnak el kellett utaznia Portsmouthba halálos betegségben sinylődő bátyámhoz, ki ott meg is halt. Anyám távolléte alatt hagymázba estem, és te ápoltál. Bár mérgeztél volna meg inkább! Te felhasználtad a lábadozó beteg gyengeségét és napról napra nőtt rám gyakorolt befolyásod, mert szép voltál és beléd szerettem. Aztán mézes szavakkal csábitottál arra, hogy nőül vegyelek. Én részint tényleges vonzalomból nősülési engedélyt szereztem, amely czélból ki kellett jelenteni, hogy nagykoru vagyok, valamint hamisitani kellett az eklézsiánk neveit is. Másnap mámoros fővel estem át az esketési szertartáson és midőn anyám néhány nappal később visszatért és látta, hogy mi tulságos bizalmas lábon állunk egymással, minden további teketória nélkül kitette a szürödet. Te pedig ellenvetés nélkül hagytad el a házat anélkül, hogy mi ketten csak egy szóval is emlegettük volna egybekelésünket, melyet mindketten komédiának tekintettünk és én évekig szem elől tévesztettelek. Tizenöt évvel később, mindőn már rég megfeledkeztem erről a gyerekkori kalandról, megösmerkedtem egy vidéki fiatal lánynyal, kibe beleszerettem és kinek hozománya, ámbár nem volt jelentékeny, elősegithette volna ügyvédi praxisomat.

— Akkor azt hittem, hogy rég meghaltál,

vagy pedig, hogy házasságunk a hamis bejelentések folytán törvénytelen még akkor is, ha te esetleg életben volnál. Szerelmem és a kilátásban lévő anyagi előny bátoritottak erre a koczkáztatott lépésre és én megnősültem. Akkor történt, hogy te nyomoztál és nekem csak akkor jutott eszembe, hogy házasságunk érvényes volta után tudakozódjam, a mit előbb kellett volna megtennem Iszonyu megdöbbenésre esett értésemre az a rettenetes valóság, hogy az a vélt komédia jogérvényes. Te is ügyvédhez fordultál és ugyanazt a felvilágositást nyerted. Én el voltam veszve. Ama percztől fogva nőm vagyonából fizettem le neked kétezer font hallgatási dijat azon föltétel alatt, hogy Amerikába mész és soha Anglia földjére vissza nem térsz. Bár lett volna akkor elég erkölcsi erőm, hogy elszántan végigküzdöttem volna azt a kinos dolgot, de féltettem az állásomat és a praxisomat.

— Te elmentél és azt irtad, hogy Chikagoban ujra férjhez mentél. Felélegzettem. Hanem másfél év mulva ujra itt termettél, midőn végére jártál az utolsó garasnak és akkor megtudtam, hogy a férjhez meneteled története merő humbug volt.

— Teringettét, voltak is azok vig idők, kaczagott fel Editha, hej volt is akkor dinom dánom a te kétezer font sterlingeddel.

— Visszajöttél és még többet csikartál ki és nekem nem volt választásom, adnom kellett ujra meg ujra, meg mindig ujra. Tizenegy év alatt több mint huszon-

három ezer font vándorolt a te feneketlen zsebedbe és mindig ujra akarsz kiszipolyozni. Remélem beösmered, hogy ez a tények hű felsorolása.

— Igaz, nem is vitatom, de hát mi van ebben? Én a feleséged vagyok, akármit mondasz és te elkövetted a bigámia vétket és ha nem fizetsz, hát a dutyiba viszlek. Ennyi az egész, fiam. Nem szabadulsz meg tőlem, rikácsolta Edith emelkedett hangon, felbigyesztve vékony ajkait, hogy hófehér fogsora kisértetesen villogott ki. Hát te azt hitted, barátom, hogy érvénytelennek fogod nyilvánithatni a házasságot? Csalódtál jó madár, ez egyszer csalódtál és ezt drágán fizeted meg. Majd megmutatom neked, mit tesz, egy törvénytelen második feleséggel dús jólétben kéjelegni, mig a törvényes feleséged nyomorban sinylődik. Tönkre tehetlek, ha akarom. Tegyük fel azt, hogy én a törvényszék elé állok és feljelentlek, mit tehetnél, hogy engem hallgatásra kényszerits.

A bősz megära hirtelen elnémult és kővé meredt ijedtében, mert Quest váratlanul fölemelkedett és arczán felgyult a benső erőszakkal elfojtott düh tüze.

Jobbjával megmarkolta az éles tőrt, melyet az előbb a kandalló párkányán megpillantott volt és melylyel Editha egyik imádója kedveskedett volt ennek és fenn villogtatva a rettenetes fegyvert, ugy rontott neki a pamlagra dülő asszonynak.

— Ha egy hangot adsz, leszurlak, hörögte rekedten.

Editha ijedségtől bénultan bámult rá, de a halálfélelem megoldotta ujra nyelvét. Már már feltört ajkán a sikoltás, midőn Quest neki ugrott és neki szegezve a kés éles hegyét, rákiáltott.

— Hallgass vagy halálfia vagy.

Editha remegő ajkán elhalt a szó és félelemtől eltorzult arczczal ült ott kulcsolt kezekkel.

— És most hallgass ide; te azt kérdezted tőlem, hogyan tudnálak elhallgattatni. Megmondom. Ugy hogy ezt a tőrt szurom beléd. E szavakkal ujra a torkának szegezte a tőrt. Ez gyilkosság volna, de azzal nem törődöm. Te és veled együtt mások abban vetélkedtetek, miként nekem olyan kellemetlenné tegyétek az életet, hogy az teljes becsét veszitse előttem. Figyelj hát ide; én adok neked most kétszázötven font sterlinget és ezentul minden évben kapod tőlem ezt az összeget. Hanem mihelyt megkisérted azt, hogy tőlem ennél többet kicsikarj, mihelyt alkalmatlankodni találnál vagy jellemem gyanusitásával vagy pedig törvényes feljelentéssel, megesküszöm rá, hogy megöllek. Érted, te tigris? Lehet, hogy kénytelen leszek aztán öngyilkosságot elkövetni, de azzal már nem törődöm, ha csak előzőleg téged sikerül megölnöm. Vadászni fogok rád, mint tigrisre és el foglak ejteni. És most mondd, hogy megértettél-e vagy nem, mert ha nem, könnyen megtörténhetik, hogy más nézetre jutok.

És ujra neki szegezte a villogó tőrt.

A megrémült asszony félig aléltan siklott le a pamlagról a puszta földre.

— Kegyelem, hörögte remegve, kegyelem! Nem akarok még meghalni. Esküszöm, hogy soha többé nem kezdek ki veled, soha

— Nem kell a te esküd, felelt Quest könyörtelenül, a késsel kezében föléje hajolva. Te gyerekkorodtól kezdve hazudtál és hazudni fogsz utolsó lélegzeteddel is. Megértetted hát azt, a mit mondtam?

— Igen igen, megértettem, tedd félre azt a kést, mert a látása is megrémit.

— Jól van hát, kelj fel.

Editha fel akart emelkedni, de ingadozó térdei megtagadták a szolgálatot; lekuporodott hát a földre.

— Ime, szólt Quest a tőrt visszahelyezve a kandallóra, itt a pénzed. Ezzel oda dobott az ölébe egy csomó bankjegyet, amelyek után Editha remegve szinte gépiesen nyujtotta ki kezét. Minden év január elsején kapod meg ezt az összeget, de ezenkivül egy garast sem. Ne feledd, a mit mondtam, mihelyt szóval vagy tettel alkalmatlankodol, meghalsz. Megtiltom azt is, hogy levelet irj nekem ezentul. Ugy, és most mehetsz a pokolba, ha tetszik.

Ezzel kalapja és ernyője után nyult, és távozott, mig a tigris a földön guggolva bámult utána és közel egy félóráig maradt ülve a pénzzel kezében. Végre sápadtan és remegve emelkedett fel.

— Jaj, olyan gyenge vagyok, mint egy leforrázott kutya. Azt hittem, hogy beváltja a szavát és nem is volt sok hija. Meghalni, jaj de rettenetes. Nem tudom elviselni ezt a gondolatot. Nem, nem inkább ezerszer pénzt veszteni, sem mint meghalni. És aztán ha feljelentem, beteszik őt a börtönbe és én nem kapok tőle semmit. Ha pedig kiszabadul, el vagyok veszve.

Aztán iszonyu dühre gyult, öklével hadonázott és szitkokra fakadt.

Quest nagyon okos ember volt. Rájött, hogy a vadállatokat csak egy módon lehet megszeliditeni, ha ugyanis rájuk ijeszt az ember. És ez a módszer helyesnek bizonyult.

VÉGE AZ ELSŐ KÖTETNEK.

OSZK

Az Athenaeum irod. és nyomdai r. társulat kiadása Budapesten.

SZERELMESEK KÖNYVE.

Most jelent meg az ATHENAEUM r. társ. kiadásában:

SZERELMESEK KÖNYVE.

Szerkesztette: DURA MÁTÉ.

Költemények, gondolatok, szerelmi nyelvek, levélminták, felköszöntők, társas-játékok népdalok, ∘ ∘ ∘ ∘ ∘ ∘ ∘ ∘ emlékeztetők, stb. kincsesháza. ∘ ∘ ∘ ∘ ∘ ∘ ∘

Ezen gazdag tartalommal rendelkező izléses, szines borítékba kötött könyv

ára 2 korona.

KÁRTYA-KÓDEX.

KÁRTYA-JÁTÉKOK KÖNYVE.

Jókai Mór, Rákosi Jenő, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferencz, Rákosi Viktor, Bródy Sándor és Ambrus ∘ ∘ ∘ Zoltán közreműködésével ∘ ∘ ∘

. . . szerkesztette . . .

SZOMAHÁZY ISTVÁN.

Ára csinos vászonkötésben 2 korona 40 fil.

Az Athenaeum irod. és nyomdai r. társulat kiadása Budapesten.

AZ ATHENAEUM ZSEBSZÓTÁRAI.

Magyar és Német Zsebszótár.

Tekintettel a két nyelv szólásaira.

I. rész: **Magyar-Német.** II. rész: **Német-Magyar.**

Szerkesztette **Kelemen (Wolff) Béla.**

3. kiadás.

Minden rész külön csinos vászonkötésben **2 korona.** — A két rész erős félbőrkötésben **4 korona.**

Franczia és Magyar Zsebszótár.

I. rész: **Franczia-Magyar.** II. rész: **Magyar-Franczia.**

Szerkesztette: **UJVÁRY BÉLA.**

Minden rész külön csinos vászonkötésben **2 korona.** — A két rész erős félbőrkötésben **4 korona.**

Horvát-Magyar és Magyar-Horvát SZÓTÁR.

Szerkesztette: **MARGALITS EDE.**

Ára csinos vászonkötésben **2 korona.**

Az Athenaeum irod. és nyomdai r. társulat kiadása Budapesten.

A SZÉPSÉG MŰVÉSZETE.

Irta és idegen források után összegyűjtötte

Ára elegáns vászonkötésben 4 korona.

Megdönthetetlen igazság az, hogy a szépség világhatalom, a szépség oly fegyver a nők kezében, amely a legnagyobbakat, a legerősebbeket is legyőzi. Hatalmas ajándéka ez a természetnek, amelyet az, akinek meg nem adatott: megszerezheti. **Mindenki szép lesz, csak akarnia kell.** Ezt az igazságot bizonyitja ez a figyelmesen, gondosan szerkesztett könyv és ád a bizonyitásai mellé olyan tanácsokat, amelyeknek helyességéről száz példa győzi meg az embert. Nincs a női szépségnek az az előmozditója, az az árnyalata, amelyről alaposan ne értekeznék. Az arczbőr, a haj, a száj, az orr, a fül ápolásától kezdve, a köröm, a fognak, a láb, a kéz gondozásáig behatóan tárgyal, fürkész mindent, ami a szépséget előmozditja, illetve ami annak árthat. Megmondja, hogy ki mint öltözködjék hidegben, melegben, milyen fürdőt használjon, mennyiben jó vagy rossz a vállfüző, szól az alak konzerválásáról, a testtartásról **és a nőnek száz más kisebb-nagyobb titkáról, amit a nőnek tudni jó, hasznos, sőt szükséges.** Megbecsülhetetlen előnye és érdeme e könyvnek, hogy egy pillanatra sem téveszti szem elől az **egészségtan követelményeit** és mindattól óvja az olvasót, amit az orvosi vélemény tilt.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

AZ ATHENAEUM R. T. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN